

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2015 рік

№ 6 (287)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

**ПРО ТЕ ЯК УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ
ДОПОМАГАЮТЬ БОРОНИТИ
СВОЮ ІСТОРИЧНУ БАТЬКІВЩИНУ
ВІД РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ**

ЧИТАЙТЕ НА КОЛЬОРОВІЙ ВКЛЕЙЦІ ЦЬОГО НОМЕРА.

На фото: доктор Борис Легета з Детройту (США) час презентації в дніпропетровській обласній лікарні імені Мечникова українського перекладу англомовного спеціалізованого видання «Невідкладна військова хірургія»; Олександр Полець з американського міста Міннеаполіс і до війни часто бував в Україні. Але у цю тривожну пору він особливо частий гість, аби допомогти рідному народові і своїй Батьківщині.

ДЕ УКРАЇНА?

Юрій Шкрумеляк

УКРАЇНА В ДАВНІЙ СЛАВІ,
В КОЗАЦЬКИХ ПРИГОДАХ,
НА ЗАКВІТЧАНИХ ЛЕВАДАХ,
В РІДНИХ СИНІХ ВОДАХ.
УКРАЇНА В ТИХ ДОЛИНАХ
І ВИСОКИХ ГОРАХ,
НА СТЕПАХ БУЙНИХ, ШИРОКИХ
У ГАЯХ, У БОРАХ.
УКРАЇНА В БІЛИХ СЕЛАХ,
У ГУСТИХ САДОЧКАХ,
У ХРЕЩАТОМУ БАРВІНКУ,
У СИНІХ КВІТОЧКАХ.
УКРАЇНА НА ЯВОРАХ
ПТАШКОЮ СПІВАЄ;
НА СТРИЛЕЦЬКІЙ МОГИЛИ
ГОЛОВУ СХИЛЯЄ.

УКРАЇНО,
ти моя
молитва...

Василь Симоненко

З
Б
І
Р
Н
И
К

УКРАЇНА В ЧОРНОЗЕМІ,
ЩО РОДИТЬ ПШЕНИЦЮ, -
В ГЛИБИНАХ, ЩО ДАЮТЬ НАФТУ
І СІЛЬ-СИРОВИЦЮ.
УКРАЇНА В РІДНІЙ МОВІ
І В ПІСНІ ПРЕКРАСНІЙ, -
УКРАЇНА В РІДНІЙ ШКОЛІ,
В МАЙБУТНОСТІ ЯСНІЙ.
УКРАЇНА В ЧИСТИХ ХАТАХ,
І В СІЛЬСЬКІЙ ЦЕРКОВЦІ, -
У ДИТЯЧОМУ СЕРДЕНЬКУ,
В РОЗУМНІЙ ГОЛОВЦІ,
УКРАЇНА В ЯСНИХ ЗОРЯХ,
В СОНЦІ, ЩО НАД НАМИ, -
І В ОЧАХ ДОБРЯЧИХ, ЯСНИХ
РІДНЕНЬКОЇ МАМИ.

«БОРИСТЕН» — літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор Фідель СУХОНІС
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ІВАНЕНКО Валентин Васильович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара, професор, доктор історичних наук, професор.

СВІТЛЕНКО Сергій Іванович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.

ШВИДЬКО Ганна Кирилівна — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

УДОД Олександр Андрійович — Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.

ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.

ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.

ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна — Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.

ШЕПЄЛСВ Максиміліан Альбертович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.

ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович — Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

ГНАТЕНКО Петро Іванович — Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна — Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

СТЕПОВИК Дмитро Власович — Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

ГРИЦА Софія Йосипівна — Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

НАЙДЕН Олександр Семенович — Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.

КИТОВА Світлана Андріївна — Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.

ШЕИКО Василь Миколайович — Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.

КУЦІРИНА — коректор.

Представництва редакції:	
Україна:	Володимир Барна, вул. Банкова, 2, 01024, м. Київ, тел. 066-6243231
США:	Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL, 33967 USA.
3 релігійних справ у США та Канаді:	Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07089, USA;
Канада:	Mr. N. Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB, T5T3K8, Canada;
Румунія:	Ritco Virgil STR, 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
Бразилія:	Wira SELANSKI, Rua General Glicerio, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
Австралія:	Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997;
Ізраїль:	Svitlana Glaz, Arie Rubin, 181, Lod, Israel;
Польща:	Jurij Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska;
Кольпортер на США та Мексику:	Ilanion Chejyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059
Франція:	Madam Annie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які задоволені авторам. Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів. Адреса: журналу «Бористен», вул. Телевізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com
Наша веб-сторінка: www.borysten.com
Читайте нас на facebook за адресою: <https://www.facebook.com/borysteninfo>
Серія KB, реєстр. номер 16084-4556 ПР Рік видання двадцять третій.

ЗАСНОВНИК: Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара. **ВИДАВЦІ:** Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеси Гончара.
Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії філології політичних наук, мистецтвознавства та культурології.
Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.

Формат 60/84/8, друк офсетний.
Умов друк. арк. 4,65. Тираж 1500.
Друк ФООП Кругляк І.С. Свідоцтво ДП № 160-р від 16.05.2013

Двом освітянам Дніпропетровщини вручено Грамоти Верховної Ради України

Грамотами Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом» були відзначені освітяни Дніпропетровщини – вчителі вищої категорії, відмінники освіти України, вчителі-методисти **Наталія Абрамова та Леонід Олефір**, який окрім того, є директором ОКЗО «Дніпропетровська загальноосвітня санаторна школа-інтернат №4».

Урочистості відбулись саме на базі цього закладу, в якому вже багато років і працюють шановні педагоги. В урочистостях взяли участь депутат Дніпропетровської обласної ради з питань науки, освіти, сім'ї та молоді Зінаїда Пикалова, начальник відділу дошкільної освіти та соціального захисту департаменту освіти і науки облдержадміністрації Олена Ісаєва та колеги з директорського корпусу інтернатних закладів.

Під час нагородження прозвучало багато схвальних слів в адресу відзначених та ширих побажань подальших успіхів у нелегкій, але такій суспільно значущій роботі, як виховання патріотично налаштованого молодого покоління. **За інф. ДОН ДОДА**

На Дніпропетровщині 12 студентів отримали подвійні дипломи бакалавра за міжнародною програмою

Подвійні дипломи європейського зразка вручили 12 студентам Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Ще 9 дипломів випускники курсу отримають вже найближчим часом. Усі освітні документи видані за Міжнародною програмою подвійних дипломів, валідованої Університетом Уельсу (Велика Британія).

Подвійні дипломи бакалавра з

відзнакою отримали випускники четвертого курсу, які вивчали міжнародну економіку та міжнародний менеджмент за єдиною програмою, розробленою фахівцями університету імені Альфреда Нобеля та Уельським університетом.

Навчання за спеціальною програмою студенти почали з 2 курсу. Усі предмети вивчали англійською та з урахуванням міжнародних освітніх стандартів. Наразі майже половина

слухачів курсу продовжує навчання за кордоном.

Зазначимо, що система подвійного диплому, яка дозволяє працювати чи продовжувати навчання за кордоном без нострифікації освітнього документа, наразі введена у 5 вишах Дніпропетровської області. Це співпраця з такими країнами як Франція, Велика Британія та Польща.

Інф. ДОН ДОДА

ЗМІСТ

- 1 - Двом освітянам Дніпропетровщини вручено Грамоти Верховної Ради України; На Дніпропетровщині 12 студентів отримали подвійні дипломи бакалавра за міжнародною програмою
- 2 - На Дніпропетровщині 75-ту річницю заснування профтехосвіти в Україні відзначили гучним концертом; Дніпропетровщина вітас викладача-новатора з творчими здобутками
- 3 - Презентація збірки
- 4 - Міжнародний досвід освітніх інновацій: успіх Дніпропетровської області; Українська команда переможно виступила у США на фіналі Міжнародного конкурсу I-SWEEEP – 2015
- 5 - Член Дніпропетровського відділення МАН України Кузнецов Кирило виборов 3 місце в Міжнародному конкурсі наукових робіт студентів та аспірантів; На Дніпропетровщині фінішували змагання фізкультурно-патріотичного фестивалю школярів «Козацький гарт 2015»
- 6 - Сковорода: «Лиш в тобі життя, о Ісусе!»
- 7 - Світлана Кравченко з Надеждівки дарує надію
- 8 - Валентина Фалькова: для мене це і є щастя, якщо мої вихованці мене зрозуміли!
- 10 - «ПАТРИОТИЧНІ ВІРШІ»
- 11 - Рецензія на роман Світлани Талан «Оголений нерв»
- 12 - Сильні університети для сильної Європи
- 13 - Хвилини дитячого щастя; У ДНУ обговорю-

- вали актуальні питання правосуддя та суміжних правових інститутів
- 14 - Космічні тенденції XXI століття
- 15 - Аспірантка ДНУ – володарка престижної премії від компанії GOOGLE
- 16 - Посол Швеції в Україні: «Я з оптимізмом дивлюся на Україну!»
- 17 - «ГОРТАЮЧИ КАЛЕНДАР»
- 18 - Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти обрав авторів для культурно-освітнього проекту «Рідний край у словах і барвах»; На Дніпропетровщині відбувся урочистий випуск учнів обласної хіміко-біологічної заочної школи
- 19 - Український традиційний оберіг; Фундація Багряного допомагає українській армії
- 20 - «ПОЕЗІЯ ПРО ЛІТО»
- 21 - Вони загинули, щоб жила Україна
- 22 - Під чужими мундирами – українські серця
- 24 - «НА ПЕРЕХРЕСТІ ДУМОК»
- 25 - «ДАРИНКА»
- 26 - Школа українознавства в Сиракузах відзначила своє 60-річчя
- 27 - Лихо, яке не має назви
- 28 - «НАШІ ПЕРЕКЛАДИ»
- 29 - «ПОЕТИЧНА ВІТАЛЬНЯ»
- 31 - «З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ»
- 32 - «З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ»
- 34 - Істини педагога і мецената

На Дніпропетровщині 75-ту річницю заснування профтехосвіти в Україні відзначили гучним концертом

На Дніпропетровщині провели фінальний гала-концерт обласного «Фестивального дивогограю профтехосвіти-2015». Традиційний творчий конкурс серед найталановитіших представників училищ присвятили 75-й річниці заснування в Україні системи професійної освіти. Гран-прі фестивалю здобули конкурсант Криворізького навчально-виробничого центру.

На сцені Криворізького палацу культури імені Артема 26 колективів-переможців відбіркових етапів демонстрували майстерність у 7 творчих номінаціях. Конкурсанти представили номери у фольклорно-етнографічному, вокальному, інструментальному, хореографічному, літературному, цирковому, а також театральному видах мистецтва.

Гран-прі конкурсу «Фестивальний дивогограю профтехосвіти-2015» присудили представникам Криворізького навчально-виробничого центру.

Крім того, дипломи I ступеня отримали Дніпро-

петровський регіональний центр професійно-технічної освіти та Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів торгівлі та ресторанного сервісу.

Дипломами II ступеня відзначили Вище професійне училище № 75 і Криворізький професійний гірничо-електромеханічний ліцей.

Також дипломи III ступеня вибороли Апостолівський центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів та Міжрегіональний центр професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців.

Переможцям вручили цінні подарунки та пам'ятні відзнаки.

Зазначимо, що відбіркові етапи «Фестивального дивогограю профтехосвіти-2015» тривали протягом квітня-травня. Тоді за право представляти свій навчальний заклад у фіналі творчої першості змагалися понад 3 тис представників з 55 обласних училищ.

Інф. ДОН ДОДА

Дніпропетровщина вітає викладача-новатора з творчими здобутками

За підсумками XI Всеукраїнського конкурсу Microsoft «Вчитель-новатор» за підтримки Міністерства освіти і науки України дипломом лауреата нагороджено викладача спеціальностей з

професії «Оператор комп'ютерного набору» Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій Марію Василівну Юдін.

На розгляд журі нею було пред-

ставлено творчий проект «Вчись граючись». У роботі описано технологію вивчення програми PowerPoint, шляхом створення власної інтерактивної гри. Особливість даного проекту полягає в тому, що його можна використовувати як для вивчення саме програми PowerPoint, так і коли вже учні оволоділи цією програмою, можна створювати інтерактивні ігри на будь-яку тему або предмет для закріплення знань.

Участь у конкурсі дає педагогу ПТНЗ унікальну можливість самоосвіти та професійного росту, дозволяє держати себе в професійній формі, вчить концентруватися та презентувати свою роботу, виходити на новий рівень. Це гарна можливість проаналізувати свою діяльність, систематизувати накопичений матеріал, а також отримати оцінки журі та колег.

Вітаємо нашого лауреата!

В.М.Василиненко,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області

Презентація збірки

У культурно-діловому центрі «Менора» в рамках проекту «Вивчення Голокосту в Україні для формування атмосфери толерантності» відбулася презентація збірника «Історичні етюди – для сучасності», авторами якої є учні-члени секції історії Дніпропетровського відділення Малої академії наук України.

На урочистому заході – презентації збірки наукових робіт учнів-членів Малої академії наук України – «Історичні етюди – для сучасності», яка є результатом тісної плідної співпраці комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради», Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара та Українського інституту вивчення Голокосту «ТКУМА» («Відродження») лунали найщиріші слова та яскраві поспішки учасників.

Збірка «Історичні етюди – для сучасності» містить у собі 16 найкращих дитячих робіт, які посіли призові місця на II (обласному) етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у відділенні історії.

Всього в конкурсі взяли участь 77 учасників, з яких 26 посіли призові місця. Це учні з Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Кривого Рогу, Межівського і Широківського районів та комунального закладу освіти «Криворізький обласний ліцей-інтернат для сільської молоді» Дніпропетровської області.

Двоє учнів з м. Кривий Ріг Даниил Дунда та Єлизавета Бордунова стали призерами III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2015 році.

Почесним гостем заходу був перший заступник директора департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації Олексій Полторацький, який побажав молодим авторам, щоб нинішня подія стала традиційною.

Збірку презентував директор Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума» та Музею «Пам'ять єврейського народу та Голокосту в Україні», кандидат історичних наук, директор видавництва «Прем'єр» Ігор Щупак, який зауважив, що «звернення великої кількості юних науковців до досліджень проблем Другої світової війни та Голокосту є особливо важливим для нас. Щиро бажаю молодим дослідникам подальших успіхів у житті та творчій роботі, нових книжок, нових відкриттів та здобутків».

До юних авторів звернувся доктор історичних наук, професор, декан історичного факультету, професор кафедри історії України Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, заслужений працівник освіти України Сергій Світленко: «Сучасна Україна, як ніколи, потребує притоку свіжих інтелектуальних сил. Впевнений, що чесні змагання в Малій академії наук, творча атмосфера, притаманна роботі її секції запам'ятаються Вам надовго, а підготовлений збірник учнівських робіт спонукатиме до нових результативних дослідницьких пошуків».

Слова вдячності учням-членам МАН, роботи яких увійшли до збірки, їх науковим керівникам та батькам висловила кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Світлана Каюк: «За кожним словом цієї книги багатогодинні хвилювання молодих авторів та їхніх наукових керівників, батьків, друзів – всіх, кому були небайдужі перші наукові випробування наших конкурсантів».

Директор комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради» Наталія Тягло привітала молодих авторів і побажала: «Слід користуватися минулим як факелом для освітлення майбутнього! Нехай ваше майбутнє буде яскравим і сонячним. Ми пишаємось вами! Бажаємо вам натхнення, віри у власні сили, бо саме ви пишете нові сторінки історії України».

Молоді автори висловили слова вдячності всім, хто їх підтримував та допомагав у створенні збірника наукових робіт. На згадку про цю подію вони подарували почесній президії декоративні вироби оздоблені петриківським розписом.

Наприкінці заходу всі молоді автори мали змогу отримати пам'ятний надпис у книзі від своїх колег і тих, завдяки кому збірник побачив світ.

Колектив ДВ МАН висловлює щире вдячність адміністрації Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара та Українського інституту вивчення Голокосту «ТКУМА» («Відродження») та сподівається на плідну співпрацю.

Вероніка Єфімова,
методист наукового
відділення ДВ МАН

Міжнародний досвід освітніх інновацій: успіх Дніпропетровської області

Дніпропетровська область продовжує впровадження партнерських соціальних проектів у галузі освіти з урахуванням міжнародного досвіду та європейських методик. У вересні 2014 року між департаментом освіти і науки облдержадміністрації та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) було підписано меморандум про взаєморозуміння та співпрацю. Документ визначив напрямки співробітництва сторін з метою популяризації здорового способу життя і профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді, що стало початком результативної взаємодії.

Навчально-виховні програми – «FAIR PLAY – Чесна Гра» та «Маршрут безпеки», які за умовами Меморандуму впроваджуються у навчальних закладах Дніпропетровської області, дозволяють в ігровій формі підвищити обізнаність молоді у питаннях репродуктивного здоров'я та базових засад профілактики ВІЛ/СНІДу і соціально-небезпечних хвороб. Крім того, вони пропагують відповідальну поведінку. Це інструменти превентивної освіти, які ефективно використовуються у різних країнах світу.

«Для Дніпропетровської області ця співпраця і ці проекти важливі, тому ми докладасмо необхідних зусиль, щоб всебічно сприяти реалізації обох програм. У лютому 2015 року 20 вчителів фізкультури з різних міст і районів Дніпропетровщини стали учасниками триденного тренінгу «Fair Play – Чесна гра. Профілактика ВІЛ та навчання життєвим навичкам через гру в футбол». І це був лише початок спільної роботи. Ми сподіваємось, що всі педагоги, які пройдуть навчання, зможуть якнайкраще розповісти сучасним підліткам про правила запобігання ВІЛ/СНІДу», – зазначив директор департаменту освіти і

науки облдержадміністрації Олександр Демчик.

Також протягом лютого-березня 2015р. в області було проведено 10 інтерактивних навчальних тренінгів з проектів «FAIR PLAY – Чесна Гра» та «Маршрут безпеки». Слухачами курсів стали близько 200 вчителів фізичної культури та основ здоров'я, а також методисти шкіл Дніпропетровщини. У майбутньому продовжать активно впроваджувати ці проекти у своїх навчальних закладах.

В.о. керівника Програми з профілактики ВІЛ/СНІД GIZ в Україні, пані Тетяна Хімченко зазначає: «Важливість проектів «FAIR PLAY – Чесна Гра» та «Маршрут безпеки» неможливо переоцінити. Адже про проблеми, які посправжньому хвилюють підлітків, є багато інформації, яка буває неповною, невірною чи не розрахованою для їх сприйняття. Тому в наших програмах ми звертаємо особливу увагу на спілкування молоді із спеціально підготовленими фахівцями – тренерами та учителями, які пройшли відповідне навчання та у формі відкритого діалогу і за допомогою ігор можуть донести до дітей таку потрібну інформацію про здоров'я та відповідальність. І це ніколи не буває нудно – це головна умова! Наразі обидва інструменти активно впроваджуються на території всієї України, але Дніпропетровська область є для нас однією з провідних».

Відповідно до положень Меморандуму, очікується, що близько 20% загальноосвітніх навчальних закладів Дніпропетровської області будуть охоплені інструментами превентивної освіти до кінця 2016 року, що дозволить суттєво підвищити обізнаність української молоді з питань здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІД.

Українська команда переможно виступила у США на фіналі Міжнародного конкурсу I-SWEEEP – 2015

У м. Х'юстон (штат Техас, США) завершився Міжнародний конкурс I-SWEEEP (Міжнародна Олімпіада Проектів на тему Стабільного Світу) – інноваційна виставка наукових проектів.

та Дмитра Щербини, вихованців Дніпропетровського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (тема проекту «Триполіфосфатне покриття на сталі, модифіковане різними добавками»);

Команду до виступу підготували

фахівці Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Щиро вітаємо переможців і бажаємо практичної реалізації власних наукових проектів!

Інф. Міністерства освіти і науки України

Цього року 427 проекти представляли 668 учнів із 67 країн світу та 44 штатів США.

Чотири учасники від України повернулися додому з відзнаками.

Зокрема, I місце (золота медаль) та 2 спеціальні нагороди виборов Михайло Литовченко, вихованець Дніпропетровського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (тема проекту «Автономна опріснювальна установка, що працює завдяки енергії хвиль»).

III основне місце та бронзову медаль здобула Марта Чичилова, учениця 10 класу Кловського ліцею № 77 м. Києва (тема проекту «Розробка універсального моноблоку для остеосинтезу»).

IV призове місце – у авторів командного проекту Дарини Кирилової

Член Дніпропетровського відділення МАН України Кузнецов Кирило виборов 3 місце в Міжнародному конкурсі наукових робіт студентів та аспірантів

Кирило Кузнецов, учень СЗШ №35, який лише 1 рік відвідував секцію «Економіка» Малої Академії Наук України, прийняв участь у Міжнародному конкурсі наукових робіт студентів та аспірантів, присвячений 100-річчю нобелівського лауреата з економіки Артура Льюїса та отримав Диплом 3 ступеню.

Традиційний щорічний Міжнародний конкурс наукових робіт студентів та аспірантів в 2014-2015 н.р. був спрямований на популяризацію, глибоке вивчення та забезпечення практичного використання наукової спадщини Нобелівського лауреата з економіки А. Льюїса. Конкурс проводився серед студентів та аспірантів Вищих навчальних закладів України та інших країн світу. До участі в конкурсі цього року було відібрано 32 наукові роботи.

Кирило Кузнецов представив свою наукову роботу на тему «Державне регулювання економіки України: інтеграція соціальних та економічних індикаторів». У роботі запропоновано модель інтеграції споживчого набору, прожиткового мінімуму, національної свідомості та ВВП для української економіки. Удосконалено механізми впливу на українську економіку соціальних та економічних індикаторів через розробку якісних та кількісних механізмів їхньої інтеграції.

Враховуючи те, що автор роботи не є студентом університету, робота пройшла попередній захист. Він включав доповідь та наукову дискусію, в якій прийняли участь викладачі та студенти Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. За результатами було відзначено, що не дивлячись на юний вік автора, у період написання наукової роботи Кирило Кузнецов плідно опрацював питання, що визначалися поставленими завданнями та зарекомендував себе працьовитим, відповідальним, глибоко обізнаним із досліджуваними питаннями юним науковцем, творчою особистістю.

Актуальність, наукова новизна та практична значущість проведеного дослідження та його результатів дали усі підстави висловити думку про те, що представлена наукова робота Кирила на тему «Державне регулювання економіки України: інтеграція соціальних та економічних індикаторів» відповідає всім вимогам щодо змісту й оформлення, що висуваються до робіт такого рівня, містить елементи наукової новизни, заслуговує на високу позитивну оцінку та була рекомендована до участі у Міжнародному конкурсі наукових робіт студентів та аспірантів, присвяченому 100-річчю Нобелівського лауреата з економіки Артура Льюїса.

Науковий комітет Конкурсу також окремо відмітив 3 роботи, зокрема роботу Кузнецова Кирила, та у якості заохочення рекомендував ці роботи до друку в Економічному Нобелівському Віснику (реферованому у міжнародних базах даних науковому фаховому журналі).

Нагородження переможців міжнародного конкурсу наукових робіт студентів та аспірантів відбулось у меморіально-парковому комплексі «Планета Альфреда Нобеля» за участі поважних гостей: заступника голови Дніпропетровської облдержадміністрації Олега Кужмана, директора департаменту освіти і науки ОДА Олександра Демчика, заступника Дніпропетровського міського голови Олени Лозенко.

Під час проведення урочистого заходу члена Дніпропетровського відділення МАН України Кирила Кузнецова було нагороджено спеціальним дипломом 3 ступеню та грошовою премією.

Колектив Дніпропетровського відділення Малої академії наук України щиро вітає переможця, бажаємо наснаги і щедрої винагороди за інтелектуальну працю!

Наталія Овчаренко

На Дніпропетровщині фінішували змагання фізкультурно-патріотичного фестивалю школярів «Козацький гарт 2015»

Восьмий рік поспіль столиця козацтва – місто Жовті Води приймає переможців фінальних змагань з 8 міст та районів області, в яких взяли участь 420 школярів II-го етапу.

Урочисто і святково на центральному стадіоні «Авангард» в присутності керівництва міста було організовано відкриття і закриття змагань.

Напружена боротьба тривала до останньої хвилини. Тільки комплексна естафета виявила переможця з міста Дніпродзержинська – загальноосвітню школу №11, яка і буде захищати честь Дніпропетровщини на Всеукраїнському фестивалі школярів України «Козацький гарт 2015» у місті Белгород-Дністровську 18-22 серпня 2015 р.

На II-му місці команда господарів (загальноосвітня школа №8). На III місці – команда Ширівського району (загальноосвітня школа №2).

Дніпропетровське обласне відділення Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України

Християнська сторінка

При перегляді творчої художньої літератури, в основу яких покладено біблійні сюжети, не можна проминути Григорія Сковороду, його «Сад божественних пісень» Григорія Сковорода, вік якого перевищує 260 років... А твір залишається актуальним. Григорій Сковорода був видатним поетом свого часу. Вірші він писав усе життя. Активну поетичну творчість розпочав після повернення з-за кордону в Переяслав (1753 рік). Вірші, що були створені у 1757-1785 роках, поет об'єднав у рукописній збірці «Сад божественних пісень»; У ній тридцять творів. Крім того, до нас дійшло ще понад двадцять оригінальних поезій (частина їх написана латинською мовою) та перекладів з різних літератур.

Чому Сковорода саме так назвав свою збірку віршів? По-перше, за давньою поетичною традицією. Відомі збірки того часу — «Сад страданій Христа...» або курс пітики Митрофана Довгалецького «Сад поезії», а беручи до своїх пісень епіграфи з Біблії, по-своєму переосмислюючи біблійні мотиви, Сковорода називає їх «божественними». У давнину сади завжди були сповнені музики. Одним з улюблених занять Сковорода була музика; він майстерно грав на багатьох інструментах: скрипці, флейті, бандурі, гусях, органі, створив духовні концерти, поклав деякі псалми та ряд віршів на музику. Пізніше пісні Сковорода були записані з уст кобзарів, лірників.

Провідними в збірці «Сад божественних пісень» є мотиви ушлявлення Христа, любові до нього й посвяти себе Господу, здолання пристрастей суєтного світу, відкидання влади плоті над душею, свободи, гармонії людини з собою та навколишнім світом.

Ось що цікаво: хоча Сковорода всі свої вірші назвав піснями, але вони не однотипні за особливостями викладу. Серед них є власне пісні, а також оди, панегірики, канти, псалми. Об'єднує ж усі поезії Сковорода безперечна наспівність, роздумливість, філософський характер — розважання про високе призначення людини на землі. У 16-му розділі Книги пророків Соломонових сказано: «Розум людини обдумує путь її, але кроки її наставляє Господь».

У Харкові був образ зачаття пречистої Богоматері, що має під ногами коло світу, місяць, змія з яблуком. Ось що написав Григорій Сковорода:

Глянь-но! Це Діва стоїть, утробою пречиста!
Яблуко, змії, місяць, світ униз променистий.
Яблуко - плотська то є принада безчесна,
Тягне, як змії, тебе плоть ця хитра й чудесна.
Світ - то накопилось злих думок усіяких,
Місяць - це тінь і мирських мастків познака.
Перемагай! І Христос у тебе вселиться,
Мудрість в солодкім ніяк не може вміститися.

Цей вірш має глибокий підтекст. Сковорода не просто змальовує соціальні пороки, він сатирично викриває і заперечує весь тогочасний лад як антилюдяний і аморальний. Такий провідний мотив цієї сатири, що відображає два протилежні погляди на світ і смисл життя. Тут кожний образ несе в собі велике смислове навантаження, за ним криється цілий комплекс тогочасних явищ і фактів.

І справді — разюче протиставлення. Діва Марія як символ чистоти, а поряд з нею змії з численними спокусами,

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір з Києва, щонеділі о 19:40, на першій програмі Українського радіо.

Провідники рубрики:
почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК
та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

Сковорода: «Лиш в тобі життя, о Ісусе!»

який вабить людину символічним яблуком. Але «Мудрість в солодкім ніяк не може вміститися». Висновок: «Світ - то накопилось злих думок усіяких» і вказівка: «Перемагай! І Христос у тебе вселиться».

Для пісні Сковорода характерна простота, народність стилю і мови, які виходять далеко за межі старокнижної поетики. Ось пісня «Всякому городу нрав и права», що починається словами, які нагадують старовинні народні прислів'я: «Що не город, то норів», «Що не голова, то розум». Сатиричний пафос цього вірша Сковорода «Всякому городу нрав и права» викликав багато літературних наслідувань не тільки на Україні, але і за її межами.

Почути цю пісню можна в опері «Наталка Полтавка» в обробці Івана Котляревського. Її співав Возний Тетеряковський:

Всякому городу нрав і права,
Всяка імієть свій ум голова,
Всякого прихоті водять за ніс,
Всякого манить к наживі свій біс.
Лев роздираєть там волка в куски,
Тут же волк цапа скубе за виски;
Цап в огороді капусту псує:
Всякий з другого бере за своє. |
У Сковорода це звучить так:

Всякому городу звичай, права,
Всяка тримає свій ум голова,
Всякому сердцю любов своя є,
Всякому горлу до смаку своє.
А я у полоні одних лиш дум,
Одне непокоїть тільки мій ум.
Панські Петро для чинів тре кутки,
Федір-купець обдурити прудкий.
Той зводить дім свій на новий манір,
Інший гендлює, візьми перевірі.

Уже перша, складена 1757 року пісня «Блаженні непорочні в дорозі, що ходять законом Господнім», повертає нас до Біблії. Ось її закінчення:

Блажен, о блажен, хто з перших пелен
Себе присвятив Христові,
День-ніч в Його мислить слові,
Взяв іго благає, ярмо взяв легке,
До того звик, до цього навик -
Це жереб святий!

Пророк Ісаї з цього приводу писав (30:18): «Господь — то Бог правосуддя, блаженні всі ті, хто надію на Нього кладе».

Ще в одній пісні Сковорода, можна сказати, цитує апостола Павла:

Залиш, о дух мій, скоро всі землянії міста!
Зійди, мій душе, в гори,
де правда живе свята,
Спокій де, тишина царюють з відвічних літ,
Країна де вабна, де неприступний є світ.
Залиш печалі світу і марнотність
мирських діянь!
Щоб в небо возлетіти,

хоч на хвилю чистий стань!

І трохи далі:

Хай летить геть ворог чорний,
в горній підіймися град.

Хоч по землі йдеш ти, поселись на небесах,

Павло так вчить святий тебе
в чистих словесах.
Спіши на вічну радість,
крильми розуму вдягнувшись,
Ти там оновиш радість,
як орел, підеш у вись.

Апостол Павло писав до Филиппан: «Як завжди, так і тепер Христос буде звеличений у тілі моїм чи то життям, чи то смертю. Бо для мене життя — то Христос, а смерть — то надбання». Апостол казав, що готовий померти, щоб бути з Христом, але житиме, щоб служити Йому на землі.

У одній з пісень Сковорода ніби цитує Євангелію про Різдва:

Тайна явна і преславна!
Це - вертеп замість небес!
Діва, херувимів панна,
Із престолом вишнім днесь.
Тут у ясла і поклали
Того, кому місця мало
І серед самих небес.
О блаженні ті очі,
Що на тайну цю зорять
І яких в мирянській ночі
К Богу привела зоря.

А далі в цьому вірші поет знову вдається до філософського узагальнення:

Розум ангела це видить,
Плотський муж це ненавидить,
Буйство тим шаленим є.
Ми секрет такий небесний
Серцем всепалким чтимо,
Як товар ми безсловесний,
Сіно з-під Христа їмо.
Доки в мужа досконало

«ТАЛАНТИ ВІДКРИВАЄ «БОРИСТЕН»

Світлана Кравченко з Надеждівки дарує надію

Вже довші роки наш часопис не просто виконує функції періодичного видання, а прагне формувати патріотичне, свідоме українське суспільство. Важливу роль в цьому відіграють різноманітні конкурси та творчі змагання обдарованої юні, котрі організовує щомісячник «Бористен». Минулого року в конкурсі творчої молоді Івана та Марусі Гнип на шпальтах журналу «Бористен» з американського штату Каліфорнія взяла Світлана Кравченко з села Надеждівка Харківської області. Вона надрукувала коротенький, але теплий етюд-новелу про свого дідуся. І хоч дівчинка не стала переможцем нашого творчого змагання. Участь в бористенівській мистецькій першості стала добрим поштовхом для її подальшого зростання як творчої особистості. Між іншим,

Не зростем, тоді б лиш мали
Бога справжнього пізнати.

Тепер поміркуємо про прочитане. Треба мати розум ангела, щоб збагнути тайну втілення Бога в людську істоту. І ми повині це збагнути, не бути шаленими, буйними, не бути й бессловесним товаром (а товар — це подавньому худоба), а зростати у Господі, щоб пізнати Христа.

А тепер пригадаймо прощальну промову Ісуса з Євангелії від Івана (14:21): «Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене, а хто любить Мене, то полюбить його Мій Отець». Після воскресіння, пише апостол Матвій: «Одинадцять же учнів пішли в Галілею на гору, куди звелів їм Ісус».

Пригадав це і Сковорода:

Хай весь світ - у забуття,
Лиш в тобі життя, о Ісусе!
Веди мене з собою, в горну путь на хрест,
Радий жить над горою, кину земну персть.
Смерть твоя - то життя,
Жовч - солодке пиття, о Ісусе!
Рани твої бідові - то моя печать,
А твій вінок терновий - слави благодать,
Твій цей поносний хрест,
Хвала мені і честь, о Ісусе!

І нині не втратили естетичного значення його пісні «Весна люба, ах, прийшла!», «Ах поля, поля зелені», «Ой ти, птичко жолтобоко», у яких він прагнув піднесення найвищих якостей людини: розуму, совісті, працьовитості, проповідь життя, близького до Бога. І саме тому, читаючи твори Сковорода, треба кожного разу повертатися до Святого Писання, бо таке паралельне читання не лише збагачує, а приносить велике духовне задоволення, дарує мудрість. Амінь.

«ТАЛАНТИ ВІДКРИВАЄ «БОРИСТЕН»

Влас. Інформ.

На фото: Світлана Кравченко (справа) під час вручення відзнак конкурсу «Обдарованість року» розповідає про свою співпрацю з «Бористеном».

Вже котрий рік поспіль, напередодні Міжнародного Дня захисту дітей, Дніпропетровський міський Будинок вчених нагадує справжній вулик. Туди-сюди сновигають заклопотані діти в чудернацьких театральних костюмах, звучать та різко обриваються ноти, музичні фрази, спів...

У холі скупчилися і тихо перемовляються дорослі з величезними букетами квітів – це схвильовані батьки й гості. Батьки й нервово отирають піт з чола і намагаються побачити саме свого сина чи доньку, а гості тихо перемовляються, здивовані дивовижно казковою атмосферою.

Що ж має відбутися у солідних і завжди затишних стінах цього невеличкого будинку?

Відкрию вам, шановні читачі, таїну: заклопотані малюки – то актори авторського дитячого музичного театру «Надія» Дніпропетровської дитячої музичної школи №3 та Будинку вчених, а батьки і гості – майбутні глядачі й поціновувачі театрального мистецтва.

Традиційно напередодні світлого літнього дня у «надіївців» відбувається прем'єра нової вистави – своєрідний річний звіт і, водночас, привітання зі святом своїх однолітків. І щороку на акторів чекає гучний успіх, шквал оплесків і схвальні відгуки преси.

За цими оплесками й схваленням – велика підготовча робота Валентини Фалькової – постійного художнього керівника авторського дитячого музичного театру «Надія» й, за сумісництвом, композитора та режисера-постановника, Відмінника культури, викладача вищої категорії та методиста, завідувачою музично-теоретичним відділом ДДМШ №3, члена Асоціації композиторів Національної Всеукраїнської музичної спілки.

Театру виповнилось вже 23 роки і колектив вирішив вразити глядачів глибоко філософською виставою «Синій Птах щастя» за казкою Моріса Метерлінка. Цей вибір мене дещо здивував і за роз'ясненнями я звернулась до пані Валентини.

– Скажіть, Валентино, а чому Ваш вибір зупинився саме на цьому творі?

– Кожна людина хоче бути щасливою та все життя шукає свого Синього Птаха щастя. На превеликий жаль, в останній час побільшало людей, які вважають, що щастя – це гроші, і чим більше тих грошей, тим ти будеш щасливіший. Звичайно, кожен має право мати свій погляд на цю сентенцію, але мене хвилює те, що молоде покоління батьків дуже часто вселяє таку думку в голову дітей, в їх душі.

Тому я й вирішила зробити нову редакцію вистави «Синій Птах щастя». Перша редакція та постановка спектаклю була здійснена в 2000 році в Дніпропетровському Будинку організації та камерної музики і розставила зовсім інші акценти. Пріоритетом в пошуках щастя, на мій погляд, повинне стати творення добра, виховання людяності та духовності. А ще – це була спроба показати дітям, що вони можуть зробити самі, щоб стати щасливими.

Казка М. Метерлінка – дуже глибока, серйозна, філософська, тому взялися за неї з сучасними дітьми, які мають доступ до різноманітної інформації з мережі інтернету, було дуже ризиковано. Тим більш, що це створювалося «живою» музикою, а сучасні діти чують, в основному, розважальну музику, музику, яка створена часто-густо технічними засобами. Тобто, це був ризик. Але наші діти-актори найкращі, мабуть, в світі! Вони не тільки

Валентина Фалькова: для мене це і є щастя, якщо мої вихованці мене зрозуміли!

зрозуміли, що ми хотіли їм сказати, але й пройнялися думками і ідеєю вистави, та грали і співали так, що в залі плакали дорослі і малі глядачі. А для мене це і є щастя, якщо мої вихованці мене зрозуміли!

Взагалі, я дуже люблю ставити вистави за творами письменників-класиків. Особливою популярністю серед наших глядачів користувалися спектаклі за казками: Антуана де Сент Екзюпері «Маленький Принц», Астрід Ліндгрена «Пеплі Довгапанчоха», Олександра Гріна «Червоні вітрила», Олександра Волкова «Чарівник Смагдавове міста», Шарля Перро «Кришталеві черевички», Джанні Родарі «Чарівний голос Джельсоміно», Анатолія Франса «Вірне серце» («Бджілка»)...

– Ого, який солідний перелік класиків! Але, в репертуарі театру не тільки ж класичні твори?

– Звичайно. Я із задоволенням написала музику та поставила вистави за творами наших сучасних дніпропетровських письменників, чи то ба – письменниць: Олени Швець-Васіної «Музичний бал» та Олександри Кравченко «Викрадення рози». А який успіх мали вистави «Пригоди морського коника» і «Тітонька Жабка»? (На це мені доводиться лише зашарітись й вдячно посміхнутись, оскільки загані п'єси – творчість вашої покірної служниці, шановні читачі. Е.З.)

– Ви вже 23 роки працюєте з дитячим творчим колективом. Звичайно ж, юні актори постійно змінюються. Як на Ваш погляд, з ким важче працювати – з дорослими виконавцями чи дітьми?

– Важко сказати... Із сучасним поколінням дітей працювати стало важче, але з дорослими виконавцями, мабуть працювати ще важче, бо вони вже мають певні погляди, амбіції, комплекси, а це заважає справжньому лету творчості.

– Ваші постанови – справжнє шоу: барвисте, яскраве, запальне. Але, супротив сучасних бізнесових тенденцій, зіграні вашим колективом вистави – наскрізь природні. Маленькі актори співають «вживу», танцюють, демонструють неабиякий акторський талант. Хтось допомагає Вам проводити репетиції, «ставити» танці?

– У мене прекрасна, талановита помічниця, хореограф – Олена Петалла. Це моя учениця, учасниця самого першого складу театру, професійний музикант, а ще й психолог і чудова танцівниця. А, головне, – мій однокласник. Велика доля роботи у концертмейстера – Ірини Єгеревої. Без них мені було б дуже складно здійснити таке велике дійство.

Що вже й казати про батьків наших юних акторів!? Їх відданість дітям та театру, фінансова підтримка, допомога у розвитку дітей, яких намагаємось виховати справжніми громадянами нашої країни – неоціненна.

Але, навіть з чудовими помічниками, без підтримки та порозуміння з керівництвом, неможливо створити й розвивати такий театр. Мені дуже пощастило, бо я зустріла підтримку в керівництві Будинку вчених – директор Віктора Єсельського і всього колективу закладу. Адміністрація ДДМШ №3 в особі директора Ольги Григораш та завуча Наталії Гаркуші теж ставляться до нашого театру з розумінням і підтримкою.

Не можу не згадати Оксану Єсельську – заступника директора Будинку вчених. Вона вирізняється особливою любов'ю до дітей і відкритістю, дбайливим ставленням до кожного найменшого члена акторського ансамблю. Діти дуже її люблять і чекають на всіх святах, які проводимо разом.

Дякую долі, що на моєму шляху зустрілись такі прекрасні люди.

– Ви – викладач з багаторічним стажем, композитор, співачка працюєте з натхненням, віддаєте себе улюбленій справі. А звідки бажання присвятити себе одній з найвишуканіших дочок Зевса – Евтерпі?

– Справа в тому, що часто-густо я особисто працюю і над сценаріями моїх вистав, і текстами музичних номерів. Мені дуже подобається це робити, бо літературною творчістю захоплююся з дитинства. Маленькі вистави створювала і показувала дітям з своєї і сусідніх вулиць та друзям-однокурсникам (сама грала, співала, танцювала, грала ролі). Театр – це моя друга – після музики – любов, особливо музичний театр. То моя мрія, що, на щастя, здійснилася.

А музику почала писати тому, що не могла не писати, бо вона, тая музика, звучала в мені. А ще тому, що мене заворожувала класична музика, хоч я любила й якісну популярну музику, як її тоді називали «естраду». А, граючи та співаючи справжні шедеври високої музики, хотілося щось створити, адже душа співала щось своє, ще не співане.

– Як рідні сприймали Ваше бажання присвятити себе музиці? Підтримували, чи навпаки – відмовляли?

– Спочатку не замислювалась над тим, щоб обрати професію музиканта, а просто полюбляла грати на фортепіано, співати. Усі шкільні вечори озвучувала з дитинства, бо миттєво підбирала популярні мелодії по слуху з акомпанементом. Починаючи зі школи – створювала вокальні та інструментальні ансамблі і, ще нічого не знаючи про те, як це треба робити – створювала свої «аранжировки» та «оркестровки» і керувала цими ансамблями. Продовжую це робити із задоволенням і досі, але вже на професійній основі.

У нашій родині завжди звучала музика. Як співала мама! На свій перший гонорар за наукове видання тато купив нам із сестрою фортепіано. Це було справжнє диво!

Потім до музичного училища вступила старша сестра. Вона теж сприяла моєму вибору професії. Татові подобалося, коли ми вдвох грали ансамблем в 4 руки на фортепіано або співали разом із мамою на 3 голоси для нього чи для гостей. Татові б, правда, хотілося, аби я обрала якусь технічну спеціальність, він був деканом загально-технічного факультету, але він мені не заважав, і я обрала музику, бо відчувала, що не зможу існувати без неї.

– Пам'ятаєте Вашу першу спробу написати музику? Що це було?

– Імпровізувала з дитинства – років з 6-7. Трохи пізніше вигадувала невеличкі п'єски для фортепіано, але справжнє написання музики почалося тільки тоді, коли зустріла в музичному училищі свого незабутнього першого вчителя композиції – українського композитора Кіма Олександровича Шутенка. А вже пізніше багато корисного для підвищення своєї кваліфікації отримала від спілкування з композиторами Геннадієм Клебановим, Мисроslавом Скориком, Андрієм Штогаренком.

– Маєте численні грамоти, подяки, відзнаки... А є найбільш Вам дорога? Або така, з якою пов'язаний

незабутній спомин?

– Найбільш дорога нагорода – це звання Відмінника культури України, тому, що це було для мене дуже зворушливим подарунком, адже я не знала, що моя ДДМШ №3 та тодішній її директор Галина Євгенівна Мартинова так високо оцінили мою діяльність, що піклувалися про цю відзнаку. Широ їм вдячна.

А з останніх нагород мабуть найцінніша перемога в Обласному конкурсі композиторів «Серебряний век» (2013). По-перше тому, що це моя найулюбленіша тема в вокальній творчості і на протязі 15 років я створила 20 романсів на вірші поетів Срібного віку. А по-друге, це те, що за отриману за перемогу Премію, я змогла здійснити видання збірки цих романсів (2014). Взагалі, вже вийшло друком 6 вокальних збірок та збірка для фортепіано «Фортепіанні сторінки».

Мрію видати клавіри моїх музичних вистав, а їх вже накопичилося багатенько. Та, на жаль, це потребує великих фінансових витрат, а знайти спонсора в наш час важко.

– З огляду на Ваш великий досвід, що можете сказати стосовно розвитку сучасної української музики? Уявіть: Вам дана влада щось змінити, щось виправити. Щоб Ви зробили спершу?

– Я б зробила так, щоб усі талановиті діти (а на мій погляд – усі діти мають музичні здібності, їх подарував людям Всевишній) мали змогу навчатися музиці. А для цього треба зберегти музичні школи та зробити батьківську платню такою, щоб батьки були спроможні її платити. І, звичайно, нагадати усім, хто має відношення до музичного виховання, та слухачам, що музика – це не тільки «шансон» та «попса». Хотілося б, щоб розвивалася глибинна академічна музика, музика для душі і серця, музика для розуму врешті-решт. Тоді молоде покоління збудує нову сучасну державу.

– Які Ваші творчі плани?

– Працюю над новою музичною виставою, готую збірку хороших творів.

Взагалі, мрію про те, щоб мої діти – учні й вихованці продовжували мою композиторську справу і зросли справжніми музикантами або композиторами.

На теперішній час з гордістю можу зазначити, що більше 70 моїх учнів продовжили музичну освіту в середніх спеціальних і вищих навчальних закладах. Вони стали професійними музикантами, режисерами, акторами. Дуже пишаюся, що вже зросли 9 професійних композиторів.

Для сприяння вихованню юних композиторів навіть розробила авторську методику «Навчання композиції та імпровізації обдарованих дітей» (2010 р.). От і зараз в моєму класі юних композиторів вже 5 Лауреатів різних конкурсів. Нехай вони й надалі пишуть музику і розвивають Душу!

– Що хотіли б побажати нашим читачам?

– Нехай до кожного із Вас прилітає частіше Синя Птаха щастя!

Розмовляла
Еліна Заржицька

«ПАТРИОТИЧНІ ВІРШІ»

ХВИЛИНА СКОРБОТНОЇ ПАМ'ЯТІ

Біль у серці—мов чайки ячання,
У жалобі схилився наш стяг...
Ця скорботна хвилина мовчання
Закарбується в наших серцях.

Не порушимо вічності спокій,
Хай покірно зупиниться час...
Тих згадаємо в шані глибокій,
Хто здобув перемогу для нас.
Плаче свічка скупими сльозами,
І химерно сплітається віск,
А в очах не в одній мами
Той зрадливий печальний блиск.
Добре слово, вінки, букети—
Все доречно, усе, як слід...
Тільки ж доки танки й ракети
Так страхатимуть білий світ?

Зацвіли у степу волошки,
Мов небесний блават.
Може, тут спочив біля стежки
Молодий синьоокий солдат?

Пломеніють в колоссі маки,
Мов запечена кров...
Може, це процвіла через роки
На війні нерозквітла любов?...

Біля стежки замислилась мальва,
Мов дівоча краса.
Може, юний солдат перед боєм
Про кохання своє не сказав?

Задивився на сонце соняшник,
Мов дарунок небес,
Може, це любов'ю покликаний
Той боєць молодий воскрес?

ПРИМИРЕННЯ

Потиснем, руку, брате сивочолий,
Нас розвела колись страшна війна...
Не будем ворогами більш ніколи:
Україна-мати в нас лише одна.

Як серце краялось у неньки-України,
Коли стрічались ми через приціл,
Щоразу воскресали з руїни,
Вона єднала нас з останніх сил.

Ми вилікуєм рани добрим словом,
Обнімемось як справжні земляки,
Щоб розбрату оте подвійне коло,
Як зашморг, не давило нас віки.

Ми підійшли до вічності порога,
Для кожного — це істини межа...
Хіба достойні ми зустрінуться з Богом,

Якщо нас їсть ненависті іржа?
Щоб наші діти, правнуки, онуки
Не знали ворожнечі й перешкод,
Прийшла пора всепрощення і злуки,—
Дай руку, брате, ми ж один народ!

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ

Якщо вірити в реінкарнацію,
Що буття розгортає сувої,
То сьогодні відроджують націю
Наші вічні незламні герої.

Я вдивляюсь в обличчя сучасників—
Бачу мужні козацькі риси,
Тільки ж танки, «гвоздики», фугаси
Замінили пістолі й списи.

Із очей незборимих воїнів
Крешуть іскри безсмертного духу,—
Це пробуджені предківські корені
Надають снаги відчайдухам.

Наші рідні орли і соколики,
Будьте завжди Богом бережені,
Не здолати вас темряві й мороку,
Бо по духу ви всі незалежні.

Отже, це неспростовна істина,
Що герої не гинуть повіки.
Пломеніти любов'ю в нащадках нам
І впливатись у вічності ріки.

СПОГАД ПРО БАТЬКА

Мій тато часто кидався у сні,
Тікаючи з фашистського полону,
Мов кадри хроніки про ті пекельні дні,
В його душі крутилися доскону.

Він не дивився фільми про війну
І не терпів облудливої фальші,
В сімнадцять років довелося йому
Із лишком випити з тії гіркої чаші.

У серці запеклися болі втрат,
Щемкі розлуки, зустрічі і зради...
Вернувшись з пекла, молодий солдат
Не упізнав прабатьківської хати.

Змарніла мати вийшла із дверей,
Німе село залякло, ніби пустка...
І пригорнувши маму до грудей,
На сиві коси син накинув хустку.

Не повернувся дідусь до рідних стін—
У перші дні війни в бою загинув...
За рідний край боролись батько й син
І захистили матір- Україну.

**Крижановська Жанна Миколаївна, завідувача
лабораторією українознавства
і народознавства ДОІППО**

Ольга Рєпіна
ТВОЄ МАЙБУТНЄ НА ПОРОЗІ...

РЕЦЕНЗІЯ НА РОМАН СВІТЛАНИ ТАЛАН
«ОГОЛЕНИЙ НЕРВ»

Оголений нерв: роман / Світлана Талан. — Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015.

Світ здивує тебе своєю жорстокістю. Якщо ти це дозволиш... Автор

...Ми всі швидко навчилися тримати язика за зубами і розмовляти ввічливо, бо не знали, хто поруч із тобою — свій чи чужий...

Світлана Талан

Життя — це колекція моментів і не більш... Певне, так можуть стверджувати молоді герої якогось романтичного фільму чи необтяжені життєвими труднощами представники вищої соціальної прошарку. Герої ж нового роману Світлани Талан, впевнена у цьому, як і сама авторка, дотримуються поглядів щодо життя не так прагматично-життєвих, скільки пролонговано значеннєвих. Незважаючи на труднощі і негаразди, їхнє буття не стало «колекцією моментів», а перетворилося на безперервну стрічку. Стрічку — лакмусовий папірець порядності, людяності та поваги до себе.

Майбутнє кожної людини очікує її на порозі. Цим порогом може бути самоповага, гідність, любов до батьків, рідного міста та місцевості, у якій ти народився. А може й навпаки, бути щось таке, що ціла родина розколюється, як великий корабель, котрий сів на мілину... чи зрада, яка змусила певні обличчя «від'їхати у ментальну далечинь» з пам'яті сусідів та родичів, ставши табуованою темою в розмовах серед знайомих.

Про що ж роман? Можна сказати, що про буденне життя, запламоване війною та руїною. Можна — що про любов, яка пройшла кризь кулі та кров. Чи, навпаки — про зраду, про гол, про жорстокість.

Але мені здається, що завдання автора роману було настільки нетаємно вкрапленням, що це

читається поміж рядків навіть незброєним оком:

...вбити в собі раба, щоб стати вільним...

...вбити в собі невпевненого хлопчиську, щоб народився справжній Чоловік...

...вбити в собі зарозумілого і самовпевненого жлоба, щоб народилася Особистість...

Впевнена, що вам ріже око так часто вжите мною дієслово «вбити». Але слід врахувати нюанс: написано «в собі» — тобто віртуально вбити своє хворе Его, щоб не страждали люди.

Знаєте, краще сто разів написати це дієслово по відношенню до самого себе, ніж насправді навчитися вбивати.

Мене завжди «захоплювала» самовпевненість людей, які розпоряджаються чужими життями. Людей, які влаштують так, що немає альтернативи слову «війна»... тих, хто заробляє на крові своїх побратимів і при цьому зиркає на майже вже зачинені політичні «двері»: а чи встигне він вислизнути від відповідальності в цю залишену неначе спеціально для негідників езуїтську шпаринку? Тому, коли хтось вирішує за вас або навіть за Господа Бога — Жити чи Не жити, пропоную подорож в регіон бойових дій та «безкоштовне» сидіння під бомбардуванням в підвалі разом зі старими й дітьми, які здригаються від кожного снаряда, що розривається поруч.

Не ставила своїм завданням з'ясувати — хто правий, а хто винен, чи аналізувати назви населених пунктів чи прізвища, які демонстрували б особливості Луганщини як «депресивного» або «не духовного» регіону. Моє завдання показати, що описані автором події не мають право на дубль. Саме тому хочеться відзначити стиль Світлани Талан. Описуються, здавалося б, побутові речі, однак вони настільки незвично вписані в антураж війни, що відбувається розпад шаблону: десь йде стрілянина по домішках, а люди ходять купувати продукти в супермаркети зі звичною назвою, вибирають свинячі реберця для жаркого на базарі, розмовляють по мобільних телефонах відомих марок. Війна, а люди продовжують жити, використовуючи передвоєнний антураж, який не змінюється, незважаючи ні на що. На мій погляд, в цьому антуражі і є щось гризно-прогностичне, суворе і нез'ясовно привабливе. Бо рахується все за новими — військовими — шкалами: шкалами добра і зла, правди і неправди. Але слід пам'ятати, що

ми визнаємо шкальні вимірювання, щоб забути про нашу невимірність — невимірність людяності та особистісної сили. Щоправда, якщо персоніфікувати ці поняття, то далеко не кожен зможе витримати їх повсякденний пресинг, який змушує тримати рівно спину і бути порядним у звичайних життєвих ситуаціях, а тим більше в ситуації війни.

Як психолог скажу: не всім показана психодрама як метод, що оживляє сприйняття і дає надію на зцілення. Тому передбачаю і негативні відгуки на роман, оскільки специфічність оцінок автора може не всіх влаштувати. Ну що ж, література і не покликана задовольняти смаки всіх читачів, кожен може вибирати тематику свого літературного просування і зростання сам. І вже тим більше, не можу підозрювати автора роману в тому, що, на її думку, війна є двигуном очищення суспільства від руйнівних і неконструктивних тенденцій, і базою для побудови нового суспільства. Немає нічого гіршого і несправедливішого за війну і смерті. І з цим мало хто ризикне сперечатися, оскільки це навіть не тема паціфізму, а тема людяності і сенсу життя. А війна не може бути сенсом життя.

Один із класиків стверджував, що ваше улюблене оповідання написане всього лише для одного читача. Навпевно, це правда. Адже, коли автору треба перелити свої страждання в слова, він обирає предмет, котрий приніс йому ці страждання, і детально описує вистражданий й словесно сублімований почуття.

У Світлані Талан зовсім інша мотивація творчості: перекласти свої емоції і почуття в слова для тисяч читачів в надії, що ніколи більше таке варварство, як війна, не повториться в майбутньому на нашій рідній землі. Тому що до майбутнього не так вже й далеко. Воно настає кожного моменту за тією секундою або хвилиною, які ми проживаємо. І якщо ми проживаємо своє теперішнє розуміло або зневажливо не тільки по відношенню до самих себе, а й історії, майбутнє відповідає нам ударом навіділі: лупить з розмаху по нашому колективному Его, яке розрослося непомірними апетитами та амбітністю, гординою й жадібністю, нелюдністю та підлістю, зрадою і цинізмом. І якщо не зрозуміємо цього, то доведеться вибирати або одне з двох, або ні першого, ні другого: мир або війна, або нескінченне вичікування, коли черговий «цар» за нас щось вирішить. Але тоді ми будемо тільки підметами без присудків.

Сильні університети для сильної Європи

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара відвідала делегація ректорів польських ВНЗ. Результатом обговорення перспектив розвитку співпраці ВНЗ Польщі та України стало підписання Угоди про співробітництво між ДНУ та Сілезьким університетом у м. Катовіце. Це дванадцята угода ДНУ з польськими університетами.

Польські науковці, а саме Президент Конференції ректорів академічних шкіл Польщі, ректор Сілезького університету в Катовіцах професор Веслав Баниш, проректор з навчальної роботи Білостоцького університету професор Єжи Галицькі та проректор з навчальної роботи Варшавського університету природничих наук професор Богдан Клепацькі відзначили, що їм приємно перебувати у Дніпропетровську. Головною метою своїх відвідин України вони вважають інтенсифікацію співпраці між Конференцією ректорів академічних шкіл Польщі та українськими ВНЗ в рамках Європейської асоціації університетів. «Насправді є багато тем для дискусій, наприклад, опрацювання і вироблення різноманітних проектів на майбутні наукові дослідження, – зазначив Президент Конференції ректорів академічних шкіл Польщі Веслав Баниш. – Мені приємно, що Україна може брати участь і користуватися фінансовою підтримкою в рамках проекту «Горизонт-2020», тобто разом з

університетами Польщі, Франції, Німеччини працювати над важливими завданнями. Ми разом маємо працювати над тією проблематикою, яка сьогодні називається викликами, серед яких – питання безпеки, біоенергетики, нанотехнології, освоєння космосу». Представники польських університетів переконані, що разом з українськими колегами зможуть якнайшвидше знайти відповіді на ці виклики.

Також польські колеги прагнуть поділитися з українськими освітянами своїм досвідом у плані реалізації Болонського процесу. «Думаємо, що незабаром з'являться і потрібні дипломи. Але це питання потребує аналізу, оскільки наші системи вищої освіти та нормативно-правове поле неоднорідні, – пояснив Веслав Баниш. – Є ще багато інших конкретних спільних завдань, одне з яких – опрацювати і довести до Урядів наших держав ідею, що між нашими країнами треба підписати стратегічну угоду, основною складовою якої повинна бути співпраця у галузі вищої освіти. Тим більше, що ми сьогодні в Європейському союзі розбудовуємо європейський простір вищої освіти. І не можемо уявити собі, що він може відбутися без України. Тоді б ця структура була недосконалою і дуже багато втратила».

Ректор Дніпропетровського національного університету, професор, член-кореспондент НАНУ Микола Поляков щиро подякував за візит польським колегам, яких університеті довго чекали. «ДНУ вже понад двадцять років тісно співпрацює з польськими ВНЗ, – наголосив ректор. – Сьогодні діє одинадцять договорів, зокрема, з Університетом

ім. Марії Кюрі-Скłodовської, Лодзьким технічним університетом, Варшавським університетом, Вроцлавським університетом, Університетом м. Лодзь, Вищою школою економіки та інновації. Студенти та співробітники ДНУ постійно навчаються, стажуються, беруть участь у пленерах, міжнародних дослідженнях та виконують спільні наукові роботи у різних навчальних та науково-дослідницьких закладах Польщі. У свою чергу, протягом багатьох років ДНУ відвідують делегації з ВНЗ Польщі. Хотів би звернути увагу на такі наші спільні досягнення, як подвійне керівництво дипломами і захисти дисертацій, написання монографій, що є виконанням європейських програм і проектів».

Детальніше про плідну й активну співпрацю з польськими ВНЗ розповіли декани та керівники підрозділів ДНУ. Так, співпраця з польськими освітянськими та науковими установами розпочалася у 1994 році, коли кафедра оптоелектроніки ДНУ встановила наукові зв'язки з Інститутом фізичної хімії Польської АН. На базі історичного факультету та факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ функціонує Українсько-польський центр ДНУ, який розвиває та поглиблює зв'язки з ВНЗ та науковими установами Польщі. Щорічно групи студентів та викладачів ДНУ напряму підготовки «Образотворче мистецтво» беруть участь у пленерах, які проводяться Університетом ім. Марії Кюрі-Скłodовської. Влітку 2014 року на базі ДНУ було проведено спільну українсько-польську археологічну експедицію на Новобогородицьку фортецю за участю студентів та викладачів Вроцлавського університету. Між ДНУ та Вищою школою економіки та інновації (м. Люблін) діє угода, яка передбачає одночасну підготовку фахівців-економістів за узгодженими навчальними планами та видачу двох дипломів.

Свої пропозиції щодо співпраці з польськими освітніми установами запропонували також представники інших вищих навчальних закладів Дніпропетровська. Польських гостей привітав Голова ради ректорів Дніпропетровської області, професор Олександр Величко.

Для гостей була організована екскурсія містом з відвідуванням Музею Холокосту та Національного центру аерокосмічної освіти молоді.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua

Хвилини дитячого щастя

Група ради студентів факультету психології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара відвідала дитячий будинок «Барвінок» (вул. Янтарна, 45), щоб привітати діток з Днем захисту дітей. У цьому закладі 30 вихованців від 3 до 15 років.

Волонтерів зустріли з великою любов'ю і радістю. Діти поспішали подарувати кожному гостю свою увагу і дитячу посмішку, яку неможливо забути.

Звичайно ж, наші студенти не поїхали в гості з порожніми руками. На кошти, виручені з благодійного ярмарку, який був проведений факультетом психології, вони купили розвиваючі ігри, пазли, альбоми, олівці, кольорову крейду, м'ячі для волейболу та футболу, розмальовки та багато іншого. Діти були раді подарункам і не

могли відірватися від них. Разом з волонтерами вони грали в різні ігри, розповідали кумедні історії, показували улюблені іграшки. Діти були привітними, ділилися всіма іграшками, допомагали, якщо у когось щось не виходить, підбадьорювали в процесі гри.

На знак подяки за наш приїзд діти влаштували чудовий імпровізований міні-концерт, у якому продемонстрували свої таланти, а саме: заспівали пісні-забавки, читали вірші та створили цікаві танцювальні постановки, які вигадували самостійно.

Студенти відзначили, що вихователі дбайливо стежили за кожним кроком вихованців, а за результатами концерту можна було зробити висновок, що дітей у цій установі розвивають різнобічно.

Тепла атмосфера панувала протягом усього дня, час пролетів непомітно, і в той момент, коли потрібно було їхати, діти не хотіли відпускати студентів, умовляли їх залишитися, пропонуючи за це свої іграшки.

За цей невеликий проміжок часу, який провели студенти в дитячому будинку, вони отримали «море» емоцій та позитиву, які неможливо проминати ні на що. Дитяча любов заслуговує на те, щоб її отримували, адже вона найщиріше і справжнє, що є у нашому житті.

Анна Алексієнко, прес-служба
ради студентів факультету психології
ДНУ ім. О.Гончара

У ДНУ обговорювали актуальні питання правосуддя та суміжних правових інститутів

У Палаці студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара відбулося громадське обговорення напрацювань Конституційної Комісії у сфері правосуддя та суміжних правових інститутів. У заході взяли участь науковці-правники ДНУ.

Тематика громадського обговорення викликала великий інтерес юристичного загалу Дніпропетровщини і збирала науковців, суддів, юристів-практиків, а також представників регіональних громадських об'єднань, органів державної влади, безпосередньо зацікавлених у вирішенні назрілих теоретичних і практичних проблем, що були запропоновані на цьому авторитетному зібранні.

Організатор обговорень – Конституційна Комісія за підтримки Проєкту Агентства США з міжнародного розвитку «Справедливе правосуддя». Члени Конституційної Комісії презентували учасникам заходу напрацювання у сфері правосуддя та суміжних правових інститутів. А також вони дізналися про очікування дніпропетровської громадськості від діяльності Конституційної Комісії.

Учасників заходу привітали представники Дніпропетровської облдержадміністрації, проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді ДНУ Валентин Іваненко, заступник керівника Проєкту USAID «Справедливе правосуддя» На-

таля Петрова. Валентин Іваненко відзначив: «Символічно, що наш захід відбувається напередодні Дня Конституції, логічно вписуючись в мозаїчне полотно заходів, присвячених цьому державному святу. Як відомо, з метою напрацювання узгоджених пропозицій щодо змін до Конституції України із залученням до цієї роботи представників різних політичних сил, громадськості, вітчизняного та міжнародного експертного середовища, Президентом України було створено Конституційну Комісію, яка в рамках трьох робочих груп розпочала підготовку відповідних змін до Основного закону України за пріоритетними напрямками реформування держави і суспільства – децентралізації системи управління, удосконалення конституційних засад правосуддя та конституційного регулювання прав, свобод і обов'язків людини та громадянина. Одним із ключових завдань сучасного розвитку країни є формування і утвердження справді незалежної судової влади. Адже останні події з ухваленням судами низки політичних резонансних рішень та критично низький рівень довіри суспільства до судів свідчать про гостру необхідність здійснення невідкладних кроків у цій суперчутливій площині нашого життя. Відтак шанс суттєвих зрушень у царині здійснення правосуддя пов'язується нині саме із змінами в Конституції».

Презентацію напрацювань робочої групи з питань правосуддя здійснювали академік-секретар відділення цивільно-правових наук Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор член Конституційної Комісії Наталя Кузнєцова; суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук, член Конституційної Комісії Дмитро Луспенник; суддя Вищого адміністративного суду України, член Конституційної Комісії Михайло Смокович. Наталя Кузнєцова наголосила: «Члени Конституційної Комісії розділилися на три групи і готують зміни до трьох розділів Конституції: перший ми умовно називаємо – децентралізація, другий – права і свободи людини, третій – правосуддя та суміжні інститути. Я зі своїми колегами Дмитром Луспенником та Михайлом Смоковичем представляю третю робочу групу. Ми саме завершуємо роботу над змінами до розділу «Правосуддя». Сьогодні презентуємо наші напрацювання дніпропетровським юристам і дуже сподіваємося на щирі, активні, і навіть гостру розмову, тому що обговорювані питання складні, і ми хочемо почути, перш за все, думки наших колег з різних регіонів. Сьогодні проходить перше зібрання – у Дніпропетровську, також будуть зібрання в Одесі, Львові, інших містах. Наша мета – врахувати пропозиції наших колег та представити їх на пленарному засіданні Конституційної комісії».

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua

Космічні тенденції XXI століття

Унікальна можливість обговорити найсучасніші перспективні розробки ракетно-космічних технологій та проблеми використання космічного простору в інтересах людства випала учасникам п'ятої Міжнародної конференції «Космічні технології: сучасне і майбутнє», що проходила у Палаці студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Серед актуальних напрацювань, що обговорювали вчені з України, США, Великої Британії, Бельгії, Швейцарії, Франції, Італії, Греції, Литви, Білорусі, Казахстану та інших країн – створення антиастероїдного захисту Землі та видалення радіоактивних відходів у космос; прогнозування землетрусів; сучасні тенденції розвитку світового ринку пускових послуг; наземні комплекси та стартові обладнання; космічні місії і технології, пов'язані з збором інформації про Землю і її навколишнє середовище; сучасні і перспективні системи навігації; технічні рішення, які використовуються для створення сучасних рідинних, твердодпаливних, гібридних та електричних ракетних двигунів них установок, які застосовуються в одноразових і багаторазових ракетах-носіях і космічних апаратах; нанотехнології в ракетно-космічній техніці; дослідження космічного простору та міжнародна співпраця; методики і перспективи космічної освіти молоді; інноваційні технології винаходи.

Традиційні організатори заходу – державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне», Державне космічне агентство України, Українське відділення Міжнародної Академії Астронавтики, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара.

«Приємно відзначити, що вже вп'яте у якості майданчика для проведення такого престижного міжнародного форуму вибрано саме університетський Палац студентів, адже фізико-технічний факультет ДНУ протягом 60-ти років виступає потужною ланкою у системі підготовки кадрів, розробки і виробництва ракетно-космічної техніки, – наголосив ректор, член-кореспондент НАНУ Микола

ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АСТРОНОМ
КЛИМ ЧУРЬЮМОВ

ПРЕЗИДІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Поляков. – Дніпропетровськ – не лише потужний світовий центр з виробництва ракетно-космічних систем і апаратів, але й справжня кузня наукових та інженерно-технічних кадрів. У нашому місті в семи вищих навчальних закладах і низці сучасних коледжів готуються фахівці з багатьох технічних напрямків. Для них нинішня конференція – унікальна нагода дізнатися про сучасні напрямки досліджень у галузі космічних технологій та освоєння всесвіту, спробувати зіставити власні наукові інтереси зі світовими тенденціями, поспілкуватися зі справжніми світилами науки».

Під час наукового форуму працювали такі секції: сучасні і перспективні ракетно-космічні комплекси, ракети-носії, їх компоненти і системи; сучасні і майбутні космічні супутникові системи; перспективні ракетні двигуни і енергетичні установки; матеріали і технології; космос для людства.

Заступник генерального конструктора КБ «Південне» Олександр Макаров, голова секції «Сучасні і майбутні космічні супутникові системи» розповів, що у його секції представлено 40 доповідей з 5 країн, присвячених програмному створенню супутників, їх експлуатації та дослідженням. «КБ «Південне» займалося і займається дистанційним супутниковим зондуванням Землі і науковими програмами. Представники ДНУ також будуть доповідати про це. Зараз виконується програма з визначення передвісників землетрусів, цього року вона завершується. Готується до запуску супутник-мікродатчик, з ним проведені чотирнадцять експериментів: сім наукових та сім технологічних. Наукові спрямовані на створення та розвиток прикладної частини супутників, а технологічні – це нові датчики, нові пристрої, нові системи. Усі ці напрямки охоплює конференція. Сподіваємося, що нам вдасться вийти на новий рівень».

Микола Гришин, аспірант ДНУ, співробітник КБ «Південне» представив результати дослідження з числового моделювання надзвукового обтікання ракет-носіїв «Зеніт-2SLB»: «У цьому дослідженні мені вдалося здійснити розрахунок трьохвимірного моделювання надзвукового обтікання ракети-носія. Було розв'язане трьохвимірне рівняння на льоту, яке є одним з найскладніших рівнянь. Отримані результати ми порівняли з реальними експериментами, які були зроблені для цієї ракети-носія. Власне, ми цим і займаємося – застосовуємо найсучасніші методи розрахунків і доводимо їх правильність експериментально. Отримання такого рівняння трьохвимірного моделювання для надзвукового обтікання є гарним інструментом для проектування найсучасніших літальних апаратів».

Видатний український астроном, член-кореспондент НАН України Клим Чурюмов продемонстрував зменшену у 40 000 разів копію відкритої ним та Світланною Герасименко в Алма-Атинській обсерваторії у 1969 році короткоперіодичної комети з періодом обертання 6,6 року. У 2014 році серед багатьох досягнень людства перше місце отримала саме комета Чурюмова-Герасименко. Вчений розповів історію відкриття комети та про унікальні дослідження, які проводилися на її ядрі. У 2004 році Європейським космічним агентством був запущений космічний апарат «Розетта» для дослідження комети Чурюмова-Герасименко. «Ми були дуже раді, що вибрали саме на нашу комету, адже як говорив один скеп-

тик, комет у Сонячній системі, як риб в океані, трильйони. Із усіх періодичних комет, які теоретично підходили для дослідження, у нашій виявилася унікальна орбіта, – відзначив Клим Чурюмов. – У 2004 році Земля проходила через площини орбіти, тому вирішили космічний апарат запустити до комети Чурюмова-Герасименко так, щоб досягти її біля Юпітера. Все було дуже точно розраховано до найменших дрібниць: якби помилилися на кілька кілометрів, могли б не потрапити на ядро комети. Це триумф небесної механіки. Вперше в історії людства космічний літальний апарат сів на ядро комети, було детально визначено його рельєф, структуру комети, зроблено низку відкриттів та унікальних фотографій».

Як відзначив генеральний конструктор – Генеральний директор ДП «КБ «Південне» Олександр Дегтярьов, присутність на цьому форумі представників наукової еліти світового космічного співтовариства сприймається як свідчення високої оцінки досягнень нашої країни в галузі освоєння космічного простору у мирних цілях: «Конференція – гарний привід для того, щоб не лише оглянутися на шлях, пройдений космічними державами, але й привід замислитися над тим, у якому напрямку будуть рухатися технічні розробки, пов'язані з освоєнням космосу і глобальними космічними проблемами, над тим, які тенденції переважатимуть у політиці країн, які мають космічний потенціал або зацікавлені в його створенні. Увесь міжнародний досвід космічної діяльності підтверджує необхідність бережного і відповідального підходу до освоєння космосу. Спільними зусиллями ми зобов'язані зберегти його мирним і безпечним і для себе, і для майбутніх поколінь».

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРИМІРЮЮТЬ
СКАФАНДР АСТРОНАВТА ОРБІТАЛЬНОЇ
СТАНЦІЇ «МИР»

Аспірантка ДНУ – володарка престижної премії від компанії Google

Аспірантка Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Ксенія Шумельчик виграла щорічну стипендію Google імені Аніти Борг у галузі комп'ютерних наук. Такою нагородою в Україні відзначені лише дві жінки.

Представниця України стала однією із 40 щорічних переможниць програми корпорації Google для студенток і аспіранток факультетів інформатики, інженерних систем, програмування і суміжних технічних галузей з університетів Європи, Близького Сходу та Африки. Іменна стипендія у розмірі 7000 євро признається виключно жінкам, які мають високі досягнення в комп'ютерній галузі. Вона була заснована компанією Google у 2004 році на честь доктора Аніти Борг – американської вченої (винахідниці

запатентованого методу аналізу і проектування високошвидкісних систем пам'яті), яка все своє життя присвятила ламанню стереотипів, що заважають професійному розвитку жінок в індустрії інформаційних технологій.

24-річна володарка гранту ім. А.Борг Ксенія Шумельчик – аспірантка факультету прикладної математики Дніпропетровського національного університету імені О.Гончара вже має вагомий професійний досвід. Третій рік поспіль дівчина очолює проекти Women Techmakers Ukraine та Google Developers Group Dnipropetrovsk. У складі дніпропетровської групи розробників технологій Google вона приєдналася до створення «розумних» годинників і окулярів цієї корпорації, а також провела низку конференцій і практичних семінарів для дівчат-програмістів, неодноразо-

во була лектором на Всеукраїнських тренінгах з комп'ютерних наук.

Лауреатка стипендії від України організатори запропонували приєднатися до щорічної зустрічі Google EMEA Scholars' Retreat у Лондоні, де дівчата змогли познайомитися одна з одною, зустрітися з провідними жінками IT-індустрії і представниками Google, а також ознайомитися з новими технологічними продуктами цієї компанії.

Свою нагороду Ксенія планує витратити на самоосвіту та організацію курсів для дівчат-програмістів, які очікуються в Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара вже у вересні. «Не є таємницею, що освіта в більшості українських університетів є переважно теоретичною та трохи застарілою. Відтак, є великий розрив між тим, що вивчається, і тим, що потрібно від випускника, коли він виходить на роботу. Тому частину отриманої стипендії я планую витратити на створення і реалізацію освітніх програм, спрямованих на посилення практичної підготовки студенток-програмісток, а іншу частину – на власну освіту».

Володарка престижної премії Google мріє стати доктором наук і не збирається виїжджати за кордон. «Свої майбутні проекти хочу втілювати в Україні. Саме тому я відмовляюся від пропозицій навчатися за кордоном і працювати в корпорації Google. Вважаю, що зараз у нашій країні більше перспектив для розвитку нових комп'ютерних програм», – говорить Ксенія Шумельчик.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О.Гончара
Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

Посол Швеції в Україні: «Я з оптимізмом дивлюся на Україну!»

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара відвідали Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Швеції в Україні пан Андреас фон Бекерат та Аташе з питань оборони Посольства Швеції в Україні пан Хокан Хедстрьом.

За два роки, які пан А. фон Бекерат представляє Королівство Швеція у нашій країні, він багато подорожує і вже мав багато зустрічей з університетською молоддю. Тож у свій перший візит до Дніпропетровська Надзвичайний і Повноважний Посол вирішив завітати і до Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Під час офіційної зустрічі з ректором ДНУ Миколою Вікторовичем Поляковим Андреас фон Бекерат з цікавістю ознайомився з діяльністю найбільшого університету регіону та досвідом його співпраці з вищими навчальними закладами і науковими установами Швеції. Зокрема, плідна історія співробітництва Дніпропетровського національного університету зі шведськими ВНЗ починається у 2000 році. «Протягом 2000-2013 рр. з метою проведення спільних наукових досліджень, участі у наукових конференціях та реалізації міжнародних проектів від ДНУ до ВНЗ та наукових установ Швеції було відраджено 32 особи, в свою чергу, Дніпропетровський національний університет також неодноразово зустрічав як представників наукових установ, так і урядових делегацій Швеції. З 2005 року між нашими країнами ведеться активна співпраця за такими напрямками, як спільні наукові дослідження, академічна мобільність, участь у міжнародних конференціях, обмін науковими програмами та спільні публікації в рамках укладених угод про міжнародне співробітництво з Департаментом біології клітин та організму Університету м. Лунд, Університетом м. Упсала та Хальмшадським університетом. На сьогодні із зазначених домовленостей продовжують діяти дві – це угоди про співробітництво з Хальмшадським

університетом та Університетом м. Лунд», – розповів ректор М. Поляков. А от на зустрічі шведської делегації зі студентами факультету суспільних наук і міжнародних відносин, української й іноземної філології та мистецтвознавства та історичного факультетів йшла мова про реформування України як головну запоруку побудови її успішного європейського майбутнього та форми підтримки Швеції на цьому шляху. «Україна завжди належала до основних зовнішньополітичних пріоритетів Швеції, – наголосив Посол на початку розмови. – Залишаючись одним з найбільших та послідовних прихильників України, сьогодні Швеція надає вашій країні сильну підтримку як на політичному, так і на гуманітарному напрямках. Ми повністю підтримуємо Україну в її прагненні бути цілісною й суверенною державою в Європейського Союзу. Для нас головне, щоб українці самі обирали, в якому напрямку вони хочуть рухатися. Неприйнятно, коли інша країна, сусід, впливає на вибір майбутнього для країни. Наша позиція в цьому питанні завжди була абсолютно чіткою: право обирати власне майбутнє належить виключно народам. Це дуже важливо», – наголосив пан Бекерат, коментуючи роль російської агресії в ситуації на Сході України.

А от шлях до успішної євроінтеграції України представники Швеції вбачають у всебічних реформах. Так, пан Посол розповів про програму щорічної фінансової підтримки від уряду Швеції (у розмірі 25 млн євро на рік), спрямовану на реформування правової системи України, розвиток енергозберігаючих технологій, гуманітарну допомогу населенню Сходу, підтримку громадянських прав тощо.

Незважаючи на те, що процес реформування у нашій країні ще не є недостатнім, Андреас фон Бекерат оптимістично оцінює українське майбутнє. Серед причин, що породжують цей оптимізм, пан Посол називає величезні природні й талановиті людські ресурси, а ще помітний прогрес у розвитку громадянського суспільства за останній час. «Після Помаранчевої Революції ваша країна продемонструвала значний рух вперед в соціальній сфері. У вас сформувалося дуже активне й потужне громадянське суспільство, в якого можна тільки повіритися. Ось це сильне, динамічне громадянське суспільство та молоде покоління талановитих людей – це дві мої найбільші надії на щасливе майбутнє України».

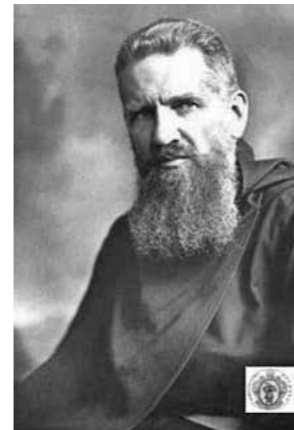
Маючи змогу поставити питання поважному гостю, студенти ДНУ цікавилися досвідом Швеції у галузі енергоефективності, особливостями побудови шведського суспільства (соціально-демократичні традиції) та зовнішньополітичним вектором цієї країни (зокрема, її нейтральний статус). Проте особливу увагу шведської делегації привернуло питання студентів історичного факультету ДНУ щодо недостатньої співпраці між нашими країнами у сфері історичної науки. Зокрема, молоді спеціалісти висунули пану Послу цікаву пропозицію з організації перекладацьких проектів (переклади на українську книгу з історії Швеції і навпаки) або можливого відкриття школи з вивчення шведської мови на базі нашого університету.

Подякувавши студентам ДНУ за корисне спілкування, пан Посол Андреас фон Бекерат і пан Хокан Хедстрьом попрямували до Дніпропетровського військового шпиталю, що нині приймає поранених із зони АТО. «У рамках нашої урядової підтримки ми вирішили надати деякі фінансові ресурси і для цієї лікарні. Для нас це дуже символічно і показує нашу солідарність з Україною. В цей важкий час ми з вами!» – підкреслив Посол.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара
Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

«ГОРТАЮЧИ КАЛЕНДАР»

Постанова Верховної Ради України від 17.06.2014 № 1330-18 «Про відзначення 150-річчя з дня народження митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького»

Андрей Шептицький своїм пастирським служінням вписав нову сторінку в історії світового християнства ХХ століття.

Народився Роман-Олександр Шептицький (таке світське ім'я митрополита) 29 липня 1865 року в селі Прилбичі біля Яворова на Львівщині в родині Івана й Софії. Помер у Львові 1 листопада 1944 року.

Восени 1884 року Роман і його брат Олександр поїхали до Німеччини, у Вроцлав, на правничі студії в університеті. Влітку 1887 завершив університетські студії. 11 серпня цього ж року на пропозицію батька вирушає до Хирова в колегію єзуїтів. Через тиждень прибуває в Добромильський монастир, щоб ознайомитися з життям отців василіян. У жовтні 1887 батько відправляє Романа у подорож до Росії, під час якої познайомився з філософом Володимиром Соловйовим та істориком Володимиром Антоновичем. Упродовж цієї подорожі відвідав Поділля, Київ, Москву. 8 лютого 1888 року у Римі взяв участь у загальній аудієнції у папи Лева XIII. 24 березня папа приймає їх сім'ю на приватній аудієнції, під час якої Роман просить благословення на те, щоб стати василіянином. 27 квітня 1888 року Роман повернувся до Кракова і через три тижні здобув науковий ступінь доктора права.

29 червня 1888 року граф Іван та графиня Софія супроводять свого сина до Добромильського монастиря отців Василіян. 13 вересня 1888 року Роман склав перші чернечі обіти і прийняв ім'я Андрей. З жовтня 1888 по червень 1891 брат Андрей, проживаючи у Краківській Єзуїтській обителі на площі св. Варвари, відвідує університетські курси з богослов'я та філософії.

11 серпня 1892 року брат Андрей складає вічні обіти у Кристинопольському монастирі. А 3 вересня 1892 року єпископ Юліан Пелеш у Перемешлі висвячує його на священника. 11 вересня 1892 року ієромонах Андрей відслужив першу Божественну Літургію у родинному селі в Прилбичах.

Упродовж 1892-1894 рр. Андрей Шептицький завершує богословські студії у Кракові, які були перервані його важкою недугою. У той же період (1892-1896) отець Андрей виконує служіння магістра новиків у Добромильському монастирі. 20 липня 1896 року його призначають ігуменом монастиря св. Онуфрія у Львові. 1 травня 1897 року разом з отцем Платонідом Філясом розпочинає видавати часопис «Місіонар». У 1888 — 1899 рр. викладає богослов'я у Кристинопольському монастирі.

2 лютого 1899 року цісар Франц Йосип I номінував Андрея Шептицького на Станіславівського єпископа. 17 вересня 1899 відбулась єпископська хіротонія, а 20 вересня — інтронізація на Станіславівську катедру. Період єпископства у Станіславі тривав чотирнадцять місяців. Тим не менше владика Андрей за цей короткий інтервал встиг відвідати багато парохій та ознайомитися з їх життям. Митрополит Шептицький першим із вищих ієрархів Греко-католицької церкви почав використовувати народну мову в спілкуванні із вірними. Ніхто з єпископів раніше не писав до гуцулів послання їхнім діалектом («До моїх любих гуцулів»): «Перш усего Ви, деді і нені христенці, сокотіт свої гіти від згіршення».

17 грудня 1900 року Андрей Шептицький був номінований Галицьким митрополитом. Інтронізація відбулася 17 січня 1901 року у соборі св. Юра у Львові.

Шептицький підтримував розвиток освітньо-культурного життя у західноукраїнських землях, чим сприяв пробудженню національної свідомості українського населення. У 1901 підтримав Сецесію українських студентів Львівського університету 1901-1902 р. У 1902 митрополит

поставив питання про необхідність відкриття української гімназії у Станіславі (тепер Івано-Франківськ), а в 1910 на засіданні палати панів вимагав створення українського університету у Львові. Ддав про організацію фахової підготовки молоді. З цією метою сприяв становленню і розвитку хліборобської школи у с. Коршів та садівничої школи у с. Миловаці. Шептицький сприяв і розвитку української культури. У 1905 заснував церковний музей (згодом перейменовано у Національний музей імені митрополита Андрея Шептицького). Завдяки піклуванню Шептицького у музеї зібрано одну з найбільших у Європі збірок іконопису. На кошти митрополита придбано будівлю, в якій розмістилася художня школа О. Новаківського, а також майстерня М. Сосенка та О. Куриласа. Шептицький надавав стипендії молодим українським митцям для здобуття художньої освіти у кращих навчальних закладах Європи. У 1903 заснував Народну Лічницю, яку згодом (1930-38) перетворили на сучасний шпиталь. Шептицький був ініціатором і засновником Земельного банку у Львові (1910), підтримував діяльність українських культурно-просвітницьких товариств «Просвіта», «Хлібна школа», «Сільський господар».

Андрей Шептицький приділяв постійну увагу організації та розвитку національно-релігійного життя у західно-українських землях. За його допомогою велося будівництво духовної семінарії у Львові, засновано бібліотеку Станіславської Капітули. У 1901 заснував чин св. Теодора Студита, у 1913 запросив до Галичини чин Редемптористів, які прийняли східний обряд і створили свою гілку. Опікувався також жіночими згромадженнями Сестер: Пресвятої родини, Студиток, Милосердя, Святого Вікентія, святого Йосифа, священномученика Йосифа. Скликав Синоди та конференції єпископату греко-католицької церкви. Важливою була екуменічна та унійна діяльність Шептицького. У цих справах він двічі відвідав Росію (1907, 1912) та Білорусь. Заснував Російську католицьку церкву. Створив апостольський вікаріат для вірних греко-католицької церкви у Боснії, а в 1908 направив туди для місійної діяльності ченців-студитів. У 1907 Шептицький добився призначення єпископа для США, а в 1912 і для українських поселенців у Канаді. У 1910 брав участь у свхаристійному конгресі у Монреалі.

В умовах польської окупації Галичини Митрополит Андрей постійно залишався оборонцем українського населення. Засуджуючи насильницьку колонізацію краю, дискримінацію українського шкільництва, антиукраїнську національну політику польського уряду, Шептицький намагався консолідувати політичні сили українського суспільства. Засуджуючи антиукраїнські репресивні акції польського уряду у Галичині та Волині в 1920 році, Шептицький неодноразово звертався до керівників польської держави, добиваючись припинення «Пацифікації» 24.07.1933 Митрополит разом з іншими єпископами підготував та видав послання, в якому засуджувався штучний голод, організований більшовиками в Україні. Важливе місце в діяльності Митрополита у ці роки займав захист прав православного населення Волині, Холмщини, Підляшшя та Посяння. 2.08.1938 склав листа, в якому було заявлено протест проти переслідування православних віруючих на цих землях. Після звернення Шептицького та ін. церковних діячів до Папи Римського Пія XI польська влада припинила нищення православних церков. У березні 1939 Митрополит вітав проголошення незалежності Карпатської України.

У міжвоєнний період Митрополит Андрей продовжував роботу з розбудови УГКЦ. За ініціативою Шептицького було засновано Львівську греко-католицьку академію (1928), Богословське наукове товариство (1929), Український католицький інститут церковного з'єднання ім. Митрополита Рутського (1939).

Влас інформ.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти обрав авторів для культурно-освітнього проекту «Рідний край у словах і барвах»

У культурно-освітньому проекті «Рідний край у словах і барвах» візьмуть участь твори письменників з 13 областей України, Ізраїлю та США.

Завершився перший етап культурно-освітнього проекту «Рідний край у словах і барвах». З поданих робіт було обрано твори 54 авторів з м. Київ, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Луганської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької і Чернівецької областей, а також з м. Нетанія (Ізраїль) і м. Сіффорд (Вірджинія, США).

Засновником проекту є Дніпропетровська міська рада, співorganizаторами – Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Дніпропетровська центральна міська бібліотека.

Мета проекту – екологічне і патріотичне виховання молодого покоління через художню творчість.

Письменникам і поетам пропонувалося написати вірші та оповідання в рамках трьох тем:

1. Твори на екологічну тематику, які застерігають від

екологічних проблем, і ті, в яких показана краса природного світу, та ін.

2. Твори, які дають моделі енергозбереження та раціонального використання ресурсів, показують негативні наслідки споживацької моделі.

3. Твори соціального і культурно-духовного спрямування, де через образи героїв формуються позитивні моделі поведінки, містяться гуманістичні ціннісні орієнтири, а також твори, які сприяють національній самоідентифікації особистості.

У всіх творах мала враховуватись психологія аудиторії – читачів дошкільного, молодшого, середнього і старшого шкільного віку. Загалом було відібрано близько ста робіт.

Тепер, в рамках другого етапу проекту, учні середніх і вищих навчальних закладів будуть ілюструвати та озвучувати обрані вірші та оповідання. Учнівська та студентська молодь має можливість разом із письменниками створити спільну електронну книгу, вихід якої планується наприкінці року.

Наталія Дев'ятко

На Дніпропетровщині відбувся урочистий випуск учнів обласної хіміко-біологічної заочної школи

У Дніпропетровській області, на базі Обласного еколого-натуралістичного центру дітей та учнівської молоді відбувся урочистий випуск учнів обласної хіміко-біологічної заочної школи за

секціями: біології, екології, агрономії, ветеринарії та зоотехнії, хімії, психології, сучасних біотехнологій, фітодизайну та зеленої архітектури.

На конкурс-захист науково-дослідницьких робіт подано 60

робіт учнів з міст Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Кривого Рогу, Марганця, Нікополя, Павлограду та Дніпропетровського, Магдалинівського, Павлоградського, Солонянського і Томаківського районів.

Більшість науково-дослідницьких робіт підготовлено в лабораторіях і на кафедрах вищих навчальних закладів під керівництвом вчених.

Журі конкурсу, до складу якого входили науковці вищих навчальних закладів Дніпропетровщини, визначало різноманітність тематики дослідницьких робіт, їх практичну направленість, використання місцевого матеріалу.

43 випускника стали призерами обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів обласної хіміко-біологічної заочної школи. Найкращі результати, високий рівень підготовки продемонстрували учні Хіміко-екологічного ліцею, СШ №89 Дніпропетровської міської ради, Партизанської та Горнявської середніх загальноосвітніх шкіл, спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземних мов I ступеня – гімназії №11 міста Дніпродзержинська, Чумаківської загальноосвітньої школи тощо.

Всі випускники школи отримали свідоцтва про позашкільну освіту відповідно до зразка, затвердженого Міністерством освіти і науки України. Переможці та учасники конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт також нагороджені почесними грамотами КЗО «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді».

**Методист з наукової роботи
КЗО «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді»
Т.В.Кондратьєва**

ВЧИМО
АНГЛІЙСЬКУ

Є серед вірних друзів нашого журналу приятелі, котрі разом з «Бористеном» з самих початків виходу щомісячника. Найперший серед таких пан Іларіон Хейлик з американського штату Нью-Джерсі. Родом з Січеславщини, цей чоловік чимало побачив та

змів у своєму житті. Однак, через довгі літа на чужині не втратив відданість і любов до Вітчизни. Які тільки цікаві проекти не готувала з його участю за ці роки редакція! А ще пан Іларіон завжди був переконаний: серед нагальних потреб України поширення в державі світової англійської мови. І цьому важко заперечити. Сучасний митець, науковець, бізнесмен, спортсмен без знання англійської просто не можливий.

В останні роки наш приятель захопився рибалкою. Серед його колег у цьому гобі й американець з таким характерним іменем Купер. На прохання Іларіона він підготував для «Бористена» цікавий фоторепортаж. Вміщуємо мовою оригіналу.

Редакція

In the Ozarks of Missouri in the spring you have a chance to hook some of the biggest fish that swim in fresh water Polyodon spathula, better known as American paddlefish make a spawning run up the rivers such as the osage when they make this run you can try blind snagging them we use 3 heavy rods with 2 or 3 hooks spaced 2 to 3 feet apart above a 10 to 16 oz. weight. tied to 80lb test Dacron line, you troll along the river channel in the deeper water, up or down stream, it doesn't seem to matter much what way you go, pulling on the rod sometimes bouncing on the bottom when someone snags a stump or a fish you stop the boat everyone not hooked up reels in and you see what's on the line if its a stump the rod will have a steady bend if its a fish it will be twitching, if you have a fish on it could be any size or species if its a spoonbill it could be huge they grow up to 7feet long and can weigh up to 200lbs. the record on rod/reel is 144lbs.if its a game fish such as a flathead catfish you have to release it but you can keep rough fish like carp if you want to. when you have hooked a spoonbill most of them try to stay on the bottom and you have to pull them up when you get them to the surface they will fight to go back down, if the fish is a no doubt 34inch fish we like to gaff them, but if we have any doubt we use a big net. once you hoist one of these in the boat be very careful because those hooks are sharp and the fish is very powerful, if it flops wrong you could get stuck with a hook. use pliers to remove the hooks if its a keeper over 34 inches you notch the bill in the skinny part tie a length of strong cord around it and the tail make sure they won't slip off then tie the fish to the side of the boat just in the water tail to the aft end of the boat, this is when we rotate positions on the boat so you use different muscles and don't tire out as fast, and switch drivers the guy who caught the fish

drives. repeat this up and down the river until everyone's too tired to continue, or it gets to late we like to quit around 2p.m. so we have time to clean fish.

When you get back to the boat ramp the work really starts if you have any fish we like to cut them down to a carcass while on the river so we can throw the head and guts back into the water, to do this you cut around but not thru the tail then twist the tail around but not off you should be able to pull the spinal cord out it seems longer than the fish when you get it out hang the fish over the side and let it bleed out, when that's done lay the fish on its side make a cut behind the gills to just below the color line then cut back to the anal vent repeat on other side now twist and pull the head and innards out if its a female you will find 2 masses of roe we toss those back into the river also, when you get done with this task you can put the carcass in a cooler for the trip home.

At home take the fish lay it on its side starting at the head end start cutting steaks they should look like horse shoes about 1 inch thick continue all the way back. now lay those steaks flat and take a look you'll notice a lot of red meat around the outside and a gristly center cut around the outside remove the red meat including the lateral line cut around the gristle you should end up with a piece of fish that looks like a pork steak wash and bag continue until done cold beverages and fish stories make this go faster, a just legal 34 inch fish will yield about a one gal. ziplock bag full of delicious fish steaks, if you decide to go try to go with someone who has been before bring good rain gear and be prepared to work at it, its not crappie fishing but look at the smiles on the faces in the photos its well worth the effort.

Cooper Mcenaney

УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ - ДОПОМОГАЮТЬ

Західна українська діаспора ще за часів СРСР як могла допомагала своїй історичній Батьківщині. Постійні читачі «Бористену» не раз зустрічали на шпальтах нашого видання дописи на цю тему. Але, нині коли кремлівські нелюди, вбивають наших людей допомога українців з діаспори важлива як ніколи. Сьогодні можна навести безліч прикладів на цю тему. Ми ж хочемо розповісти лише про дві історії з цього приводу до яких у свій спосіб була причетна редакція.

В дніпропетровській обласній лікарні імені Мечникова відбулася презентація українського перекладу англійського спеціалізованого видання «Невідкладна військова хірургія». Проект було здійснено стараннями Американсько-української медичної фундації (АУМФ) з спіраючись на підручник «Emergency War Surgery» (4-те вид., 2013 р.).

Це збірник передових принципів і практик воєнно-польової хірургії, які сьогодні використовують військові хірурги США. «Невідкладна військова хірургія» докладно описує діагностику та способи лікування травм різних систем та анатомічних ділянок людського організму, отриманих під час військових дій. Головний гість і доповідач на імпрезі був доктор українського походження з США Борис Легета. Я з ним бачився років 10 тому в Дейтройті. І ось випала нагода прислужити цій світлій людині у якості водія та координатора його відвідин Січеслава. Приємно що у Дніпропетровську було що показати добродію Борису як українці борються за право бути господарями на своїй землі. А те що побачили у лікарні Мечникова залишиться, мабуть, в спогадах на все життя...

Босць котрого поневічили російські звірі у Мар'їнці винив завдяки волі та відданості й великому професіоналізму наших лікарів. Зліва невтомний головлікар С. Риченно, справа Борис Легета

Справний світло української хірургії Олександр Лоскутов врятував цьому пораненому ноги від ампутації

Юрій Скребець (зліва) - заступник головного лікаря обласної лікарні імені Мечникова ось вже більше як півтора року фактично не знає нормального відпочинку. Так працюють звичайно не за гроші - так працюють через переконання.

Незважаючи що головним завданням візиту Бориса Легети до Дніпропетровська була допомога українським лікарям знайшовся короткий час і для відвідин історичного музею імені Дмитра Яворницького

Роками ми мріємо жити в іншій Україні. Якій? Кажуть, заможній, демократичній, де верховенство права подолає корупцію і бідність, де українці будуть відчувати себе господарями у власному домі. Гарні й добрі побажання. Я зовсім не проти. Але якщо вже мріяти без меж, то я б хотів жити в Україні, де багато було таких людей як Ірина Іванюш. Бо, мабуть, героїями не народжуються, а стають. Нині ця тендітна й мила 25 літня дівчина герой! І думаю герой тому-що завжди належала до

тих, хто хотів бачити Україну і вільною, і багатую, і незалежною. Заради цих ідеалів була з перших днів на Майдані, а потім майбутній медик рятувала життя українським бійцям на Донбасі вже з волонтерським позивним Лютик.

У травні на передовій вона підірвалася на міні. Опинилася на межі життя і смерті. Лікарі й друзі врятували відважну дівчину. Однак, вона залишилась без ніг і одного ока. Нині Іринка продовжує повернення до життя в дніпропетровській обласній лікарні імені Мечникова.

Олександр Полець

Відвідали з Борисом Легетою і волонтерів організації "Щит Дніпро". Вони однозначно молодці! Підпирають Україну через неможу.

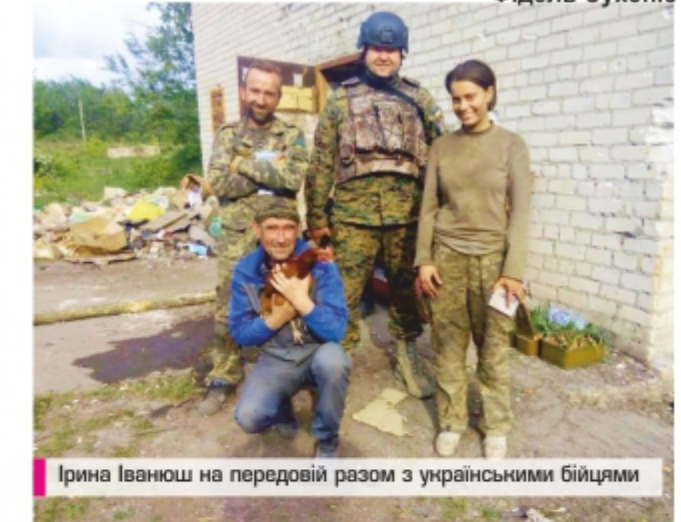
За тисячі кілометрів від Січеслава у американському місті Міннеаполіс живе українець родом з Вінниччини Олександр Полець. Багато добра зробив він для України та її кращого майбуття. А тепер коли в його Батьківщину прийшла війна він особливо часто буває в отчому краї.

Про відважну Ірину знають тепер в українських світах. І добрі люди як тільки можуть хочуть полегшити її важку нині долю. Громада української православної церкви в місті Міннеаполіс збрала кошти для потреб відважного Лютика. Гроші в Україну привіз все той вже невтомний Олександр Полець. А вже під час нашої зустрічі в Києві попрохав мене передати їх Ірині Іванюш. І ось я у лікарні. Попередньо домовився з волонтером Вікторією, яка самовіддано допомагає, пораненій колезі про свій приїзд. Ще телефоном мене попередили з Іринкою навряд чи можна буде побачитися. Дівчина зморена не лише тілом, а й душею. Що й казати часи у неї нині надзвичайно складні. Натомість у волонтерському центрі допомоги пораненими лікарні імені Мечникова зустрівся з мамою Ірини пані Ганною Іванюш. Просто жінка з Львівщини тримається у такому горі надзвичайно гідно.

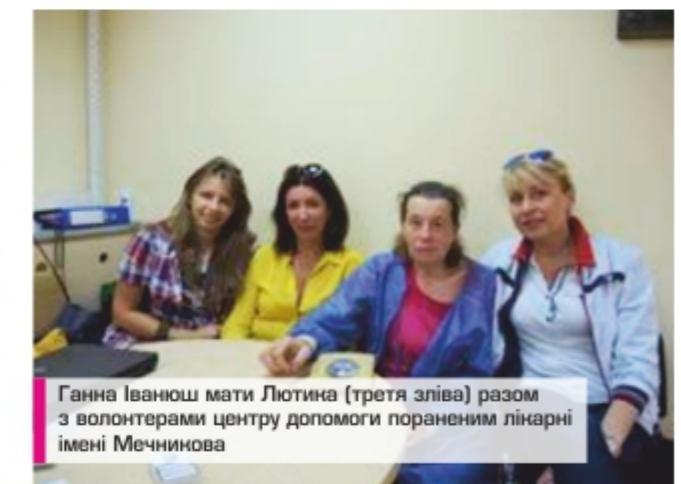
- Іринці фізично вже краще. Однак, вона досі не може оговтатися морально. Хоч і не впадає у відчай. А ще погляди людей на її каліцтво, коли ми гуляємо з нею на вулиці. Вони може й не злі, але це нас так ріже...., - зізнається в розмові зі мною жінка.

А ще панні Ганна Іванюш прохає передати щире подяку українцям з Міннеаполісу за підтримку і матеріальну, і моральну її єдиної з чоловіком доні Ірини, котру тепер так багато людей у світі знають та шанують під ласкавим псевдо Лютик. Що я у певний спосіб роблю розміщуючи ці рядки та фото у «світовій павутині»...

Фідель Сухоніс

Ірина Іванюш на передовій разом з українськими бійцями

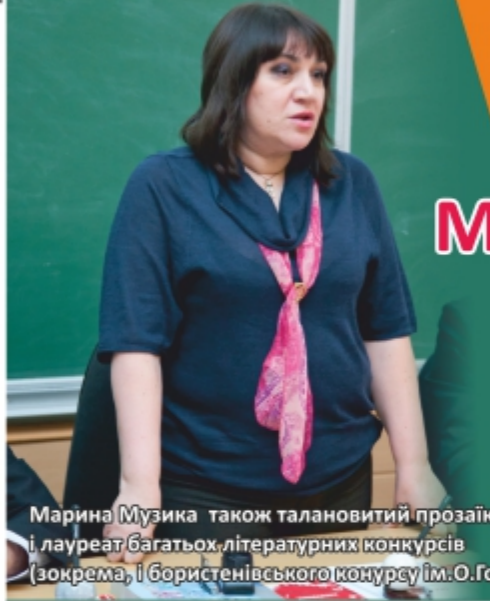
Ганна Іванюш мати Лютика (третя зліва) разом з волонтерами центру допомоги пораненими лікарні імені Мечникова

Красиві УКРАЇНКИ

Наша нація багата на тих жінок, які прекрасні душею і тілом. У кожному номері «Бористену» - нова історія Красивої Українки

Марина Музика:

«В кожній лялечці живе душа та настрої її автора»

Марина Музика також талановитий прозаїк і лауреат багатьох літературних конкурсів (зокрема, і бористенівського конкурсу ім.О.Гончара – авт.).

Пані Марина Музика філолог та освітлює і талановита майстриня по життю. Вона займається викладанням української мови та літератури, але у вільний час створює прекрасне. Її ляльки дихають національним колоритом - яскраві мотанки з автентичними нюансами в одязі, унікальними авторськими деталями та вишивкою ручної роботи. Останнім часом українські мотанки – це модний тренд. Лялька-мотанка здавна була оберегом в українській родині. Кожна матір робила для своєї дитини ляльку, щоб та гралась. Лялька буває різної форми - великою й маленькою. Вважають, що лялька є посередником між живими й тими, кого на цьому світі вже чи ще немає. Мотанка є втіленням добра і лагідності, посередником між бабусяю та онукою, старшим та молодшим поколінням. Тому в ній, зробленій нашвидкоруч, щоб заспокоїти, зайняти дитину, чи виготовленій старанно, як подарунок на свято, закладений родовий, етнічний фактор любові і сподівань, віри в добро та захист від злих сил. Мотанки успадковуються доньками від матерів та зберігаються до часу народження першої дитини. Кожна лялечка була індивідуальним витвором майстра, несхожим на інших ляльок. Нині українській ляльці вже сім тисяч років. У дохристиянські часи мотанки робили з найпростішого матеріалу – сіна, клаптиків тканини, ниток, стрічок. Люди знали, лялька не може бути на когось подібною. Мати, створюючи донці іграшку, ніколи б не наважилась намалювати очі, ніс або губи. Замість людських рис у неї на обличчі хрест – символ Сонця.

Однією з найоригінальніших мотанок від Марини Музики – козак Федір. У нього в руках молитва, хліб. Всі деталі зроблені вручну, навіть хлібець випечено з тіста та вкрито лаком! Кожна мотанка отримувє ім'я – фантазійне або таке ж, як у майбутнього господаря.

Останнім часом серед робіт Марини Музики зустрічаються також і французькі лялечки – такі собі мадмуазелі з Парижу, пустотливі та щебетливі. У них вінажний одяг, рум'яна на щічках та безтурботність у поглядах. Є в колекції робіт майстрині і ведмедики та зайці ручної роботи.

Багато своїх робіт пані Марина просто дарує, незважаючи на час, який потребує така кропітлива робота. Деякі лялечки на замовлення продаються по Україні та за її межі. Але кожна живе та дихає любов'ю. Також ці речі унікальні ще тим, що вони поєднують любов та традиції двох народів – українського та татарського, адже дівоче прізвище пані Марини – Ганієва. Можливо, одного разу у неї «народиться» мотанка у татарському народному одязі.

П.С. Бористенівській редакції перепав ось такий стильний вінтажний малюк – цей смарагдовий ведмедик живе вдома в одній з наших журналісток і вже завоював прихильність домашньої киці М'яти – малюки сплять разом. А коти, як відомо, як ніхто відчувають добру енергетику...

Підготувала
Мирослава
Борхес

Легендарний Козак Федір

Мотанка з дитиною – символ родини. Дарують молодим заміжнім дівчатам.

Друзі редакції «Бористену» - подарований майстринею ведмедик та «журналістська» кішка

Українські та французькі лялечки та ведмедик

Український традиційний оберіг

Здавна кожна господиня мала оберіг, що захищав її родину від нещастя, дарував достаток, злагоду і здоров'я.

Оберегами слугували не лише звичні для нас підкови і вінички із цілющими рослинами, а й прикраси, вишиванки, мереживо, плетені речі, вогонь, паляниця, ляльки-мотанки, згодом – крашанки, ікони, молитви.

Традиція появи оберегів сягає у ті часи язичництва, коли люди жили у єдності із природою, відчували себе її дітьми, цінували енергію Сонця і Землі. Люди відкривали лікарські і навіть магічні властивості рослин. Так виникла ціла система таємних знань, якими володіли ворожки і травники.

Сьогодні у сувенірних лавках продається безліч різних оберегів. Ми купуємо їх, але не знаємо, що ж означає той чи інший складник такого своєрідного захисника.

Символіка предметів на оберегах:
випічка означає гостинність;
мішечок – багатство;
чоловіча і жіноча фігурки – кохання і єдність;
сухі трави – затишок і краса;
копієчки – успішність у бізнесі;
перець і часник – від злих духів;
рис і горох – мир і дружба;
бобові – сила;
крупа – родина злагода;
кукурудза – здоров'я і взаєморозуміння;
будиночок – символ домівки;
гличик символізує здоров'я;
сонях приводить у вашу домівку гарних людей;
мішквина – достаток;
калина – жіноча врода;
лаврове листя – слава і довголіття;

соснові шишки – працюватість, досягнення мети;
злаки – достаток;
льон – щоб не наврочили;
безсмертник – довгі роки життя;
насінина гарбуза – це безперервність роду;
цибуля захищає від сліз;
м'ята і шавлія – для здоров'я;
мак – здійснення бажань.

Якщо ви також вірите в чарівну силу оберегів, то пропонуємо створити цю річ.

Є кілька варіантів того, як буде виглядати оберіг: це може бути віночок із різнотрав'я або своєрідний «віничок», на якому розмістяться цілющі рослини.

Для віночка нам знадобляться колоски жита і сухоцвіти. Їх ми вплітаємо разом зі стрічками, які допоможуть зафіксувати рослини. Коли віночок готовий, приклеюємо на нього різні крупки, кукурудзу, декоративний гличик, горох, у місці фіксації прив'язуємо клаптик мішквини

тощо. Щоб виготовити «віничок» ми беремо малярську щіточку, яка традиційно виготовляється із трави і ділимо її на дві-три частини. Саме стількі можна виготовити оберегів із однієї щітки, а, отже, подарувати ті, що залишаться рідним і близьким.

Розпочнемо. Кожний пучок трави скріпіть дротиком, розправте і помістіть під прес на одну добу. Потім змажте заготовки клеєм із обох сторін. Дайте просохнути, а потім прикрашайте так, як вважаєте за потрібне. Головне пам'ятайте про символіку, оберіг має містити 12 складових, значення яких ми описали раніше. Коли завершите, покрийте лаком.

Повісьте оберіг перед вхідними дверима.

Важливим є і те, як ви розмістите ваш оберіг: пишною частиною вниз – захист від нечистої сили, вгору – для багатства.

Марина Калита

«ВІСТІ З ДІАСПОРИ»

Фундація Багряного допомагає українській армії

Росія після загарбання українського Криму озброїла російських терористів - мешканців України подавши їм зброю й на додаток послала в Україну російські війська й зброю, щоб загарбати ще й Донецьку та Луганську області. Росія постійно посилає танки, гармати й інше озброєння й вояків й безсоромно бреше світові устами Владіміра Путіна та С. Лаврова, що вони висилають лише гуманітарну допомогу російсько- мовному населенню, яке переслідується українською владою й в Україні ніяких російських військ немає.

Де набралось так багато росіян в Україні, які хотять другу державну мову мову. В 1933 році Москва штучно створеним голодом виморила понад 10 мільйонів українців, а на їх місце прислалі росіян, яким дано кверні позиції. В Крим, на місце виселили в сибірський край татар, направляли героїв Советського Союзу - росіян, які мали повні груди орденів, й їхали з своїми родинами на пенсію, як на курорти.

На підтримку українського війська та на лікування ра-

нених вояків, що ставлять опір окупантам, населення багатьох міст України дає допомогу.

Але й українська діаспора не стоїть осторонь. Фундація ім. Івана Багряного та її члени й прихильники також не стоять осторонь. До цього часу з Фундації на лікування вояків та інші потреби української армії вислано коло 30 тисяч доларів. Коло трьох тисяч доларів вислано в Дніпропетровськ на лікування майора Дмитра Афанасьєва та інших, які були ранені в боях з російськими терористами. П'ятнадцять тисяч доларів вислано для лікування вояків та інші потреби української армії Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітетові (ЗУАДК) в Філядельфії та 10 тисяч доларів до Світового Конгресу Українців, які мають добрі зв'язки й знають куди й кому ті гроші передати щоб вони були використані за призначенням. Менші суми було вислано для вояцтва безпосередньо в Україну.

Бюлетень фундації Багряного.
Травень-серпень 2015 року.

«ПОЕЗІЇ ПРО ЛІТО»

ЛІТНІ СТЕЖКИ

Вранці справжню таємницю
Нам відкрила Оля:
— Всі стежки, як придивитись,
Мають власний колір!

До садка біжить зелена,
Біла — до хмаринки.
А до річки в'ється стрічка
Синьої стежинки!

До сонечок шлях червоний,
Золотий — до сонечка...
Прокидайтесь швидше, соні,
Відчиніть віконечка!

Кольоровими стежками
Вирушаймо разом з нами!
Ю. Ференцева

ВЕСЕЛЕ ЛІТО

Сонце, море і пісок —
Все для ігор, для діток.
Зайчик сонячний стрибає,
Він з малюнками пограє:
Можна в жмурки в доганялки.
Раді Саші і Наталки
А Сергій в пісочку грав,
Він фортецю збудував.
На мурашник схожа дуже.
Влітку весело нам, друзі!
Море хвилями хлопоче,
Дітлахів воно лоскоче...
Всі стрибають і радіють,
Про веселе літо мріють.
С. Швець

ДЕ ЛІТО ЖИВЕ

У павука хатинка —
Тоненька павутинка.
У коника весело —
Між травами оселя.
У ластівки швидкої —
Під нашим підвіконням.

А тепле й ніжне літо,
Волошками повите,
Посріблене дощами, —
Живе в очах у мами

А. Костецький

ЛІТО

— Липа, липа зацвіла! —
Засурмила всім бджола. —
Гей, злітайтеся, подруги,
У гайок на край села.
Там уже не видно віт,
А лише пахучий цвіт.
Наберем багато меду.
Вирушаймо ж у політ! —
Бджоли з пасіки летять,
Липі крону золотять.
І здається, що у липи
Віти струнами бринять.
Т. Коломієць

СПРАВИ ЛІТА

Знаєш, скільки справ у літа?
Їх усіх не полічити!
Треба нам підсмажить спину,
Ніс убрати в ластовиння,
Накупати нас у річці
Наперед на три сторіччя,
Та іще подарувати
Лісу й лугу буйні шати.
Словом, справ — не полічити!
Та найбільше треба літу,
Щоб зуміли я і ти
Набагато підрости!
А. Костецький

ЛІТО

Літо, літо золоте
Випиває роси
Та з пшениченьки плете
Україні коси.
Виглядає з-поміж віт
Вишнями в садочку,
Одяга на цілий світ
Сонячну сорочку.
А. Загрудний

РОСА

Я шукав на листячку росу —
Срібну і прозору, наче сльози.
Заглядав у квіти і в траву,
Та, на диво, не знайшов нічого.
Я заспав. А сонце встало
Й все до крапельки збрало.
Н. Замрія

ЯКБИ

Літо — квіти, літо — вітер,
Літо — річка, сонце, ліс!
От якби-то красне літо
Рік для нас не раз приніс!
Н. Замрія

СВЯТО ІВАНА КУПАЛА
На Івана, на Купала
В лузі Наточка гуляла.
Квіти Наточка зривала,
У віночок уплітала.

На голівку приміряла
І до річки поспішала.
Там дівчата танцювали,
По воді вінки пускали.

Ой зраділа наша Ната:
«Ну й Купало! Ну і свято!»
Веселилась, танцювала,
Свій віночок виглядала
Г. Шевчук

ЩЕДРЕ ЛІТО

Літня спека, грози, грім,
Літо, ти прекрасне всім!

Скільки в тебе є скарбів:
В лісі — ягід та грибів;

У садках — смачна малина,
Аґрус, яблука, ожина.

Фрукти й зелень соковита —
Це смачні дарунки літа.

Ген тече срібляста річка...
Ой і тепла ж в ній водичка!

Можна влітку засмагати,
Можна плавати й пірнати.
Т. Корольова

ЛІТНІЙ РАНОК

Джмелі спросоння — буц лобами,
Попадали, ревуть в траві.
І задзвонили над джмелями
Дзвінки-дзвіночки лісові.

Повільне сонце на тумані
До роса виплило з води,
Де на пташинім щибетанні
Послався малиновий дим.

Лиш сонях спав,
хоча й не мусив...
І ось за те, аби він знав,
Важкий ячмінь медовим вусом
Бджолу за лапку лоскотав.

У картузах із парусини
Комбайн комбайнові гукав:
— То що косить?
Воно ж все синє —
Де льон, де небо, де ріка?
М. Вінграновський

Вони загинули, щоб жила Україна

18 червня в холі навчального корпусу № 2 Аграрно-економічного університету відбувся мітинг-реквієм по загиблих в зоні проведення антитерористичної операції випускниках університету. Під час мітингу відкрили дошку пам'яті випускникам Аграрного, які загинули в АТО. Вони були не тільки хорошими студентами, а й успішними по життю людьми, небайдужими до подій, які відбуваються в країні, її патріотами.

Наші герої це **Володимир Канде-ла**, молодший сержант 25-ої окремої повітряно-десантної бригади. Загинув 19.08.2014 р. під час захисту висоти Савур-Могили, яку штурмували сепаратистські та російські терористичні загони. Випускник факультету ветеринарної медицини 2011р.

Артур Місків, старший лейтенант, заступник командира роти з озброєння 40-го окремого мотопіхотного батальйону 17-ї окремої танкової бригади. Загинув 10.02.2015 р. під час обстрілу зі стрілецької зброї взводного опорного пункту в районі м. Дебальцевого Донецької області. Випускник агрономічного факультету 2006 р.

Олексій Драган, сержант, командир відділення підрозділу 93-ї окремої механізованої бригади. Загинув в бою 13.09.2014 р. біля с. Красний Партизан, Ясинуватського району Донецької області. Випускник факультету механізації сільського господарства 2013 р.

Ілля Шевченко, солдат, механік підрозділу 25-ї окремої повітряно-десантної бригади. Загинув 20.01.2015 р. в районі аеропорту Донецька внаслідок мінометного обстрілу з боку російських терористичних формувань, отримавши важке поранення. Випускник Коледжу електрифікації ДДАЕУ 2013 р.

Професор **Анатолій Степанович Кобець**, в.о. ректора Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету сказав: «Нам усім сьогодні важко говорити, вчителям, як і батькам також не легко усвідомлювати смерть своїх вихованців, які були хорошими, зацікавленими студентами і могли багато всього зробити в житті. Війна, яку розв'язали російські політики принесла в наш дім, нашу країну смерті

і руїни, біль і втрати. Наші хлопці захищали територіальну цілісність, були мужніми і загинули героями. Ми вдячні їхнім батькам, які виховали дітей свідомими громадянами, захисниками батьківщини. Також хочу подякувати студентам нашого вишу, які беруть активну участь у волонтерському русі, допомага-

ють усім чим можливо: влаштовують благодійні ярмарки, здають кров, збирають кошти, провідують поранених в лікарнях. Я радий, що у нас такі активні і небайдужі студенти. Саме тому ми вистоїмо і переживемо наше спільне горе».

Людмила Брега

Тарас ПИЛИПОВИЧ, кандидат історичних наук, вчитель історії Рівненської гімназії «Гармонія» Рівненської міської ради

Із часу закінчення Другої світової війни минуло сімдесят років. Але багато її сторінок, зокрема участі в ній українців, доводиться переосмислювати. Маловідомою сторінкою світової історії є участь українців у складі польського військового формування – Армії генерала Андерса, яка виникла на території СРСР і пройшла свій нелегкий бойовий шлях через Іран, Ірак, Сирію, Лівію, Єгипет та Італію.

Досліджуючи цю тему я мав особисті причини піти на такий крок. Із дитинства перебуваючи в гостях у бабусі, мою увагу привертала фотографія прадіда у польській військовій формі. На питання чому Андрій Павлович Лайко зображений в іноземному однострої – чіткої відповіді не звучало. Саме тому виник інтерес до вивчення життєвої долі мого прадіда.

Мій прадід Андрій був людиною мислячою і соціально-активною. Вважаю, що його життєва позиція і вплинула на все його подальше життя. Коротко згадуючи життєвий шлях прадіда варто зазначити, що його поява у складі Армії генерала Андерса була безпосередньо пов'язана і з його минулим.

Андрій Павлович Лайко народився у 1897 році в селищі Дерев'яне поблизу Рівного, на початку ХХ століття здобув педагогічну освіту в Житомирі, згодом брав участь у бойових діях Першої світової війни у складі царської армії, а пізніше у складі армії Української Народної Республіки. В міжвоєнний період був організатором культурно-просвітницької організації «Просвіта» у рідному селищі, яке в той час перебувало у складі Другої Речі Посполитої. З приходом радянської влади у 1939 році на землі Західної України він, як і тисячі українців був засуджений за статтю 54 п.13 Кримінального кодексу УРСР «За активні дії або активну боротьбу проти робітничого класу...». Міра покарання засудженому – вісім років

Під чужими мундирами – українські серця

ув'язнення з конфіскацією майна. Після оголошення вироку А. П. Лайко був направлений відбувати покарання до Старобільського табору НКВС, а згодом до Воркуттабору НКВС.

Варто зазначити, що у першій половині 1941 року у віддалених районах СРСР перебувало близько 320 тисяч депортованих радянською владою громадян колишньої Другої Речі Посполитої. Етнічний склад цієї групи осіб був різноманітний: поляки, українці, білоруси, євреї. До цього варто додати і польських військовополонених, що перебували на території СРСР з часу закінчення радянсько-польської війни у вересні 1939 року.

Згадуючи час формування Армії генерала Андерса на території СРСР потрібно зазначити, що це був найкритичніший момент війни для Радянського Союзу. З початку нападу Німеччини на СРСР 22 червня 1941 року і до 10 липня 1941 року німецькі війська просунулися в північно-західному напрямку до 500 км, а в західному – 350 км. Вони захопили Прибалтику, Білорусь і значну частину України. Саме тому, 12 серпня 1941 року Президія Верховної Ради СРСР видала указ про амністію громадян колишньої Другої Речі Посполитої, а вже 14 серпня 1941 року було підписано військову угоду, яка передбачала створення в най-

коротший термін на території СРСР польської армії. Командувачем військового формування був призначений генерал Владислав Андерс.

У процесі формування польського війська між польською та радянською сторонами виникали постійні суперечки щодо прийому до складу армії колишніх жителів Західної України, якщо ті були не етнічними поляками. Таким чином, вступ до війська українців був значно ускладненим. Досить часто українці змушені були приховувати власну національність для того щоб вступити до Армії генерала Андерса і вирватися з «радянського раю».

Зрештою, постійні радянсько-польські суперечки, проблеми із забезпеченням і постачанням, антирадянські переконання більшості солдатів армії – чинники, що прискорили прийняття спільного рішення про евакуацію Армії генерала Андерса на територію Ірану. Попереду у солдатів польського військового формування був нелегкий бойовий шлях до Апеннінського півострова.

Зі спогадів мого прадіда відомо, що незважаючи на постійні утиски з боку польського військового командування, в ході передислокації армії на території Іраку українці здійснили низку важ-

ливих кроків щодо організації в єдину національну групу. В період 1942-1943 років на території Іраку та Палестини українцям вдалося провести власні національні зібрання. Більше того, Андрій Павлович Лайко був учасником таємної зустрічі українців з представниками союзників в Тель-Авіві, головною метою якої було утво-

рити власне національне формування під командуванням британської або американської військової влади. На жаль, ця спроба завершилася невдачею.

7 грудня 1943 року, після спільних домовленостей між У. Черчиллем та В. Сікорським, було прийнято остаточне рішення направити польське військо формування до Італії. Вже до 1 квітня 1944 року Армію генерала Андерса було передислоковано з території Єгипту до Апеннін й уведено до складу 8-ї британської армії.

Починаючи з 7 січня 1944 року, спроби прориву німецької оборонної «лінії Густава» в районі гірського

масиву Монте Кассіно військами союзників були безрезультатними. Дорога на Рим була заблокована. Командувач 8-ї британської армії О. Ліз поставив генералу В. Андерсу завдання з прориву «лінії Густава» та її найпотужнішої частини – пагорба Монте Кассіно. Так, польське військо формування взяло участь в одній із найкровопролитніших битв Другої світової війни.

Цікавим є факт, що перший німецький бункер у бою під Монте Кассіно був знищений українцем М. Паньковцем з села Погоріловки, що біля Сарн сучасної Рівненської області. Українець, незважаючи на застереження товаришів та кулі ворогів, кидався від бункера до бункера. Після четвертого підірваного німецького бункера Михайла Паньковця вразила ворожа куля. Згодом українець був похований на тому ж місці, а польська поховальна група зафіксувала напис на могилі «Міхал Паньковець», несправедливо наголошуючи на польській національності військовослужбовця. Посмертно українця було підвищено до звання старшого стрільця.

Під час військових дій на Апеннінському півострові українці проявили властиву їм мужність, про що свідчать військові відзнаки. Назвемо лише частину досліджених імен українців, які були учасниками битви під Монте Кассіно. Різними бойовими нагородами були нагороджені українці-вояки Армії генерала Андерса: А. Лайко, Ю. Криницький, Є. Олтуть, В. Брід, М. Червінський, С. Диркач, Р. Клук, І. Пасербяк, І. Сокол, В. Трачук, Г. Андрєєв.

Армія генерала Андерса після битви під Монте Кассіно продовжила свій бойовий шлях по території Італії. Українці брали участь у звільненні міст Анкона, Лорето та Болонья. У квітні 1945 року військо формування завершило свій бойовий шлях.

За підрахунками істориків відомо, що станом на 1945 рік у складі Армії генерала Андерса перебувало близько 3 тисяч українців. У 1946 році польське військо й еміграційне політичне керівництво було шоковане фактом формування прокомуністичної влади на території Польщі та мовчазним ставленням до цих подій союзників. Зважаючи на усвідомлення українцями ризиків переслідувань після повернення до СРСР із боку радянської влади, у вересні 1946 року більшість із них разом із польським військовим формуванням змушена була емігрувати на територію Канади та Великої Британії.

Варто зазначити, що долю близько 3 тисяч українців зі складу Армії генерала Андерса повторив і мій прадід. Андрій Павлович Лайко у 1946 році змушений був емігрувати на територію Великої Британії, до міста Манчестер. На жаль, з часу ув'язнення у 1939 році і до смерті у 1964 році прадід так і не побував на рідній землі.

На надмогилю на хресті Андрія Павловича Лайка написані наступні слова: «Народився на Волині, не дочекавшись волі України помер у смутку на чужині». На мою думку, цими сло-

вами можна описати долю декількох тисяч українців, що проливали свою кров під чужими мундирами за спільну та єдину перемогу.

Р. С. Пам'ять про несправедливо забутих українців, відновлена шляхом захисту кандидатської дисертації на тему: «Українці у складі Армії генерала Андерса в роки Другої світової війни» 17 квітня 2015 року у Національному університеті «Острозька Академія».

Газета «День» (м. Київ)

Майже як за 25 років виходу в світ «Бористену» в нього з'явився свій не лише патріотично налаштований, а й вдумливий читач. За цей час на шпальтах щомісячника було видруковано сотні публікацій, котрі належали перу саме наших прихильників. У цьому номері ми хочемо познайомити Вас з публіцистичною працею нашого читача з Флориди (США) пана Михайла Дзвінки «Не заколисуйте людей утопіями». Власне це лише уривок із доволі об'ємної праці. Відома річ, не все що виклав наш дописувач є незаперечним. Однак, як відомо, лише в дискусії народжується істина.

Треба робити корінні зміни в українській плебейській психології. Боротьба з людською натурою – це дуже затяжна боротьба. Треба лікувати людей від паталогічних ідеологій – християнства, комунізму, фашизму нацизму-расизму і подібних хитрих утопій. Не дати приспати себе, пінотизувати пишними словами з гнилим ядром.

Політика «вищих сил» була така, щоб українці зникнули і пропали в історії. Українські багатства не можуть належати українцям. Не для пса ковбаса.

В минулому столітті мав бути кінець української нації. Чи українці приречені на зникнення з політичного горизонту в Європі?

Де був Господь Ісус Христос, якого вірні цінують по ногах в церквах, коли невинні люди гинули мільйонами? Його батько Єгова «Чингіз-хан» розпорядився вбити на голодоморному хресті десять мільйонів українських селян. Всяка влада від Бога походить, комуністична теж. Чи українці далі вірять в біблійних неморальних богів? Адже в Біблії нема ні однієї «чистої морально» важливої фігури, персони (по грецьки «персона» значить театральна маска). Приклади? Читайте Біблію!

Василе Стефанік дорікав Богу: «Ти, Боже, дав одного сина, а я дав двох». Сьогодні можемо сказати: «Ти, Боже, дав одного сина, а ми, українці, дали 10 мільйонів наших синів і дочок! Ще мало Тобі?!»

Великий крок вперед в розвитку українського християнства зробив Київський Патріарх Філарет (на землі – Михайло Денисенко). Він вирвав 16 мільйонів українських православних з-під релігійної окупації Царгороду і Москви. А навіть деякі з-під Риму перейшли до нього. І дав він добрий приклад для послідовників Трьох Римів. Другий і Третій Рим втратили мільйони своїх грошодавців. Адже у великих релігійних системах гроші мають найвищу вартість. За це був проклятий єстонським євреєм Рідігером, який служив у масці Московського патріарха. Чи тепер пан патріарх Кирил зніме анатему? Так, якщо він християнин. Але він таким не є, як свідчать російські православні. Група російських православних хотіла судити його, щоб відібрати йому не лише патріарший титул, але й право називатися християнином. Він любить великі гроші, носить годинник на

руці за 30 тис євро і живе з жінкою, про яку ніхто не знає, хто вона.

Пан президент Путін-хан знає, як втихомирити заколотників. До речі, патріарх Кирил етнічний мордовин, угро-фін. Що він доброго зробив для свого племені?

Тепер українці ідуть до неба просто по через Київ, а не Москву, чи азійського Царгороду-Істамбулу, або дволичного Ватикану. Цей останній не такий-то і поганий, якщо не пасти під (не) християнські руки і впливи польських єзуїтів, або словацько-мадярських.

Це перша й найвагоміша релігійна зміна в Україні-Руси від часів накиннення русичам чужовір'я мечем, вогнем і кропилом. Подібну реформу зробив майже п'ятсот років тому (1534 рік) король Генри VIII в Англії. Він проголосив що «віднині жоден іноземний єпископ немас в Англії більше прав від єпископа в Кантербери» (Canterbury).

Українські православні вже не потребують жебракувати по чужих столицях на колінах за краще місце в небі після смерті.

Патріарх Філарет дуже гарно переклав Біблію на українську мову та багато іншої церковної літератури. Він видав дуже гарно написані сподаги. Патріарх Філарет намагається об'єднати і приєднати всіх православних країни до одного русла – Київського Патріархату. Це майже Сизифова праця. Патріарх Філарет підніс рівень релігійного думання. Тому його повинні нагородити почесним докторатом в одному з славних і старих європейських університетів – Прага, Відень. Таким докторатом був нагороджений Патріарх греко-католиків Святослав (Fordham University, New York).

Перші проби створити автокефальну православну Церкву почав митрополит Василь Липківський після революції в Росії. Але його рух був потоплений в крові большевиками.

Докладно після тисяч років почала творитися історія українського православ'я. Доти була лише історія грецької, московської, римської Церков. Історія належить до тих, хто має владу і гроші від (легко) вірних.

«Яка все ж різниця: бути в своїй Церкві, чи бути підпорядкованим іншій Церкві? Яке це має значення?

Велике значення це має – бути свободним, а не рабом!»

– Слова Патріарха Філарета, Київський Патріархат, «Наша Церква» № 12/2011

Золоті слова. Так твориться своя історія, а не чужа, на рідних землях.

Українське християнство повинно пройти солідну реформу, або й зовсім відкинути Біблію. Але революції не треба робити. Коней на перелазі не міняють. Це справа майбутнього.

Релігії, які спричиняють і поширюють ненависть між людьми, не виконують свого гуманного призначення. Релігії розділяють людей на тисячі ворожих собі сект. Політики використовують сектанські емоції для своїх цілей. Не шукайте далеко, знаємо це на прикладі Європи.

Славний твір Гомера «Іліада», який став наче «святим писанням» для західної літератури, закінчується зворушливою сценою, чого подібного нема ні в західній літературі, ні в Біблії. Саме двох смертельних ворогів Achilles Priam, стоять перед собою на колінах і оплакують втрату своїх рідних.

Achilles говорить: «Успокоймо наше серця, хоч горя маємо багато. Нічого більше не зможемо осягнути по через ляменти. Боги розпорядилися, що ми, нужденні смертники, маємо жити в гору, коли вони про ніщо не дбають».

Біблійні понадмарні людиноподібні божества теж не дбають про людське горе.

Азійські писання – Біблія і Коран – стоять сьогодні поза огорожею науки, гуманізму, базованому на людському, раціональному мисленні. Не можна далі проповідувати антропоморфну теологію, себто уповати на людиноподібних богів, які управляють світом з небес. Це казка для малих дітей. Але й до дітей треба говорити мудріше, ніж до дорослих. Астроном і фізик Stephen Hawking писав, що він не бачить місця для бога в космосі. Ніхто з вчених і філософів не бачить. Але мовчать здебільша. Всі розуміють, що людей не треба більше заколисувати утопіями. На світ треба дивитися реально, не через кольорові окуляри «святих писань» анонімних авторів, які вводять наївних в оману.

Натомість «безбожні» писання, які в основу беруть лише етично-філософські принципи, без натяку на понадмарних, людиноподібних богів, як Конфуціанізм, Буддизм і подібні, набирають оберту в освічених верствах суспільства.

Українське християнство, як і інші релігії, є чистою формою язичницьких вірувань. В християнстві нема нічого нового, щоб не було в інших давніх віруваннях – від Єгипту

по Індію. Це просто плагіат давніх вірувань і ритуалів. Але церковним людям було заборонено читати щось інше, окрім Біблії, яка теж не є повністю оригінальною. Але чи могли неписьменні люди читати Біблію? Вони знали лише догми і те, що було їм сказане з амвони, казальниці. Все було підібране тенденційно.

Так було тисячу років, аж доки церква не втратила силу і контроль над вірними, які хотіли вчитися, здобувати знання. Всі еретики, «дисиденти» були безпощадно нищені інквізиторами, спалювані на кострах. Останній еретик згорів на кострі під

ГОДИННИКАР

Маленький Мишко залишився вдома один. Тато, як завжди, пішов вранці на роботу, а мама вирішила поїхати до бабусі за викрійками для шиття.

До того, як піти, тато сказав Мишку:

– Синку, гарно поведься, і нічого не бери без дозволу. Я буду намагатися звільнитися якомога раніше. Якщо будеш добре поводитись, ввечері підемо гуляти в парк...

Залишившись наодинці, Мишко витягнув дві коробки кишенькових календариків, які він збирав вже півтора роки. Там були і артисти кіно, і фото красивих міст, і пам'ятники архітектури, і привітання зі святами. У Мишківній колекції були навіть об'ємні календарі з двома картинками – з вовком і зайцем із мультфільму «Ну, пострівай!»

Мишко довго перебирав свою колекцію, але, коли календарики скінчилися, він почав міркувати, чим би ще зайнятися. Мама обіцяла повернутися до обіду, але до обіду було ще чекати й чекати.

Очі Мишка ковзнули по настінній шафі, і тут він згадав, що давно хотів дізнатися, як працює наручний годинник. Він намагався розпитати батька, але той постійно кудись поспішав, і розмова відкладалась «на потім».

Мишко узяв табурет, і приставив його до шафи. Тепер він міг дістатись до верхньої полиці, де зберігалися годинник, документи, ключі від гаража і ще багато цікавих речей...

Мишко запустив руку в скриньку і витягнув годинник дідуся. Годинник був старенький, з написом «Слава» на циферблаті. Стрілки вже давно стояли на місці, оскільки ніхто їх не заводив.

«Нічого не станеться, якщо я відкрию годинник і подивлюся, що всередині», – подумав Мишко, взяв у руки маленьку викрутку і став розкручувати задню кришечку.

Кришечка довго не піддавалася зусиллям хлопчика, як раптом відскочила в бік, і закотилася під диван. Мишко узяв збільшувальне скло, і прив'язав його рушником так, щоб воно було поряд з його правим оком. Тепер він виглядав, як справжній годинникар!

«От візьму і полагоджу дідуся годинник! – вирішив Мишко. – Ото батьки зрадіють!»

Тільки от цікаво – з чого ж починати? «Якщо стрілки не крутяться, – розмірковував малий дослідник, – мабуть, не працює пружина...»

кінець XVIII століття в Іспанії – ще не так давно. В XVII столітті інквізитори знищили один мільйон жінок – «чарівниць».

Церква далі записана проповідувати концепцію зміни людської психології, суттю якої є відірвати людей від земних змагань за успіх і щастя на землі і перетворити людську натуру, вроджений еґоїзм, концентрацію людської свідомості на утопію Царства Небесного. Це мало в першу чергу приборкати заколотників в невірній системі Імперії. В Римській Імперії було 50% невірників без жодних людсь-

ких прав; було теж 95% неписьмених. Римська релігія, Мітраїзм, зосереджувала переважно лише мужчин, військо і аристократів. Нічого для бідних. Сенат Імперії 43 року до Хр. визнав божественний титул для імператора Юлія Цезаря. До нього треба було молитися. Це не всім подобалося. Коли його жінка померла і ритуально спалювали її тіло, то всі присутні аристократи бачили, як вона з димом возносилася на небо. Спробував би хто сказати, що не бачив! В сусідній Єгипетській державі спасіння було лише для найбагатших людей, які мали пишні похорони.

Хлопцеві довелось відкрутити три гвинтика і зняти два коліщатка, перш ніж дістатись до головної пружини. На його здивування, пружина була в повній справності. Принаймні, зламанною вона не виглядала.

Хлопчик вирішив зібрати годинник і спробувати його завести. Тільки от, яке з коліщаток було першим, а яке другим, Мишко вже не пам'ятав.

Гм, ось завдання! Мишко навіть почував потилицю.

«От я розтелепа! – подумав він. – Треба ж було розкладати усі частини у певній послідовності. Спершу – гвинтики, потім коліщатка, потім пружинки...»

– Вихід є завжди, – вирішило хлоп'я. – Візьму матусиного годинника, розберу, і подивлюся, як він працює!

З годинником мами він впорався дуже швидко – лише за півхвилини. На покривало дивана, поруч із кришкою, лягли і коліщатка, і гвинтики. З пружиною, щоправда, длубатися довелось довгенько. Вона аж ніяк не хотіла піддаватися, і, врешті-решт, відскочила кудись так далеко, що Мишко навіть злякався.

«Куди ж ти залетіла, баракольна! – з досадою думав Мишко, витираючи колінами підлогу під диваном. – Ну, гаразд, знайду її пізніше, нікуди не подінеться!»

Однак, без пружинки годинник було зібрати складно. А, тим більше, годинник дідуся. Мишко вже не міг згадати, куди повинна вставлятися пружина, і за що чіплялося коліщатко з зубчиками...

Остання надія була на третій годинник, який лежав у скриньці. Тобто, батьків годинник. Мишко вирішив – втретє розбирати годинник буде дуже обережно, і кожну деталь кластиме окремо. Для цієї мети він навіть приготував кілька коробочок.

Мишко навіть спитнів, так старанно розбирав годинник тата. Зате, як справжній годинникар, він вже розклав все акуратно по коробочках і шухлядках.

І ось, коли робота була в самому розпалі, з шафи на диван стрибнув Персик – матусин улюблений кіт. Персик дуже любив вдень спати в коробці з-під телевізора.

Бац! І всі деталі відразу від трьох пар годинників збилися в купу. І зрозумій, яка пружина і яке коліщатко потрібно вставити в годинник, вже було неможливо!

Двері відчинилися, і до кімнати ввійшла мама. Вона ахнула, побачивши, що стало з годинниками.

– Хто ж це зробив?!

– Персик, – не замислюючись, відповів Мишко.

Персик, відчувши свою провину, одразу пірнув під диван. І дістался за годинники, звичайно, лише Мишкови.

Щоправда, дісталось не дуже. Тільки за батьків годинник, який потім довелось лагодити справжньому годинникарю. А годинничок дідуся і так не працював, його зберігали лише як пам'ять...

Сергій Коловоротний,
м. Одеса

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА В СИРАКУЗАХ ВІДЗНАЧИЛА СВОЄ 60-РІЧЧЯ

Микола Дупляк (США)

В суботу, 13 червня 2015 року, Школа Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракузах відзначила 60-річчя свого існування. Урочиста мистецька програма за цієї нагоди відбулася в залі православної парафії св. Луки. Увагу учасників свята привертала великий напис "Вітаємо з ювілеєм Рідну школу ім. Л. Українки" у виконанні мисткині Анни Перун. Це ж бо під її доглядом учительки подбали про декорацію сцени нашим національним прапором і тризубом на тлі Дніпра та ювілейним числом 60. Про відпуння боротьби України з російським агресором нагадували подаровані нашим дітям (за підтримку) прапори добровільних батальйонів, що їх привіз з фронту член нашої громади та доброволець Третьої Сотні Самооборони Майдану Роман Волицький. Про це нагадував також привезений з Майдану щит, що захищав наших патріотів.

Свято відкрили і ним проводили дві учениці -- Христина Адам і Діана Осів. Після національного гимну у виконанні всієї публіки, о. Михайло Досяк провів молитву, а о. Роман Малярчук у своєму палкому привітальному слові підкреслив важливість рідної школи в житті української спільноти.

Мистецьку частину свята почав соліст Василь Грабовий виконанням зворушливої "Молитви за Україну" Тараса Петриненка. Ця могутня пісня упродовж багатьох років лунала на верховинських Фестивалях Української Молоді з Глен Спей, Н.І. у виконанні її автора.

У своєму слові дир. Школи Українознавства Світлана Біг'ґс говорила про потребу та значення рідної мови та школи, підкреслювала важливість праці вчителів на рідній

ніві. Вшановуючи вчителів за їхню працю з дітьми, вона поклікала їх на сцену й обдарувала скромними подарунками, а діти вручили своїм учителям квіти. До речі, вчителі не лише підготовляли з дітьми мистецьку програму, але й самі були активними виконавцями цієї програми. Публіка рясно оплескувала пісню "Вчителько моя" (сл. Андрій Малишко, муз. Платон Майборода) у гарному виконанні вчителів.

Окремо вітав Школу Українознавства з 60-річчям дорадник Шкільної Ради УККА Микола Дупляк, підкреслюючи при цьому ролю батьків, а особливо матері, у плеканні та збереженні рідної мови в родині. У свою чергу голова Батьківського Комітету д-р Марта Войтович подякувала місцевій Кредитній Спілці та церкві св. Івана Хрестителя за підтримку школи і заявила, що завдяки її зусиллям невдовзі вийде пропам'ятна книжка з нагоди шкільного ювілею. У дальшій програмі діти виконали пісню "Я люблю у лузі квіти" (сл. Ганна Чубан, муз. Гульнара Азаматова-Бас) та жартівливу сценку "Якби я був міністром освіти" авторства Людмили Осів.

З нагоди шкільного ювілею дир. Світлана Біг'ґс представила присутнім колишніх директорів Школи Українознавства (м'р Ганю Грицик і м'р-а Миколу Дупляка) та добрим словом згадала тих, кого між нами вже нема, а саме: м'р Марії Лагази, Ольги Бачинської, о. диякона д-ра Мирона Ткача та Лесі Козицької. Учасником шкільного свята була також найстарша віком -- одна з перших учительок школи -- 96-літня Фаліна Войтович, яку учні вшанували квітами, а публіка -- оплесками. Не обійшлося також без представлення колишніх випускників

Школи Українознавства. Можна зауважити, що на ювілеї школи могло їх бути набагато більше. Короткими спогадами про своє навчання в нашій школі поділилися одні з її перших випускників -- Ірина Недошитко та Розмері Фрушелло, яка й досі веде садочок. Тих учителів, що не дожили до 60-річчя школи, вшановано хвилиною мовчання.

Приємне враження на присутніх зробив шкільний ансамбль бандуристів "Рушничок" під керівництвом Ірини Юравич, який подарував їм народну пісню "Ой у полі могила" та пісню на слова Тараса Шевченка "По перетику ходила". Учнівське тріо (Вікторія Пісьо, Марійка Троянович, Ірина Чушак) гарно виконало пісню "Чарівна скрипка". Про те, що ми не байдужі до трагічних подій в Україні та що хвилює кожного українця, говорили ведучі програмою, а учасник боротьби в Києві Роман Волицький подарував школі прапор з подякою українським дітям в Америці від дітей з України за надану поміч захисникам Батьківщини від російської агресії.

Дуже гарно прозвучала пісня Ігоря Білозора "Мамина світлиця" у виконанні соліста Василя Грабового, а відтак пісня "Сивий птах" авторства учениці Школи Українознавства Діани Осів, муз. Ірини Чушак. Цю пісню виконав квартет Діана Осів, Вікторія Пісьо, Марійка Троянович, Ірина Чушак. Пісню "Україна -- це ти" (сл. Тіна Кароль та Микола Бровченко, муз. Тіна Кароль) виконали всі учні Школи Українознавства.

На закінчення мистецької програми на сцені виступив сумівський танцювальний ансамбль "Одеса" під керівництвом Славки Бобецької, яка сама та її діти закінчили Школу Українознавства ім. Лесі Українки. У гарному виконанні ансамблю публіка рясно оплескувала танки "Веснянка" і "Голак".

Приємною для всіх несподіванкою був позапрограмний гумористичний виступ перед глядачами передодягнених вчительок, які назвали себе "Кумці із села". Вони розважали присутніх дотепним фолкльорним словом, співом і гумором. Люди люблять посміятися, тож наші "кумці" сподобалися всім. Щойно після мистецької програми слідував ювілейний бенкет, а після нього була танцювальна забава.

Безперечно, відзначення 60-річчя Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракузах було гарно підготовлене й гарно здійснене.

На фото Дениса Василевського: соліст Василь Грабовий виконує пісню «Молитва за Україну»

Ярослав Трінчук (м. Дніпропетровськ)

Остання війна Москви проти України оголила всі пороки, які москвини випещували в собі і примножували століття за століттям. Серед інших -- зневага до життя.

Тільки москвини здатні були знищити потягом століття десятки мільйонів людей. Без будь-яких мотивів винищення ставилося на конвеєр. Так, оправдання йому придумали -- класова боротьба, -- та від цього стає моторошно, бо навіженим масам завжди можна кидати слово подразник; а тоді трагедіям годі очікувати кінця.

Європа цього розуміти не хоче. Вона навіть не розуміє, що сама знаходиться у стані передчуття війни. Добровільно.

На початок ХХІ століття загострився антагонізм між носіями землеробської культури і кочівної.

Носії землеробської культури ушляхетнюють простір, де проживають, розвивають науку, мистецтва, технології, медицину, досліджують Всесвіт, людину. Носії кочівної культури продають ресурси, перманентно здійснюють експансію на чужій території, а для оправдання поширюють лавини брехні й пропаганди.

Зрозуміло, за гроші держав, сформованих на землеробській культурі, які так необачно налагодили з дикунами стосунки і погодились купувати у них ресурси.

Поставивши себе в залежність від російського газу, Європа з доброї волі погодилась грати у гру, яку їй нав'язала Москва. Тому вона промовчала, коли Москва анексувала землі Грузії. Навіть більше -- розширила торгові зв'язки. Якраз тоді Росія отримувала від Заходу мільярд доларів щоденно.

Отямилась Європа -- правда, не зовсім, -- коли Москва анексувала Крим. «Серйозно стурбована» вона почала трохи думати. Ні, Європа ще не думала, що москвини можуть у такий же спосіб захопити будь-яку сусідню країну, вона переживала, що втрачає бізнес.

А варто б згадати, що експансія -- це основа політики Москви. Століттями. Ну, не може інакше на-

ЛИХО, ЯКЕ НЕ МАЄ НАЗВИ (НАРИС)

род, психологія якого формувалася на кочівній і збиральницькій культурі, не може. (Нагадаємо, націю росіян утворили ординці, спадкоємці Батия, та племена, що населяли басейн верхньої Волги та Оки).

Європа не підняла тривогу навіть тоді, коли вже побачила, що потрапила в московську пастку. Надіялася, що московське базікання про цивілізованість, має якесь підґрунтя.

Правда, у цьому європейців переконували їхні продажні політики. Вони й зараз це роблять.

Шановні європейці, не буде Московія цивілізованою. Вона для цього мала десь вісімсот років...

Не кількість грошей і технології визначають цивілізованість сьгодні, цивілізованість -- то повага до світу, до життя та повага до іншого.

У Московії про таке й думати заборонено.

Саме тому зараз багато говорять і пишуть, що в росіян рабська психологія. Та це зовсім так. Раб прагне стати вільним, росіянин -- ні. Він про це і не мріє. Він керується іншим -- інстинктом. Стадним. А стадо не обирає ні дорогу, ні вожака. Саме тому в Московії не може бути демократично обраної влади. Там завжди її узурпують внаслідок перевороту. Найчастіше -- кривавого. А народ уже спокійно підкоряється тому, хто зумів здолати суперників і захопити кермо держави. (Домінують самцю. Або груп. Як у макак). Така практика триває з часів Батия.

В Україні домінують примірявся стати Янукович... Його зупинили. На жаль, ціну заплатили велику... І зараз платимо. Щоденно. Європа все ще «обурюється», та від нікчемних вже йде сигнал: «Європа втомилась від України». Це в той час, коли Україна стримує дикунську орду, коли на Україну безперестанку падають ракети і снаряди і гинуть українські хлопці -- гинуть не тільки за Україну, за європейський прапор також, -- Європа обмежила дипломатичною підтримкою і ввела проти Москви санкції (і за це подяка). (Серед них «дуже важлива» -- заборона якомусь там Кобзону приїжджати до європейських країн).

Уже зрозуміло, що Європа воювати не буде. Це ж може зашкодити бізнесу... Не буде навіть тоді, коли росіяни ввійдуть до Парижа...

Сьогодні з ордою справитись ще можна.

Необхідно просто ізолювати Москву. Політично, економічно, фінансово. Не потрібно вводити туди танки, скидати бомби -- це все вчорашнє, дурне і не ефективне. Потрібна абсолютна ізоляція, переговори, а потім -- міжнародна адміністрація.

Цьому альтернативи нема. Вже очевидно, що цивілізація під

загрозою. Якщо Європа не поставить перед кочівниками бар'єр, то вони її просто поглинуть.

Раніше ми говорили, що Москва проти України воює -- з невеликими перервами -- вже вісім століть. Однак, в інформаційних атаках Москва перерви не робила. Якраз інформаційними атаками вона готувала спосіб поволі, але нахабно і безперервно, входити в тіло і душу України, привласнювати наше минуле, культуру, ресурси і землю; а що не здатна була привласнити, знищувала. Відтак безцеремонно стала писати за нас нашу історію. Дописалася до того, що заявила, буцімто нас немає взагалі, буцімто ми -- то зіпсовані вони.

Наївно у їхніх діях шукати якоїсь логіки. Сьогодні експансії у тіло України для її руйнування підпорядковано все. Усі матеріальні, фінансові, інтелектуальні ресурси. Це -- весь їхній державний апарат, суспільні інституції, школи, вищі навчальні заклади, усі ЗМІ Росії. Все спрямовано проти України.

А в українських закладах, у бізнесі відкрито діють московські агенти, апологети «руського міра», просто ідіоти.

На радіо майже відсутній український продукт. На пропозицію поставити в ефір українську пісню відповідь стандартна і примітивна: «не формат», «не сучасно», «не актуально», «не модно».

І нічого не скажеш. Закон не захищає українських виконавців, а радіо -- їхнє. До захоплення України вони готувалися давно і ретельно.

Нині на руйнування України кидуються мільярди і мільярди грошей.

Зазначимо, тих грошей, які дала Москві Європа, і які повинні б працювати на розвиток Росії, на добробут кожного росіянина.

Так, робота їхньої агентури дуже шкодить Україні, але парадокс в іншому -- ці мільярди, які кинуті на руйнування України, вбивають не тільки українців. Ще більше вони працюють на знищення росіян.

Вести у повсякденне життя людини фантом ненависті, причому, безпричинної, означає зруйнувати не тільки психіку, а й усі складові її життя. Якщо сьгодні росіянин не побачить по телевізору чогось поганого з Києва, він бісється. А якби Москва показала щось позитивне про Україну, у путіноїдів почалась би ломка.

Ненависть -- особливо перманентна -- не буває локальною. Вона поступово поширюється на все, з чим людина взаємодіє. В тім числі на її роботу, побут і на її стосунки з близькими.

Путіноїди вже знищені. Вони добровільно відмовились від тих якостей, без яких людини не буває. Вони відмовились вести діалог з ближнім, від здатності мислити, від сумніву,

милосердя. Зате з них пре ненависть і прагнення руйнувати. З таких людей уже не буде ніколи. У звіра проявляється милосердя, у путіноїда – ні.

Історія нам підказує – як тільки держава починає перетворювати свої ресурси для війни, психологічної маніпуляції, на інструмент убивства, завоювання, приниження ближніх, вона гине.

Винятку ще не було.

Спарта всі людські ресурси (навіть жіночу красу) використовувала, як зброю. У Спарті гинуло все. І якби не шляхетний вчинок царя Леоніда зі своїми воїнами, то про цю державу не можна було б сказати нічого доброго. Може, навіть, людство про неї і забуло б.

Персія, Візантія, Римська імперія – мертві. Мертві новітні утворення, у яких ресурси переводили на інструмент убивства.

І не тільки держави, деякі аристократичні роди Європи теж перетворювали все на засоби нищення. Часто навіть власних дітей. Загинули майже всі. Збереглися в основному побічні гілки великих династій. Преди тих, хто зараз живе щасливо, принаймні, не зовсім забували про кохання, гідність, побратимство.

(Та навіть на побутовому рівні відносини людей – а часто і глибокі почуття – вбиває нерозумне перетворення грошей та інших матеріальних дрібниць на зброю. Фраза «Ти жи-

веш у моїй квартирі» стовідсотково нищить не тільки добрі почуття, а й будь-яку рівновагу у стосунках).

Повторимо. Нації, які перетворюють фінанси і ресурси на засоби нищення, гинуть. Ти викликаєш смерть – умри.

Та найстрашніше – не смерть. Відсутність живого перед смертю – ось найбридкіша сутність інфернальної трагедії.

Щодо Московії, то це питання найближчого майбутнього. І ніхто у світі не пожаліє за тим, що станеться. Парадокс в іншому. Російські гроші вбивають росіян з їхнього власного бажання.

Так, і це найстрашніше – нація сама замовила такий сценарій. Щоб прийняти інший варіант сценарію, у неї не вистачило мудрості, духовної сили і людяності.

Не Путін породив путіноїдів, путіноїди зростили Путіна.

Ситуація настільки дика, що у неї важко повірити – щоб мати підтримку від власного народу, він організовує вбивство народу іншого.

І убивають. Під екзальтований вереск недолюдків.

Правда, якщо прискіпливо вивчати історію ординської Москви, то стане зрозуміло: вона постійно і цілеспрямовано калічила власних людей.

Вона перманентно подавала нації імпульс, що якщо є ворог, то народу все дозволено. Народ купувався – і

втрачав глузд. Начисто. Що ми бачимо й сьогодні.

Прикро про це говорити, але засобом нищення слугувало також містецтво. Щоб догодити владикам, пііти складали їм дифірамби. Складають і зараз.

Скільки поем, од, славнів надряпано кровожерливим! Скільки картин намальовано! Вони могли творитися і від душі тими, хто вірив у справедливість владик, а могли бути кон'юктурними, та результат один: усі ті творіння були зручним виправданням для зарізяк, які знищували непокірних. Саме тому вони знаходяться поза культурним надбанням людства.

А ті ж панегірики, які такі знайшли місце у свідомості людей, є не що інше, як рентген скалічених душ. І чим талановитіший твір, тим сильніше він обікрає душу автора, викривив його світогляд, сприйняття істини, розуміння своєї місії.

Та найгірше – такі твори не наповнили силове поле культури, вони стали частиною зла. Того всеохоплюючого зла, яке запанувало у сучасному світі.

Але є Закон Небес – якщо сьогодні ти лояльний до зла або намагаєшся його не бачити, ймовірно, завтра ти станеш наповненням його.

Цей Закон ніхто не може скасувати. Хіба що саме людство. Щоправда, тоді воно скасує і себе.

ведучий рубрики Сергій Дзюба

«НАШІ ПЕРЕКЛАДИ»

БОЯН АНГЕЛОВ (БОЛГАРІЯ)

Відомий поет, літературознавець, перекладач. Народився 1955 року в місті Панагюріште. Закінчив Софійський університет імені Св. Климента Охридського (спеціальності: філософія та болгарська філологія); у Швейцарії вивчав вальдорфську педагогіку та соціальну психологію. Доктор філософських наук.

Працював у Міністерстві культури, Комітеті телебачення й радіомовлення, Інституті філософії при Болгарській Академії Наук. Голова фундації «Читалище-1870». Головний редактор часопису «Читалище».

Боян Ангелов – автор вісімнадцяти поетичних книжок, а також шести історико-філософських та літературно-критичних монографій. Поезії перекладені українською, англійською, французькою, іспанською, італійською, німецькою, російською, чеською, польською, угорською, грецькою, норвезькою, японською, арабською та іншими мовами.

У 2013 році в Україні вийшла збірка вибраних поезій Бояна Ангелова «Вибір» у перекладі Анни Багряної.

Голова Спілки болгарських письменників, член Спілки болгарських журналістів. Перекладає з німецької, російської, французької та грецької мов.

ДЕСЬ

На хмари звожу погляд ранній,
дивлюся у глибину холодну,
у недозволенні й незгоді
міркую знов про мить останню...
Тепер, коли достоту знаю:
життя – один суцільний ризик,
коли по рідних справив тризну,
над гробом батьковим
ридаю сам, змучений і безпорадний –
як дерево в чеканні суду...
А десь народжуються люди
до сонця спрагли!

МАЛЮНОК

Стою на пагорку округлім
і малюю.

Пасуться вівці
на зелених луках,
а пси,
немов планети,
кружляють довкіл отари сонячної
і довкіл старого вівчаря,
на бога схожого,
який завмер у шепоті червневим.
Мандрують хмари,
наче каравани.
І кожна з них
несе дощі краплисті.
Дощі,
які усе омивають.
Тіла омивають,
душі;
і міста,
закутані в дими;
і мертвих,
що мандрують

у потойбіччя...

Стою.
малюю
на пагорку
округлім.

ВИБІР

У гавані сну живе
єдиний православний корабель
що торкнувся території
де дельфіни володіють порожнею
населеною звуками і таємницями
Вигаданий світ – мій вибір
але не намагайся
залишитися в ньому
Так мене пробудиш
до життя

ПРИСТАНЬ У СЕРЕДИНІ ДУШІ

Там не загрожує небезпека потонути.
Кораблі мають повітряну броню,
а мрії – це їхні вітрила.
Якорі – добросерді мудреці –
моляться про вітер небесний,
натомість отримують поцілунки восьминогів.
Іноді (найчастіше вночі)
прибуває сюди усміхнений шторм,
пропонує дев'ятибальний обійми,
букети з лиха й страху...
Забув,
що це не уява,
а сон
із летальним кінцем...

ВОДНІ ДЗЕРКАЛА

Про що б не сперечалися риби –
вони далекі від наших турбот...
Чи бачили ви коли-небудь,
як збираються риби в хор,
не видаючи жодних звуків,
бо всі в тому хорі німі –
діти, батьки, онуки?
Чи зрозуміли зміст?..

благородного вогню»). Перша збірка «Вікна відчинені» вийшла 2007 року у видавництві «Січ». Друга збірка «Дніпровські пороги і гуки Гуцульщини» – 2011 року (Видавнича фірма Прут Принт, м. Снятин Івано-Франківської області). «В підкові голубий Дніпра» – третя збірка автора.

ОДА ВІНОГРАДУ

Є Чорна Магія, Чаррель, Вінчальний,
Бажена... Первозванний... Благовіст...
Одні лиш назви, а яке звучання?
Яка поезія, глибинний зміст?!

З Угорщини прийшла до нас Біанка,
Що у вині горить, як срібний жар.
З Італії – солодка Віві-Айка,
Із США – Століття, Золотий Янтар.

Риби вдихають воду
і сонця бояться вельми,
хоча його споглядають
крізь водні дзеркала. Та
свобода їхня –
у скельці,
у сітківці,
спинилась там...
Мовчазними очима водять,
розбиваючи водну гладь.
І пливають,
прибувають,
приходять –
щоб наситити
наші тіла.

РОЗМОВА З МОВЧАННЯМ

Голос не здається мені незнайомим,
але звуки настільки нечіткі,
що мушу перетворити
свій слух
на радарну станцію
і розгадати,
що мені скаже гора,
яку я уподібнив до сфінкса
без голови...
Я, трохи холодніший
від каменя.
Вже маю
навіть рецепт
виживання,
якщо пропаду
у прозріннях згубних.
Але голос – це не конкретний голос,
і гора, власне, є лиш узвишшям,
хоча й носить ім'я
Сент-Віктуар,
увічнена
Сезанном,
вночі випромінює
подив...

Дивується зі сфінкса,
з яким я розмовляв завтра.

Переклад із болгарської
Анни Багряної

«ПОЕТИЧНА ВІТАЛЬНЯ»

Воловики, Крайнови, Загорульки –
Творці новітніх виноградних форм,
Спасибі Вам за сонячні бурульки,
За Руту, Лору, Мавку і Фавор.

Нуртують в назвах гени українські –
На честь Шевченка вивели Кобзар.
Є Січеслав і є Мускат Діївський1,
Напосні красою рідних чар.

Говорить дехто: «Ваша мова – мертва».
А я кажу: «Слова – то зорепад,
У назвах втілено її безсмертя,
Вона є вічна, як і виноград».

Красу в словах чи зміг я передати?
Отож у виноградник мій прийдіть,
Щоби хоч раз побачити Атланта
Й Софії неповторну в зорях пліть.

2010

1 Січеслав і Мускат Діївський
вивів виноградар Анатолій Голуб.

ВИНОГРАДНА СЛЬОЗА

Весна!
Курличуть журавлі.
Усе дзвенить, співає наче.
Гучить-бренить орган землі,
А виноград... ридас, плаче.

Ви ж не проспійте! І по краплині
Збирайте в кухлик ту сльозу:
У мене є рецепт у скрині
І вам його я принесу.

Здоров'я наше – млин-хитринка,
А ти мудрішим будь стократ:
Напийся спрагло сліз із кринки
І верне молодість назад.

Весна!
Курличуть журавлі.
Усе дзвенить, співає наче.
Гучить-бринить орган землі,
А виноград... на благо плаче.

ХТО Я ТАКИЙ?

Мої вірші читайте,
Я син і Семергейки, і Дніпра.
Про це мовчать поки що телетайпи,
Бо не відкрита ще моя гора.

Вона стоїть на Сухачівській кручі,
З-під ніг у неї вибіга Дніпро.
Тут вперше я побачив небо й тучі,
Пізнав і холод, й голод, зло й добро.

Чого з них більше в нинішньому світі?
І крапельки сумніву нема:
Вкраїну вкрадено в двадцятому столітті,
Холодна люто дихає зима.

Кермо в руках червоних олігархів,
А президент –
не президент, парторг.
І стали українці, як монахи,
А білі хати – келії, як мург.

Яка облуда прапором прикрита
І тризубом, і гімном золотим?!
Біля верховного без дна корита
Живеться добре родичам й крутим.

А чесним трударям лише турботи
Та радіо і телевизор це.
Але звідтіль летять у серце шроти:
Московська мова полива дощем.

Отруєні струмочки і криниці,
Жива вода на ринку, як товар.
Орел російський з виглядом жар-птиці
Кислотний дощ вихлюпує із хмар.

І не реве, а стогне Дніпр широкий,
Очорнена Чорнобилем Десна.
Із кожним днем чутніші
смерті кроки...
О де ти, Українонько ясна?

Прокиньтесь, зберіться, запорожці,
Я вас чекаю на крутій горі.
Причастя є у дерев'яній ложці,
У спільних діях
і ясній зорі.

Нам білі хати стануть,
як Собори,
Із білими вітрилами човни,
Вони врятують нас і в Чорнім морі.
Свята Софіє, двері відчини!

Задзвонять всюди
українські дзвони,
По-нашому задзвонять:
«дзень-дзень-дзень!»
Всміхнеться сонце
і дихнем озоном,
І діти відгукнуться:
– Добрий день!

21.05.2003

ОЙ ВИ ХМАРИ...

Бути б мені хмариною над землею,
Що вічно кудись мандрує.
В.Клименко
Ой ви хмари, бездомні небесні цигани,
Таємницю відкрив я сумну:
То світанками ваші незгоєні рани
Окривавляють голубизну.

Чумакуєте ви по світах безупинно
І вам сняться удень і вночі:
І ставки, і криниці, і кожна рослина,
Де загублені щастя ключі.

По далеких краях і мені б мандрувати, –
Чи то літо стоїть чи зима, –
Та хмариною, – ні! – не хотів би я стати,
Бо у неї Вітчизни нема.

Хмари, хмари... сухі кураїни!
Повертайте негайно назад:
Чебрецева, полинна
моя Україна –
Ельдорадо усіх Ельдорад.
1963

ЮВІЛЕЮ – 200 РОКІВ

Тарасе, наш Кобзарю і Пророку,
Твій «Заповіт» і нині ще не згас:
Змигнуло, промайнуло двісті років,
А ти стоїш і дивишся на нас.

Твоя поезія тривожить душу,
Весняно обливає нас дощем, –
І як не гірко, а сказати мушу:

Ганьби такої ми не знали ще.
Кайдани розірвали, ніби воля
Прийшла до нас і посміхнувся Храм.
Оглянулись – нові стоять монголи,
Новий Іуда ніби Чннгіз-хан.
Казав,божився: завтра буде краще.
І ми, як риби, клюнули на це...
Всі вийшли на Майдан, а він у хащі,
В китайські хащі заховав лице.
Та вийди до людей і їх послухай, –
Ти ж Президент й божився нам не раз.
Він пальцями заткнув слонячі вуха,
На золотий усівся унітаз.
Подався в Сочі... Словоблуда Путіна
Цілує, пригортає наче брат.
Російський кагебіст – страшна огудина:
Імперію відроджує пірат.
Він радить зеку: – Треба в них стріляти! –
Як маска-кремінь кам'яне лице.
Невже й тебе на світ родила мати?
Ніякий хижий звір не зробить це.
Стоїть Майдан. Співає «Ще не вмерла».
Студенти, молодь – України квіт,
На них спрямовані гвинтівки жерла,
Щоб обірвати соколів політ...
Тарасе, батьку, Київ у руїнах,
Прийми Небесну сотню, як дітей...
Ось так святкує нині Україна
Твоє народження, твій Ювілей.

2014р.

ВСТАВАЙ, УКРАЇНО, ВСТАВАЙ!

Дружили і жили по-свійськи,
Плечем торкаючись плеча,
І раптом на кордоні військово:
Російський «брат» підняв меча.

Вставай, Україно, вставай!
Орел двоголовий клює
У голову, в серце і в очі,

«З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ»

ПАНЕ РЕДАКТОРЕ!

Дуже дякую за надзвичайний номер журналу "Борисен", що вийшов у травні, 2015 р. Я його вчора отримала. Він подав багато цікавого матеріалу, що кожному патріотіві треба знати. Стаття Дениса Самігіна відкриває всім читачам очі, яку роботу виконувала московська комуністична агентура, щоб пробитися до провідників нації при допомозі найближчих "підкуплених приятелів", щоб знищити отамана Симона Петлюру, Повстанців Холодного Яру, Євгена Коновальця, Степана Бандеру та Лева Ребета. Це вказує, що серед нашого народу є дуже багато зрадників, що за гроші продадуть свого найближчого побратима, вдаючи, що вони одної ж ідеї, по політичних подіях, лишень на те, щоб допомогти їх знищити, забити в жорстокий спосіб. Аналізуючи ці попередні способи вбивства задумуюся над тим, скільки тепер є ще таких зрадників

серед усіх верств нашого народу? Скільки є в Верховній Раді, що відводять від головної праці висовуючі менше важливі проблеми, щоб тільки не допускати до завершення проголошення головних справ. Не менше таких зрадників є серед старших військових старшин, військових, що мають великий досвід у Афганській фійні, які могли своїм досвідом зберегти багато молодих військовиків, але в їх планах не було перебрати правильну команду, їм за гроші треба було, щоб як найбільше згинуло, щоб були поранені, щоб попадали в полон. Намагаються приводити Українське населення до переживання страшних трагедій, а державу до величезних видатків провадити війну з підступним ворогом, якому ще служить великий відсоток зрадників. Терпить невинний народ, а гроші Рената Ахметова і Єфремова знищили життя тисячам людей, які працювали на них,

Кров нашу джерельну він п'є
Зробити рабами нас хоче.
Вставай, Україно, вставай!

– Іду на Ви! – казав відкрито
Премудрий князь наш Святослав.
А Путін, ой! – підкрався окрито,
Як злодій той вночі напав.

Без номерів і танки, й гради
Повзуть, мов гаддя, і повзуть.
У масках – найманці-пірати...
Оце така братерства суть?

Як віщий птах вже пісня лине
І серед ночі й серед дня:
Той із мечем в руках загине.
Хто перший меч на бій підняв!

Встає Україна, встає!
І відсіч достойну дає.
На кроці кожному – герої.
Вони у місті і в селі,
Бо найгірніша наша зброя –
Любов до рідної землі.

ДИВНА СКРИПКА

Звичайне дерево росло над кручею,
Не чутне і не бачене ніким,
Та блискавка і грім у нього влучили,
І стало дерево тоді дзвінким.

Щоправда почорніли в нього віти
І обгоріли рученьки-гілки,
Та почало, скалічене, бриніти,
Будити в серці мрії і думки.

Зробив із нього майстер дивну скрипку
Й коли заграв – у подиві німім
Від болю кожен мимоволі скрикнув:
Ударили і блискавка, і грім!

а вони заробляють ще більше від
Путіна, Януковича та намагаються
творити окремі республіки, болячки
на Українському тілі.

Завдання Служби Безпеки мусить міцно працювати над тим, щоб викривати засекречених зрадників, які допомагають Путіну і його злочинній структурі, нищити наших найкращих Синів України.

Дякую п. Редакторе, що помістили статтю Дениса Самігіна "Найвідоміші операції спецслужб Кремля проти борців за незалежну Україну", щоб читачі Січеславу, а також і Донецчини прочитали, якщо знали, то щоб пригадали та зрозуміли, хто їх нищить, вбиває та якою дорогою вони мають даліше мандрувати, бо Москва "сльозам не вірить", і треба міцно з ними змагатися та вишукувати всіх зрадників, донощиків, що Путін і його система КГБ вигодувала в Україні, на жаль за Українські гроші.

Любов Василів Базюк
(Торонто, Канада)

«З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ»

Повстання в Підволочиськах і трагічна доля Дмитра Задубери, підстаршини Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії.

Припав мені родинний обов'язок відшукати в східній Україні про долю Дмитра Задубери, підстаршини Австрійського війська, Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії. Це був брат моєї сестри Софії Задубери – Базюк, вуйко мого дружини, підстаршини Дивізії Галичина світлої пам'яті інж. Ярослава Базюка. Під час спільних святкувань Різдва Христового і Великодня, мама Софія згадувала, оплакувала долю брата Дмитра та розказувала, що він закінчив гімназію в Тернополі, був дуже музикальний, що як приїжджав потягом і висідав у своєму селі Супранівці, 7 кілометрів біля Підволочиська, де є залізнична станція і тепер, то співав. Його голос розносився по розкиненому селі Подільського підгір'я і всі люди знали, що приїхав Дмитро. Закінчивши гімназію, Дмитро поїхав до старшого брата Василя Задубери до Сполучених Штатів Америки в 1908 році, та продовжив вчитися біля Нью Йорку у військової академії чи коледжу. Не могла я довідатися по інтернеті, де саме він учився, але з оповідань мами пригадую, що він закінчив військово-освітню і повернувся в Галичину під час Першої світової війни в 1914 р. Мама не знала року народження брата, був від неї багато років старший, оповідала, що дуже добре вчився, доїжджав потягом до гімназії в Тернополі, а після приїзду з США записався до УСС-ів і брав участь у повстанні в Підволочиськах. Про нього згадував кілька разів о. Степан Хабурський у календарях видавництва «Вільного Слова» та розмовляв з мамою, як довідався, що вона сестра Дмитра, його військового побратима. У літературі про нього пишуть, що був підстаршиною в австрійському війську, а потім увійшов у ряди УСС-ів, що почали організуватися від серпня до вересня 1914 р., а пізніше створили Подільський полк УГА (Української Галицької Армії) та відійшли в Україну. Про те, що в Києві працював у штабі отамана Симона Петлюри я тільки знайшла в літературі, що

Шановна редакція! Я виголошувала доповідь в Науковому Товаристві Тараса Шевченка під час присвяченого вечора Українським Січовим Стрільцям. Висилаю Вам цю доповідь до друку, вона не дуже довга, може буде цікавою для читачів «Бористену».

З привітом, Любов Василів –Базюк (Торонто, Канада)

Подільський полк УГА обороняв уряд отамана Симона Петлюри. Родина в Супранівці отримала з Києва одного листа, вже після відступу військ УГА і УНР на захід, що він залишився в Києві, одружився з артисткою Київського театру. Листи до нього від родини з Галичини поверталися з печаткою, що виїхав «уєхав».

Шукала в історичних згадках про УСС-ів і про повстання в Підволочиськах та знайшла кілька статей: Кучабський Нестор, Супранівка, Книга пам'яті «За Україну за її волю...» видана в Тернополі: «Збруч, 2006, 496 сторінок. Друга праця про повстання в Підволочиськах під назвою: «Визвольні змагання 1918-1921», де точно описується перебіг повстання, які села брали участь, та під чийм проводом вони скинули австрійську владу в Підволочиськах. Головний провід був у руках чотара УСС і УГА Івана Кучмака з Заднішківки, а також прийшов наказ кур'єром від УСС до села Супранівка, досотника Ярослава Литвина, Олексі Гуцайлюка з наказом брата Підволочиська 2-го листопада 1918 р. В Супранівці в той час були підстаршини УСС-ів Дмитро Задубера, П. Коненко та інші. Всі ці підстаршини організували молодих чоловіків з околиць сіл біля двох тисяч та в Супранівському лісі вночі приготувалися до наступу. Дмитро Задубера з кількома чоловіками опанували залізничну станцію, пошту та військові склади. Захоплення Підволочиська відбулось без пролиття крові. Напали на старшину австрійського війська, коли вони без зброї грали в карти. Рівночасно розбрали стійкових та забрали від них рушницю та всю зброю. Їх офіцери були в гостях у графа Баворовського. Австрійське військо складалася з словаків, поляків і австрійців, не хотіли більше воювати, наші повстанці намовили їх відійти, потяг стояв готовий до від'їзду на Тернопіль. В той час Дмитро Задубера виконавши свій наказ припилював, щоб австрійське військо погрузилося за пів години до від'їзду поїзда. На наступний день затримали поїзд у Підволочиськах з амуніцією, харчами та военними припасами. Розладували для війська УСС, а австрійсько-мадярську пошту поїзда також відправили на Тернопіль, щоб відійти через Львів до Відня.

Іван Кучмак не подає, що в повстанні в Підволочиськах брало біля 2000 чоловіків з околиць сіл, лишень пише, що було 110 осіб, а тільки 39 чи 40 були озброєні. Також подає, що з села Супранівки було 40 УСС. У споминах «Визвольні змагання 1918-1921» подають, що в

Підволочиськах залишилися дві сотні для утримання влади і порядку, а всі інші відійшли на польський фронт. Але на другий день згадується, що з Волочиська повідомили, що вирушив великий військовий технічний ешалон. Дмитра Задуберу призначили обороняти магазини, він мав кулемета і машингверта та мав стріляти з вікон, а Івн Кучмак з рештою загону з наставленими штиками зустріли поїзд, що зупинився на пероні. Іван Кучмак провів переговори з майором, запропонував залишити майно і зброю та долучитися до поїзда з Австрійським військом, що вже також від ранку чекав на від'їзд на Тернопіль. Від того часу Підволочиська були під владою ЗУНР (Західної Української Народної Республіки). Головою міста став Михайло Навроцький, начальником залізничної станції Зілінський, а управу пошти перебрав Антін Гук. Про дальші бої на Тернопільщині, бунт в селі Гнилиці, я тільки подаю, що це село було на границі Австро-угорського та московського панування. Селяни попали під ворожий вплив, не визнавали Української влади та не хотіли давати молодих синів до війська. Помімо того був створений Подільський полк та відісланий під Раву Руську, а потім виконував охорону коло Головного отамана Директорії в Києві, Вінниці, Кам'янці Подільському. Населення Підволочиська національно віджило, синьо-жовті прапори майорили в місті, управу залізничної станції перебрав чотар Богачевський (батько моїх товаришів з гімназії). Загально подається, що в УГА бракувало вишколених старшин, що мали тільки найвищу рангу сотника. Втративши Львів прийшлося уряду ЗУНР переїхати до Тернополя, а 24 листопада Дмитро Вітовський, голова ЗУНР призначив Степана Шухевича військовим командантом Підвоочиська. Через містечко переїздили різні угорсько-австрійські частини, полонені з першої світової війни, був великий неспокій, але в тій неспокійній ситуації в Підволочиськах розбрали австро-угорських вояків, бо передали до УГА 80 гармат, 300 скорострілів, 20 тисяч гвинтівок марки «манліхер, маузер і мосіна, 6 рефлекторних прожекторів, тонни амуніції, набоїв, харчів. Привозили цистерни нафти, та вагони збіжжя зі сходу, яке не завше попадало до військових частин, а перепродували на чорному ринку. Було багато несправедливості між мешканцями містечка. Полонені царської армії (українці та всі інші з московської імперії) поверталися з полону в обдертій одежі, голодні, без грошей. Всіх треба було годувати та

навіть одягати. Підволочиська мало вирішальне значення в перебігу воєнних подій, бо з'єднувало мостом дві Українські частини, одна під Австрійсько-Угорською владою, а друга у Волочиськах під московським пануванням. Обидві великі частини України в той час змагалися за волю, незалежність, за свою Самостійну Державу не тільки з чужими ворогами, а також і своїми місцевими спекулянтами та ворожо наставленим польським і деяким єврейським населенням. Повідомили, що 6-го грудня Шухевич мав зустрітися з генералом Омеляновичем-Павленком в селі Фридрихівці і з його штабом, щоб організувати наступ на Львів. Військової частини УНР, що транспортом приїжджали зі сходу не були вдоволені з того, що мають воювати в Галичині, не мали вишколених старшин, у них була вільна, не австрійська військова дисципліна. З частин УГА було відкликано Шухевича, а заступив його отаман Алоїс Ляер та підстаршини: Кравс, Волф, Бізанц та інші з німецькими прізвищами, а це дало підставу полякам і французам поширювати пропаганду, що ЗУНР хоче відновити Австро-Угорщину. На сході війська більшовиків доходили до Волочиськ, хоч їх не пускали через границю до Підволочиська, але були зрадники серед поляків і євреїв, тому більшовицькі загопи вдиралися на територію колишньої Австро-Угорщини. Про дальшу боротьбу отамана Симона Петлюри, договір з Польщею та оборну Варшави, що поляки називають «чудо над Віслом» я не буду про це докладно писати, бо в мене обмежений час. Частини УГА воювали разом з УНР, а деякі під впливом більшовицької пропаганди, створили ЧУГА, але коли уряд Пільсудського підписав угоду з більшовиками, та війська Петлюри і УГА опинилися в трикутнику смерті, наступив відступ на захід, через Волочиська і Підволочиська, а також на Волині на мостах річки Горинь.

Про дальшу долю Дмитра Задубери, після того, як УСС-и з Супранівки в Подільському полку УГА стали оборонцями отамана Симона Петлюри, відомостей більше не знайшла. Знайшла ім'я Дмитра Задубери поміж реабілітованими в совітському союзі тричі. Перший раз 19 грудня 1958 р., другий раз 3-го листопада 1962 р., і третій раз 7-го липня 1994 р., але не подано скільки разів був арештований. Також на інтернеті у списках реабілітованих третій раз у Полтаві, подано про Дмитра Задуберу, що був за Єжова арештований 28 серпня 1937 р., жив у селищі міського типу Велика Багачка поблизу Полтави, працював урядовцем. Засуджений 10 січня 1938 р. за статтею 54 – 10, ч. 1 КК (карного кодексу) до 10 років. Помер на заслання.

Знайшовши ці всі дані про Дмитра Задуберу, задумалася над селом Супранівка, де він народився 1891р., на віддалі від Підволочиська 7 км. З оповідань мами Софії

знала, що Супранівку заснував козак Супрун, після Збаразьких боїв і Зборівського миру гетьмана Богдана Хмельницького з Польщею. У Супранівці оселилося кілька козацьких родин з прізвищами: Байда, Черкаси, Задубери, Литвини, Коненки, Люб'янецькі, Гуцайлюки, Краснопери та інші. У Торонто був др. Байда, хірург, працював у лікарні св. Йосипа, три брати з родини Гуцайлюків жили в Торонто, а потім в св. Катерини, а також і Люб'янецькі. Ярослава Люб'янецька замужжє з Іваном Мартиновичем жила в Грімсбі і на Флориді. Село Супранівка було надзвичайно свідоме, молодь вчилася в Тернополі, згадані господарі мали по 35 моргів поля, в тих часах це були великі господарства. Національне виховання, засновання Просвіти, розходилося по селах Тернопільщини від учнів гімназії, творило ту головну духовну силу, виховували молодше покоління патріотами, та нестримне бажання визволитися з під Австро-Угорщини та з під польської контролю, яка міцно закорінилася в західних облястях України. Чому це невелике місто Підволочиська - яке тепер називають Підволочиське - було таке важливе, чому саме там планувалося повстання? Це була остання залізнична станція на границі Австро-Угорщини з Російською царською імперією. За мостом на лівому березі ріки Збруч простягнулося містечко Волочиська, це вже була Волинь, що належала до московської царської імперії. Біля цих міст від часів Київської Русі проходив Чорний шлях, яким була спочучена Галичина і Волинь з Києвом, а потім тим же шляхом нападали татари та нищили Волинські і Галицькі землі. Ці два міста стали пограничними після першого поділу Польщі в 1772 р. Від того часу польські впливи зменшилися, наступила більша свобода, а також був більший зв'язок залізницею з Києвом і Львовом, що побудувалася в 1870 році. Цим містечком відступали УГА і армія УНР на територію Польщі, коли польський президент Юзеф Пільсудський зрадив отамана Симона Петлюри та підписав угоду з советським союзом у Ризи 1921 р.

Розшукувала родину Дмитра Задубери в Великій Багачці, біля Полтави через інтернет. Знаходила різні крамниці з телефонами, дзвонила до них, ніхто не знав про родину під таким прізвищем. У одній квітарні власник допоміг, подав телефон своєї знайомої, що працювала в управі в селі міського типу Велика Багачка. Вона не могла знайти жодних даних про родину Задуберів, подала мені адресу до Полтавської Обласної Державної Адміністрації. Від нього отримала Архівну справку в московській мові. Відповіла їм вже по інтернеті, бо в листі була їх електронна адреса, що не розумію московської, що їм не личить у Полтаві, де Іван Котляревський жив і творив Українською мовою, писати до мене чужою та ворожою мовою.

Отримала вибачення і в Українській мові деякі інформації, а саме ім'я Ізабелли Миколаївної Борисової, що старалася про відкинення судимості, що і вистаралася. Подали її адресу в Львові. Її повідомили довідкою, що прокурор Полтавської області прийняв її протест, припинив справу, та реабілітував «за недоведеністю звинувачення». Дмитро Задубера працював у відділенні Державного Банку старшим кредитним інспектором і обвинувачувався в тому, що проводив серед службовців агітацію. Не подали мені де його домучили на заслання та де він похований. Повідомили, що в Державному архіві Полтавської області не зберігаються такі інформації, також не можуть мені подати про склад родини та про дальшу долю Дмитра. Порадили написати до Служби Безпеки України в Полтавській області. Коли звернулася листовно до Служби Безпеки, щоб урядовці архіву Полтавської області переслали мій лист, бо їх адреси мені не подали, то на мій лист Служба Безпеки не відповіла.

Маючи адресу в Львові я написала до Ізабелли Миколаївної Борисової та отримала листа від дружини її сина з другого подружжя. Довідалася таке, що в липні 1938 р. загинув Дмитро на заслання в місті Горькому. Ізабелла була його дружиною, в них був син Мирослав, що народився в 1930 р., а під час Другої світової війни помер від туберкульозу в 1942 р. в місті Бердичеві на 12 році життя. Ізабелла виїхала вдрже заміж і мала сина Олександра, що досі живе у Львові. Ізабелла померла в 1964 р. Її внучка здобула перше місце краси в Європейських змаганнях від України. Після моєї просьби прислали мені знімки Дмитра, Ізабелли з синомком, самого Мирослава. На знімках бачу велику подібність до родини мого дружини, а Ярослав також мав велику військово здібність, координацію рухів, атлетичну здібність та силу. Був підстаршиною в Дивізії Галичина та дуже його цікавило військово діло. Пробився живий як чотар з своєю частиною з оточення під Бродами, але був міцно поранений під Фельдбахом, Австрія, тому не попав до полону. Також гарно співав та грав на гітарі на пластових таборах в Берхтесгадені.

Довідавшись про Дмитра Задуберу, жертву совітського союзу, три реабілітації і пишучи мою сьому книжку «Крізь пекло на землі» присвятила йому, жертвам заслання з села Боголюби (біля Луцька) та всім, що загинули від жорстоких московських рук.

Любов Василів-Базюк

На фото: Старшина УСС Дмитро Максимович Задубера, засуджений Єжовом у Полтаві на 10 років, а загинув на заслання в Горькому, без могили, в липні, 1938. Друга знімка його дружина Ізабелла з сином Мирославом, що помер в 1942 р. від туберкульозу в Бердичеві

«УКРАЇНСЬКИЙ ДОНБАС»

КОРФ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(14.07.1834-26.11.1883)

Педагог і просвітитель, земський діяч, почесний член Женевської Академії наук, Петербурзького педагогічного товариства, Московського комітету письменності та Московського університету, меценат.

Народився 14 липня 1834 року в поміщицькій сім'ї у місті Харкові. Виховувався у краєвих навчальних закладах Росії. Нетривалий час прослужив у міністерстві юстиції, а потім повернувся у родовий маєток у Катеринославській губернії, успадкований від матері. Відтоді його життя було пов'язане з цим краєм і з розбудовою системи народної освіти Катеринославщини. Завдяки внутрішнім покликам душі він фінансує будівництво 40 початкових шкіл для сільських дітей. Заклав основи навчально-методичної системи початкової освіти, основні елементи якої збереглися до сьогодні.

Крім педагогічної діяльності виявив себе і як здібний організатор лісопаркової справи південного сходу України, посадивши Нескучненський ліс на Донеччині.

ІСТИНИ ПЕДАГОГА І МЕЦЕНАТА

Наш земляк Микола Олександрович Корф розробив теоретично і створив практично трирічну однокласну школу для сільських дітей. На диво проект великого педагога вже більше 150 років живе і діє. Педагогічна діяльність Миколи Олександровича Корфа набула повсюдного визнання як «система Корфа», «школа Корфа», «трирічка Корфа», «звуковий метод Корфа» і стала своєрідним кодексом для земських діячів, що займалися народною освітою. Він демократично (для тих часів!) облаштував школи, інспектував їх, виділяв власні кошти на навчання сільських дітей, захищав інтереси своїх шкіл в установах і в друкованих засобах інформації, навчав учителів, давав показові уроки.

З курсу історії педагогіки мені було відоме ім'я М. О. Корфа та його великий вплив на розширення мережі земських шкіл, щоб «всім бажаним дітям дати доступ к получению знаній». Працюючи на освітянських посадах в Мар'їнському та Артемівському районах Донецької області, я дізнався значно більше про народного просвітителя Миколи Олександровича Корфа з краєзнавчих досліджень К.М. Кисляка, А.Т. Сайка, В.І. Подова та Г.Я. Ріпки.

У другій половині XIX століття земська школа в Україні і Росії стала основним типом сільської школи. Багато чого від колишньої земської школи залишилось і до нашого часу. Навіть у найуспішніші роки функціонування радянської школи (1960 - 1980) корфівські освітянські принципи були прикладом для наслідування органів народної освіти всіх рівнів. Прогресивними рисами земської школи було те, що дітей вчив учитель від земства. Він мав певний рівень педагогічної освіти, школа забезпечувалась підручниками, посібниками, мала бібліотеку, учні займалися навчанням у визначений час, а саме навчання було світським, враховувалися особливості сільського способу життя.

Особливо важливими були питання про структуру і термін навчання. Якщо у Європі того часу навчання в народній школі тривало 5-8 років, та для царської Росії це було неприйнятно, бо селянські діти були робочою силою в сім'ї, не могли тривалий час відвідувати школу і не прийма-

ти участі в сільськогосподарських роботах. Ця обставина була головною особливістю структури народної початкової школи. Найбільш дієвими були проекти К. Ушинського і М. Корфа. Перший доводив, що навчання в початковій школі має тривати чотири роки, а другий - три роки.

За даними Одеського державного архіву на кінець 1887 року в трьох сусідніх повітах (Бахмутський, Слов'яно-Сербський і Маріупольський) нараховувалося 230 навчальних народних училищ. Найбільше їх було в Маріупольському повіті - 108. З них 98% училищ знаходилося у сільській місцевості. Ініціаторами створення і розширення шкіл того часу виступало сільське товариство. Для відкриття чергової земської школи потрібне було рішення сільського сходу, підписане не менше ніж 2/3 домогосподарів і затверджене волосним правлінням. Завдяки втручанню інспекції народних училищ повіту повітова земська управа виносила чергове рішення. Влада місцевого самоуправління докладала великих зусиль для розширення мережі земських шкіл. Ініціатори, зокрема М.О. Корф, винаймали необхідне приміщення або будували необхідну будівлю. Сільській владі доводилося брати на себе численні зобов'язання: виділення землі під школу, надання позики на будівництво школи, виділення коштів на потреби початкового навчання, відведення квартир з опаленням і освітленням учителям, ремонт шкільних приміщень, закупівля необхідного навчального обладнання. За даними звітів М. Корфа, які зберігаються в Одеському державному архіві за 1870 рік, можна порівняти витрати на школи по Катеринославській губернії. Вони були утричі більшими, ніж кошти від державного казначейства і в 28 разів переважали фінансування церковно-приходських шкіл. Цікаво, що тогочасним бюджетом передбачалось на утримання учителів

- 60,5%, утримання приміщень - 20,5%, шкільне обладнання і наочні посібники - 7,8%, будівництво і ремонт приміщень - 10% від загальних витрат на освіту.

Якісний склад вчителів: 18% - вища та педагогічна освіта, 23% - середня педагогічна освіта, 16% - середня духовна освіта, 43% - до-

машня освіта. Середньорічні витрати на утримання земських вчителів були значно вищими від церковно-приходських (відповідно 620 руб. і 370 руб. на рік). У сільській місцевості місцева громада доплачувала по 50 рублів на рік і наділяла вчительську родину 1 десятиною (і більше) землі. За даними М.О. Корфа після першого року навчання майже 20% учнів залишали школу. Тому він пропонував, щоб шкільна програма кожного року формувала які-небудь виробничі навички в учня. Тоді ті, хто залишив школу раніше закінчення третього року, були краще підготовленими до життя. Ці обставини він враховував при складанні навчальних програм для земських шкіл свого повіту та рекомендував вчителям не забувати про це. Намагаючись допомогти дітям в отриманні освіти, Корф встановив практику надання учням цільових пільг. Під його контролем усі місцеві старости разом з інспекторами народних училищ оформлювали відповідні по-дання на допомогу від земських управ.

Чим особа Корфа Миколи Олександровича мене зацікавила з точки зору особистого розвитку? Своєю невгамовною діяльністю і творчістю. За радянських часів ім'я Корфа в педагогічній літературі згадувалося досить рідко, хоча майже вся педагогічна і просвітницька його діяльність протікала в межах сьогоденного Донбасу (у селі Нескучне Великоновосілівського району).

Народився Микола Корф 2(14) липня в Харкові в одному з власних будинків батька, німецького барона, близького до царського двору, мати - донька місцевого поміщика. Микола Корф був дуже багатогранною особистістю - досконало володів трьома європейськими мовами, мав непересічний літературний талант та енергію і насагу для громадської роботи. Але найбільші його здобутки - на терені організації народної освіти. Дитинство розумного хлопчика проходило на Донеччині, в Харкові та Санкт-Петербурзі. Він рано став сиротою, батьки померли, коли йому не виповнилося і десяти років. За рішенням батькових братів Микола продовжує гімназійне навчання в столиці і закінчує знаменитий Олександрівський (Пушкінський) лицей. За підтримки впливових родичів талановитий випускник отримує державну службу в міністерстві юстиції. Але через

півтора роки лишає службу і 1856 року переїздить у власний маєток, що збудували в Нескучному. Земля молодого володаря маєтку розкинулася на березі річки Сухі Яли у межах двох повітів - Маріупольського і Олександрівського, - Катеринославської губернії. Молодий господар протягом чотирьох років закладає унікальний, другий в українських степах після Велико-Анадолу, степовий ліс. Його ніхто не заохочує, ніхто не підтримує. На власні кошти, використовуючи працю селян-кріпаків М. Корф закладає 16 гектарів лісу, які сьогодні є 51 кварталом Майорського лісництва. В усі часи саме ліс зумовлював культурну взаємодію різних народів, що проживали в єдності з природою. На честь маєтку ліс теж назвали Нескучненським.

Високоосвічена людина надовго в селі не може залишатися бездіяльною - Микола Олександровича обирають депутатом повітових земських зборів, через деякий час мировим суддею та керівником (головию) ради народних училищ. Це і стало життєвим покликанням Корфа. «Не можна не визнати, що надавати європейську освіту вищим класам і залишати в азійському неучтві народ - означає будувати без фундаменту і роз'єднувати суспільні верстви,» - так записав він тоді у своєму щоденнику.

Виконуючи свій обов'язок, Микола Олександрович майже щодня мандрує безшкільними селами двох повітів, залучає до вирішення освітянських проблем кращі столичні видавництва «Народна школа», «Дитячий сад», листується з провідними науковцями від педагогіки. Історія зберегла до нашого часу дані про 250 постійних його кореспондентів.

Микола Олександрович часто відвідував заняття в класах, аналізував їх і сам проводив показові уроки. Щорічно перед початком навчання практикував проведення зборів (з'їздів) учителів повіту, - тобто сьгоднішні серпневі вчительські конференції. Майже повсюдно при відвідинях школи намагався провести зустрічі з батьками учнів і волосним головою (так звані сходи громадян). За підтримки М.О. Корфа волосні голови завдяки рішенням сільських сходів (зборів) активніше ставили питання перед губернськими управами про будівництво шкіл. За активної участі голови училищної ради навколо його маєтку відкрилися земські школи у сусідніх селах Майорськ, Комар, Времівка, Великий Янісоль, Ан дріївка.

М.О.Корф ґрунтовно розробив і здійснив на практиці програму спрощеної початкової комплексної школи, запропонувавши одного вчителя на весь трирічний період навчання.

Цей проект М.Корфа був підтриманий відомими діячами освіти того часу і зокрема К. Ушинським, який назвав цей проект «зародком нової народної школи з її більш життєвою програмою елементарної освіти». Завдяки творчій діяльності нашого земляка початковій школі отримали інструкції з управління шко-

люю, навчальні посібники, науково виважені норми тривалості уроку і періоду занять, обґрунтування вікових меж навчальних періодів.

Результати наукових спостережень Корфа утілювалися в статті і книгах. Протягом 6 років (1867-1873) ним видано 5 книг «Керівництво до навчання грамоті звуковим способом», «Російська початкова школа», «Наша шкільна справа», «Малютко», «Наш друг». Книга для шкільного та домашнього читання для дітей і дорослих «Наш друг» видавалася щорічно коштом автора і розповсюджувалася перед початком навчального року по селах губернії.

Свій власний маєток у Нескучному Микола Олександрович перетворив на центр удосконалення учительської професії, улаштувавши спеціальні курси вчительських семінарів з літнім періодом навчання. За особистої фінансової підтримки Корфа М.О. десятки вчителів щоліта виїздили на учительське стажування до кращих педагогів Швейцарії, Німеччини, Франції та Австрії. Він також домігся прийняття рішень повітових засідань про безкоштовне лікування сільських вчителів у повітових лікарнях. Повітові управи збільшили щорічні доплати - винагороди тим сільським учителям, робота яких відрізнялася особливою стараністю і чуйним ставленням до дітей.

Водночас, навчальні класи за трирічними курсами навчання вже не могли задовольнити потребу господарства, що перейшло на капіталістичний спосіб виробництва. Потрібно було розширити освітню програму. Були створені двокласні навчальні училища з п'ятирічним терміном навчання: 1-3 рік - це перший клас, 4-5 роки - другий клас (викладалися такі предмети: російська мова, арифметика, рисунки, геометрія, елементарні відомості з природничих предметів, фізика, географія, історія). Число двокласних училищ було обмежене - одне на волость. Хто закінчував училища, міг, здавши відповідні екзамени, вступити в учнівський семінарію або на різні курси: бухгалтерські, архівні, креслярські. На заміну статуту про навчальні заклади від 1828 року з початку нового навчального року 1872 набувало чинності нове «Положення 1872 року». На початку 1870-х відкриття вчительських семінарій обмежується. Приватні вчительські семінарії перетворюються на казенні семінарії, в яких мали виховуватися майбутні учителі для народу в дусі «православ'я й вірності престолу». У 1870 році, за активної участі М.О. Корфа розроблені «Положення про вчительські семінарії», у 1875 році - інструкція до них. Курс вчительських семінарій був розрахований на 3 роки.

Освітянські здобутки Миколи Олександровича не залишилися поза увагою наукової громадськості: в 1870 році його обирають членом Санкт-Петербурзького педагогічного товариства і Московського університету. Петербурзький комітет грамотності (головою якого на той час

був П.Г. Редкін) за великі заслуги у справі організації освіти в Росії присудив Корфу Миколі Олександровичу велику золоту медаль. Високою і рідкісною нагородою була відзначена громадська і меценатська діяльність нашого славетного земляка - на десятки років випереджаючи час, Корфівські школи стали центрами освітньо-культурної роботи на селі: у будні дні в них навчалися діти, у вихідні - діяли недільні школи і бібліотеки для дорослих, ставилися театральні вистави, влаштовувалися виставки народної творчості і наочних посібників. Така школа і сьогодні не втратила актуальності.

Разом з тим, реформація школи - процес неоднозначний, він включає не тільки творчий пошук і подвижництво, але й колізії, які іноді набувають жорсткого характеру. Так сталося і з Корфом Миколою Олександровичем. Начебто внаслідок виборів його відсунули від активної участі в освітніх справах, то в одному, то в іншому повітах. Окрім того безперервно й виснажлива шістнадцятирічна освітянська робота негативно вплинула на його здоров'я. Разом із родиною у 1872 році він виїжджає на лікування до Швейцарії. Але, використовуючи будь-яку нагоду для улюбленої справи, Корф узявся вивчати шкільний устрій цієї країни, народні школи, діяльність вчительських семінарій. У його листах відчувається захопленість, відданість обраній справі шкільної освіти і турбота за освіту в рідному краї.

Новою для його епохи ідеєю, яка швидко поширилась з Європи до Росії, стала ідея про участь жінки у навчальному процесі. Цю ідею відповідально сприйняв і обґрунтував М. О. Корф. Більше того, нетривалі приїзди на батьківщину, в столицю, до педагогів та постійне листування з шанувальниками надають Миколі Олександровичу Корфу нових потужних сил для відкриття в Росії у 1876 році педагогічного журналу «Жіноча освіта». З легкої руки Корфа журнал отримав широку підтримку на педагогічній ниві, стабільно виходив друком впродовж 15 років. «Доки жінка залишиться неосвіченою, в народі пануватиме неучтво,» - писав М.О. Корф. За його підтримки організовується друк «Педагогічного вісника» в сусідній губернії - Єлисаветградській у 1881-83 роках. Педагогічні журнали і газети завжди шанобливо ставилися до науково-дослідницької роботи Миколи Олександровича, його статті друкували часописи: «Церковно-приходська школа», що виходив в Києві, «Шкільна освіта» в Одесі. Санкт-Петербурзький журнал «Народна воля» опублікував різноманітну інформацію про М.О.Корфа - біографія, педагогічна і громадська діяльність - видрукував майже всю його педагогічну спадщину. Деякі праці нашого земляка до цього часу потребують вивчення і переосмислення для сучасного педагогічного процесу: «Психологія дитячого читання», «Загальнонародний спів у церкві», «Географія як народний предмет», «Постановка морального вихован-

ня у французькій народній школі», «Значення музики і співу у справі виховання». За свій значний внесок у висвітлення багатогранної діяльності визнаних авторитетів педагогічної справи (М.Корф, К.Ушинський) журнал рішенням світової виставки отримав вищу нагороду - Золоту медаль «Дитячий світ» у 1904 році.

М.О.Корф був справжнім педагогом, хоча спеціальної педагогічної освіти не мав. І, як усяка непересічна особистість, був психологом, розумів людей дивовижно! До нього по допомогу йшли всі - старі, молоді, учні. Велику роль у вихованні М.О. Корф приділяв театру. Дітей навчав не просто акторської майстерності, а чогось більшого. Улаштував з ними тривалі репетиції, сумління, з повною віддачею. Діти із захопленням займалися театром, сценами, ритмами, етюдами, натхненно грали вистави і відкривали для себе через них увесь світ - величний, прекрасний. Після багатогодинних репетицій розповідав все як є у житті - прямо і правдиво. У атмосфері цієї правди, - прекрасної і чистої, - багато його учнів досягали духовних і професійних висот.

Домашні театри у маестках землевласників України не були дивиною у XVIII-XIX століттях. У сусіда Тарновського - дядька Миколи Васильовича Гоголя - був знаменитий присадибний театр, де Микола з дитячих років набирався театрального досвіду. У Миколи Олександровича підросли дві доньки - майбутні відомі актриси. І щоб їм надати якісної освіти він також улаштував сільський театр в селі Нескучне. Перед весінним і осіннім наборами до дитячої театральної трупи малі актори возили по ближніх селах та ярмарках свої спектаклі. Осінні прослуховування проводили у маленькому залі колишньої комори, і зазвичай, там «яблуку ніде було впасти». За столом сувора комісія - головний режисер - Микола Олександрович, його помічниця-дружина... Починається відбір. Ось цей хлопчина наче товстуватий для театру, зате які очі, і як чудово він рухається! Ось дівчинка читає напам'ять «Гаву і Лисицю». Це мабуть, дванадцять чи тринадцять читання. Але як вона гарно читає! Можливо її навчили вдома, а дівчинка талановита. Який темперамент, який погляд, скільки глибини! Нічого не боїться - безстрашна. З такою можна «тягнути» всю виставу. Проходить день чи два і Микола Олександрович знову збирає своїх волонтерів.

- Діти, - говорить він, - ви вступили в наш народний театр. Чи знаєте ви, що це таке?
Мовчать. Боятися. Добре, нехай поки що боятися. Будемо вчитися. Микола Олександрович продовжує. - Хочете, я вам розповім?
Майже одногласно відповідають: -Хоч-е-е-мо-о!
-То ж слухайте. Театр - це мистецтво. Дуже давнє. Танці й обряди стародавніх людей - воно виникло ще у первісному суспільстві. Потім був театр у стародавній Греції, у Римі.

За розмовами М. Корф з учнями переходив до «театральних цехів».

Тут різноманітні костюми театру, справжня карнавальна процесія: бальні сукні, іспанські плащі, яскраві кам-золи, сюртуки, кольорові сорочки, накидки, капелюхи всіх фасонів. Усі старі театральні щас-ливі в ці хвилини, бо презентують новоприбулим свої сільський театр. Що треба подарувати новенькому? Виріб, пиріг, іграшку, фокус, вірш? Подарувати, щоб порадувати, значить, потрібно в подарунок вкласти душу і частину її віддати товаришеві по театру. Яким буде сільський театр? У театрі немає легких робіт і немає такого місця, де можна обійтися без роботи. Скрізь лише праця. Праця творить свою справу. Праця звільнить від масок, не-впевненості, допоможе зрозуміти себе і своїх товаришів, усвідомити свій обов'язок перед життям. А як же театр? Запах лаштунків, тиша репетицій, уроки майстерності, складність етюдів, глибина образів, кроки до художності... усе це вабило, закликало осягнути давній і великий винахід людства, що нерозгадану загадку, вражаюче просту і завжди таємничу. Хіба аплодисменти, квіти, світло рампи самі по собі будуть? Театр - це свято, свята без праці не буває. На кожному кроці праця - репетиція, урок акторської майстерності, робота над роллю. Той, хто не знає праці, не пізнає і справжнього свята. Кожен з цих маленьких акторів мріяв про великі, «головні» ролі, сподіваючись зіграти їх краще за всіх, радітиме своїм артистичним успіхам. У старшої доньки М.О. Корфа Катерини і меншої Віри склалися блискучі артистичні кар'єри. А надихнув їх на акторство батько ще в молоді роки. Старший зять Миколи Олександровича Корфа - відомий режисер і реформатор театру, актор Московського художнього театру (1898 р.), пізніше - народний артист СРСР (1936 р.), двічі лауреат Сталінських премій Володимир Іванович Немирович-Данченко - доклав багато зусиль для популяризації творчої спадщини свого тестя. Після одруження з Катериною Корф він ус-падковує маесток у Нескучному і розпочинає будівництво «пам'ятної школи імені Корфа».

Коли в 1895 році воно було завершено, відбулося урочисте відкриття за участі великої кількості делегацій Катеринославської губернії та відомих просвітителів того часу - Х. Алчевської, Б. Грінченка, І. Франка. На школі відтоді зберігся напис: «Пам'яті прихильника народної освіти барона М. О. Корфа».

До самої смерті Володимир Іванович опікувався своїм маестком та історичною пам'яттю свого тестя. Просвітницькі досягнення Корфа позитивно впливали на творчі прояви зятя. Саме тут у Нескучному народився його вираз: «Театр - це два актори, які грають на килимку, розстеленому серед площі». Цим він підкреслював центральну роль акторського мистецтва. Актор - одночасно і будівник, й інструмент, і матеріал для свого мистецтва. У чому полягає мистецтво актора: органічно, природно існувати на сцені, в умінні рухатися і володіти

мо-вою, в умінні діяти.

Другий зять М.О. Корфа О.І. Южин (Сумбатов) теж був артистом Московського художнього театру. Дві доньки й два зятя в одній провідній театральній трупі не тільки вміли творчістю заробляти гроші для існування, але й були друзями усе життя. Центром такої дружби став сімейний маесток М.О.Корфа в Нескучному. Він і до цього часу є відділенням Донецького обласного краєзнавчого музею. Нинішні нащадки видатного педагога знаходять час для відвідин рідного села Нескучне та музею свого прадіда.

Після повернення з-за кордону Микола Олександрович, окрім освітньої теорії, преси, продовжує піклуватися про роботу земських шкіл. У зв'язку з цим він підготував і видав типовий «Каталог народної бібліотеки» (1883 р.). Усі земські школи Катеринославської гу-бернії отримали цю важливу книгу. Південь і південний схід України мали численні громади різних національностей - українці, росіяни, греки, німці, болгари, молдавани, євреї. М.О. Корф був прихильником навчання дітей в початковій школі рідною мовою з наступним вивченням державної мови. У ці роки Корф розробляє і впроваджує в життя новий освітній проект: відкриття недільних шкіл для тих, хто вже має початкову освіту і планує навчатися професійно. За його участю відкриваються перші недільні трудові школи в Нескучному, Майорську та Врем'ївці.

Родина Корфа, а згодом і Немировича-Данченка зуміла зробити непривітну місцину між невеликими річками Сухі Яли і Вовча в селі Нескучне справжнім світловим загальнокультурної і творчої думки. Колишня земля поміщиків Клевцових, з роду яких дружина Миколи Олександровича, називалася Таврійською цілиною. Південніше розташовувались землі колоністів-болгар, німців, італійців, - серед яких і маесток Нескучне. Через перший і другий броди йшли найманці в пошуках трудового щастя. З часом змінювалися назви сіл - Клевцове стало Андріївкою, потім Іскрою, а зараз знову Андріївка. Село Нескучне ніколи своєї назви не змінювало - в Україні це мала батьківщина Миколи Олександровича Корфа.

Він жив у XIX столітті і життя його насичене яскравими подіями і творчими злетами. Нащадок давнього аристократичного роду, коріння якого - у лицарському середньовіччі, він отримав елітарну освіту і непоганий спадок.

Але його не приваблювало світське придворне життя. Він проминув блискучу кар'єру в уряді на тривалу роботу дітей бідняків. Без відпочинку їздив він провінційними містечками і селами, відкриваючи школи, збираючи кошти на парти і підручники, готуючи майбутніх педагогів. Донецький край багато чим зобов'язаний Миколі Олександровичу Корфу.

ВАСИЛЬ ТЕРЕЩЕНКО,
заслужений учитель України,
член Національної спілки
краєзнавців України

Кращі страви української кухні

ЖИТНЯ ГАЛЕТА З ПОМІДОРАМИ ТА МОЦАРЕЛЛОЮ

ІНГРЕДІЄНТИ:

Тісто:

- житнє борошно 120 г
- пшеничне борошно 120 г
- рослинна олія 90 г
- вода (окріп) 90 г
- сіль 0.5 ч. ложки
- сода 0.5 ч. ложки

Начинка:

- помідор
- моцарелла
- сирокочена ковбаса (за бажанням)
- італійські сушені трави (базилік, тим'ян)

СПОСІБ ПРИГОТУВАННЯ:

1. Замішуємо тісто (в посудині змішати сухі інгредієнти, влити рідику та замісити м'яке еластичне тісто).
2. Залишаємо тісто чучуть вистигнути.
3. Розтачуємо на пергаменті тісто (не товстим робіть, думаю 3-4 мм достатньо), викладаємо начинку (порізані продукти) відступаючи по краях 2-3 см.
4. Краї загортаємо в середину, защипуючи.
5. Ставимо випікати у розігріту духовку до 190°C на 30 хв.
6. Перед подачею даємо трішки вистигнути)))
Смачного!

РИБНИЙ ШАШЛИЧОК ДЛЯ ДІТОЧОК (І НЕ ТІЛЬКИ)

ІНГРЕДІЄНТИ:

- рибні палички 500 г
- перець болгарський 2 шт.
- помідори черрі 300 г
- лимонний сік
- олія

СПОСІБ ПРИГОТУВАННЯ:

1. Паприку нарізати на квадрати, помідори, якщо дуже дрібні залишити цілими, крупніші розрізати навпіл. Ще потрібні рибні палички.
2. Блискавично швидко робиться з готовими рибними паличками, але якщо ви впевнені в їхній якості і довіряєте виробнику.
3. Рибні палички легко можна зробити і власноруч. Підійде люба біла риба без кісток.
4. Рибу нарізати по можливості однаковими брусочками, обсипати сіллю і перцем. Збити яйце (або яйця в залежності від кількості риби). Спочатку обвалити шматочки риби у борошні, потім в яйці і панірувальних сухарях. Швидко обсмажити з обох сторін в олії, щоб тільки з'явилася скоринка, не до готовності. Їх можна приготувати напереродні.
5. Рибні палички (заморожені залишити на 15 хвилин при кімнатній температурі) розрізати навпіл і разом з овочами по черзі нанизати на дерев'яні шпажки.
6. Деко вкрити папіром для випічки. Покласти шашлички. Трішки збризнути лимонним соком і олією.
7. Під низ я поклала ще тонко нашатковану (фрі) картоплю. Запікати в розігрітій духовці 185°C 20-25 хвилин.
Смачного!

РЕКЛАМА

ШВИДКО

ЗРУЧНО

ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

● **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

● **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
● **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
● **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
● **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ImaginStudio.com

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Державне агентство
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція
**Майбутнє
лісу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції – посади своє дерево!